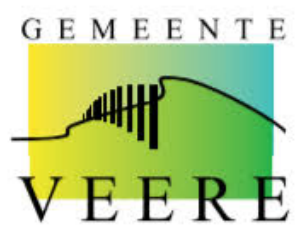

Programmabegroting 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	2
0. Bestuur en ondersteuning	10
1. Veiligheid.....	17
2. Verkeer, vervoer en waterstaat.....	23
3. Economie.....	38
4. Onderwijs	44
5. Sport, cultuur en recreatie	51
6. Sociaal Domein	66
7. Volksgezondheid en milieu	78
8. Fysieke leefomgeving	88
Algemene dekkingsmiddelen	96
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	96
Onvoorzien en overige baten en lasten	99
Vennootschapsbelasting	99
Mutaties reserves	99
Overhead	101
Paragrafen.....	105
Paragraaf bedrijfsvoering	105
Paragraaf financiering	110
Paragraaf lokale heffingen.....	116
Paragraaf verbonden partijen	126
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	139
Paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen	148
Paragraaf grondbeleid	157
Paragraaf duurzaamheid	162
Paragraaf maatschappelijke voorzieningen	166

Inleiding

Een nieuwe raadsperiode, een nieuw college en nu ook een nieuwe begroting. Met enthousiasme hebben de voornemens uit het programma op hoofdlijnen "Veere breed verbinden" een plek gekregen in de begroting. Er zijn keuzes gemaakt voor het komende jaar en er wordt een doorkijk gegeven naar de jaren erna. In de begroting houden we ook rekening met wat er om ons heen gebeurt.

Er zijn op dit moment vele onzekerheden, waarbij we één ding wel zeker weten: de druk is groot. Na de coronacrisis van de afgelopen twee jaar, zien we nu steeds grotere uitdagingen op gebieden als wonen, energie, financiën en klimaat. En de gevolgen daarvan voor onze inwoners.

Verder kunnen we ook noemen de opvang van ontheemde Oekraïners, de asielcrisis, de stikstofdiscussie en de problemen rondom de bestaanszekerheid van inwoners door de

hoge gas- en elektriciteitsprijzen, waar gemeenten samen met andere overheden gezamenlijk voor aan de lat staan.

Ondanks de onzekerheid, misschien wel juist daardoor, willen we als Veere vooruitgang boeken. We hebben ambities om onze gemeente mooier te maken en om inwoners die dat nodig hebben te ondersteunen. Om ondernemers te laten floreren en om het klimaat te ontzien. Om mensen fijn te laten wonen, werken en recreëren zoals zij dat willen.

Ambities hoeven niet altijd geld te kosten, maar vaak is dat wel een voorwaarde voor succes. Gelukkig is de gemeente Veere financieel stabiel. Het structurele begrotingssaldo is positief en er is voldoende ruimte om investeringen te doen. Tegelijkertijd moeten we voorzichtig zijn.

Net als alle andere gemeenten, zijn we voor een groot deel van onze inkomsten afhankelijk van de Rijksoverheid. Bovendien kunnen nieuwe ontwikkelingen snel op ons af komen en veel van ons vergen. Onze financiële positie, zeker op de lange termijn, is dus niet alleen afhankelijk van ons eigen handelen. Maar we doen wat mogelijk is om te werken aan een mooie toekomst. Dat doen we niet alleen, maar in verbinding met de raad, de inwoners, de ondernemers en alle andere actieve partners in de gemeente. We hebben er vertrouwen in dat we in 2023 samen stappen kunnen zetten naar een nog beter Veere.

De programmabegroting bevat alle plannen voor het komende jaar en de financiering die daarbij hoort. In deze begroting zijn onder andere de effecten voor de uitkering uit het gemeentefonds en het programma op hoofdlijnen verwerkt. De begroting is tot en met 2026 in principe sluitend en geeft positief saldo. Daarmee voldoen we aan de vereisten van de toezichthouder. Daarbij heeft het Rijk geholpen door een eenmalige rijksbijdrage voor alle gemeenten van € 1 miljard in 2026.

Met de huidige inzichten voorzien we na 2026 een groot negatief begrotingssaldo. Als dit zo blijft bestaan kan dit grote financiële consequenties hebben en mogelijk leiden tot bezuinigingen. De kans dat dit zich in die mate voordoet achten we niet reëel. Het is belangrijk dat er een structurele oplossing komt voor deze terugval na 2026. Het kabinet ziet die noodzaak ook en gaat hierover in gesprek met de VNG. Pas na een structurele afspraak kunnen gemeenten weer investeren in zaken voor de langere termijn en werken aan oplossingen voor de grote opgaven.

Financieel beeld

In het financieel perspectief 2023 – 2026 is samengevat het volgende beeld gepresenteerd:

Saldo meerjarenramingen (FP)	2023	2024	2025	2026
Financiële ruimte financieel perspectief (A)	3.412	4.596	5.751	2.830
Hogere/nieuwe uitgaven:				
Speerpunten (1.1 tot en met 1.6)	1.785	1.395	1.578	1.578
Programma's (2.1 tot en met 2.10)	1.399	1.050	1.115	1.252
totaal hogere/nieuwe uitgaven	3.184	2.445	2.693	2.830
<u>waarvan:</u>				

1. structureel (B)	2.362	2.281	2.641	2.830
2. incidenteel (C)	822	164	52	
Structureel saldo financieel perspectief (A-B)	1.050	2.315	3.110	-

Tabel: saldo financieel perspectief 2023-2026 (bedragen x € 1.000).

De nieuwe/hogere uitgaven zoals hiervoor genoemd bij speerpunten en programma's zijn verwerkt in de begroting 2023.

Het incidentele deel hierin (€ 1.038.000) dekken we uit het saldo van de 1^e bestuursrapportage 2022. Technisch loopt dit via de algemene reserve.

In de begroting 2023 zijn aanvullend de volgende mutaties verwerkt:

Saldo meerjarenramingen (begroting 2023)	2023	2024	2025	2026
1. Personeelskosten	- 387	- 466	- 203	- 203
2. Verbonden partijen	- 449	- 437	- 431	- 437
3. Prioriteiten 2023-2026	- 80	- 50	- 25	- 25
4. Kapitaallasten	402	28	-147	- 89
5. Septembercirculaire 2022	609	183	-137	673
6. Overige mutaties	- 45	231	230	344
7. Reservering loon- en prijsontwikkeling	- 234	- 250	- 250	-263
Saldo meerjarenramingen	1.10 0	1.55 4	2.147	0

Tabel: saldo meerjarenramingen 2023-2026 (bedragen x € 1.000).

Toelichting:

1. Dit betreft het (aanvullend) opnemen van structurele formatie in de begroting en incidenteel budget in 2023 voor de vervanging van de directeur. De formatie betreft o.a. 1 fte vergunningverlener en 1 fte kernambtenaar.
2. Dit betreft nagekomen structurele mutaties in de bijdragen 2023 aan de Zeeuwse Muziekschool, de Samenwerking Belastingen, de GGD en Orionis. Voor de GGD en Orionis nemen we dit op vooruitlopend op de betreffende begrotingswijzigingen voor 2023 die nog aan de orde moeten komen in de gemeenteraad.
3. Er zijn incidentele budgetten geraamd voor laadpalen (2 x € 25.000), het uitbesteden van een nieuw beleidsplan begraven (€ 30.000) en verhogen van structureel budget voor werving en selectie (zie ook 2^e bestuursrapportage 2022).
4. De raming van de kapitaallasten is gecorrigeerd, op basis van de uitvoeringsplanning. Op grond van de financieringsbehoefte en de marktontwikkelingen is de raming van de rente geactualiseerd.
5. De gevolgen van de septembercirculaire 2022 voor de uitkering uit het gemeentefonds zijn doorgerekend en verwerkt. Voor een toelichting zie het raadsvoorstel bij de begroting 2023.
6. Dit zijn overige mutaties. De belangrijkste mutatie is een bijstelling van het Dividend GBE Aqua (+ € 196.000 in 2023 aflopend naar + € 76.000 in 2026).
7. Gelet op de ontwikkeling van de inflatie op dit moment vinden we het verstandig om naast de reguliere loon en prijsstijgingen van respectievelijk 3,3% en 4,9% een extra reservering op te nemen voor loon- en prijsontwikkeling.

Het saldo in **2023** bedraagt € 1,1 miljoen en is bestemd:

- a. voor ondersteuning van minima bij verduurzaming ad € 600.000.
- b. om te bestemmen door de gemeenteraad ad € 500.000. Voor het voorstel van het college verwijzen we naar het raadsvoorstel bij de begroting 2023.

Structureel begrotingssaldo

Hieronder treft u een overzicht aan waarin we weergeven of de begroting en meerjarenramingen structureel in evenwicht zijn.

1. Saldo van baten en lasten: betreft het saldo van de regel 'geraamd totaal van baten en lasten' uit het overzicht van baten en lasten.
2. Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves: betreft het saldo van de regel 'reserves' uit het overzicht van baten en lasten minus het in het raadsvoorstel gepresenteerde resultaat van de begroting 2023-2026.
3. Begrotingsresultaat na bestemming: het in het raadsvoorstel gepresenteerde resultaat van de begroting 2023-2026.

4. Waarvan incidentele baten en lasten (saldo): betreft het totaalsaldo van de incidentele baten en lasten zoals gepresenteerd in het 'overzicht van incidentele baten en lasten'.
5. Structureel begrotingssaldo: het zuivere structurele begrotingssaldo. Een positief geval betekent een overschot.

Structureel begrotingssaldo		2023	2024	2025	2026	
1	Saldo van baten en lasten	-138	1.358	1.759	-262	
2	Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	1.238	196	388	262	+
3	Begrotingsresultaat na bestemming	1.100	1.554	2.147	0	
4	Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-923	-427	-166	25	-/-
5	Structureel begrotingssaldo	2.023	1.981	2.313	-25	

Tabel: structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)

Reservepositie

De reservepositie ziet er als volgt uit. In deze cijfers is rekening met alle voorstellen in deze begroting.

Reserves (per 31-12)	2022	2023	2024	2025	2026
Algemene reserve	17.240	16.194	16.269	16.255	16.334
Bestemmingsreserves	13.940	13.748	13.478	13.103	12.763
totaal reserves	31.180	29.942	29.747	29.358	29.097

Tabel: reserves 2023-2026 (bedragen x € 1.000).

Voor meer toelichting verwijzen we naar de programma's in de programmabegroting en de financiële begroting.

Infographic

0. Bestuur en ondersteuning

Programma inleiding

Dit programma gaat over rollen, verantwoordelijkheden en ontwikkelingen voor bestuur en organisatie. De portefeuillehouder van dit programma is wethouder van Houten en voor het onderdeel bestuurlijke integriteit de burgemeester.

Dienstverlening

Eén van de speerpunten in het hoofdlijnenprogramma 2022-2026 "Veere breed verbinden" is een betere dienstverlening. De dienstverlening moet beter. Ook het recente rapport van de rekenkamercommissie "Dienen en deugen" heeft (meer beleidsmatig) aanbevelingen voor een betere dienstverlening.

Verbinden en samen doen

In het hoofdlijnenprogramma gaven wij aan de verbinding te willen zoeken en in samenspraak en overleg met inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen tot goede resultaten te willen komen bij de opgaven die er liggen. Daarnaast willen we, met als doel de dienstverlening te verbeteren, investeren in een betere communicatie. In dit programma benoemen we een aantal maatregelen voor dit alles.

Organisatie

Met als doel een betere dienstverlening is één van onze speerpunten ook het versterken van de ambtelijke organisatie. Verder is het voor onze positie op de arbeidsmarkt belangrijk dat we een goede werkgever zijn en dat ook naar buiten toe uitstralen. Voor de concrete maatregelen die dit alles vraagt, verwijzen wij naar de paragraaf Bedrijfsvoering.

Integriteit

Bij het zijn van een betrouwbare overheid hoort aandacht voor zowel bestuurlijke als ambtelijke integriteit. De afgelopen jaren is hiervoor verder beleid ontwikkeld, hebben we een integriteitSCOördinator aangesteld en hebben we zowel bestuurlijk als ambtelijk bewustwordingssessies gehouden. Dit alles zetten we de komende periode door.

Financiën

In het hoofdlijnenprogramma geven we ook aan in te zetten op het voeren van een gezond financieel beleid. De uitwerking daarvan treft u aan in het financiële gedeelte van de programmabegroting.

Verbonden partijen

We verliezen de verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen) niet uit het oog en willen daar grip op houden. De gemeente Veere heeft verbonden partijen die voor de gemeente taken uitvoert of waarmee de gemeente samenwerkt. Een verbonden partij is een derde rechtspersoon, waarbij de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Verbonden partijen stellen hoge eisen aan sturing en controle van de raad. Door het op afstand plaatsen van activiteiten en diensten zijn duidelijke kaders en heldere afspraken aan de voorkant nodig en goede beheersingsmaatregelen om de processen te kunnen uitvoeren. In dit programma benoemen we hier een aantal maatregelen voor.

Relevante beleidskaders/nota's

- Programma op hoofdlijnen 2022-2026 "Veere breed verbinden"
- Participatienota Veere
- Rapport Twijnstra en Gudde verkennend organisatie onderzoek

- Memo MT capaciteitsvraagstuk 2020
- Gedragscodes integriteit (politieke ambtsdragers, dagelijks bestuur, medewerkers)
- Financieel perspectief 2023-2026
- Plan van aanpak Governance verbonden partijen 2020
- Beleidsplan Informatievoorziening 2018-2022
- "Jij maakt het verschil" (Visie dienstverlening)
- Rapport "Op weg naar uitstekende dienstverlening" (Lysias Advies 2019)
- Rapport Rekenkamercommissie "Dienen en deugen" (2022)
- Rapport Rekenkamercommissie "Communicatie, inspraak en burgerparticipatie in Veere" (2022)

Trends en ontwikkelingen

- Toenemende complexiteit opgaven
- Gemeente steeds meer eerste overheid (takenverschuiving naar gemeente)
- Krapte arbeidsmarkt
- Toename digitalisering processen (extra impuls vanaf situatie Corona)
- Data gestuurd werken
- Werken op afspraak
- Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)
- Landelijke wetgeving gericht op een meer digitale samenleving, voorbeelden zijn de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer, Wet Digitale Overheid, Wet Open Overheid, Omgevingswet.
- Common Ground: landelijke visie op andere manier van informatievoorziening (meerjarig traject)

D0.01 We verbeteren onze dienstverlening aan ondernemers en inwoners.

Het verbeteren van onze dienstverlening is een permanente opdracht. Deze doelstelling is één van de speerpunten in het hoofdlijnenprogramma "Veere breed verbinden". Ook het recente rapport "Dienen en deugen" van de rekenkamercommissie geeft aan dat er aanleiding is om te investeren in een betere dienstverlening en de daarbij horende (rand)voorwaarden.

Landelijk komt er steeds meer wetgeving die stuurt naar en invloed heeft op de digitale varianten van onze dienstverlening.

Dienstverlening verloopt langs een aantal kanalen. Het landelijke omnichannel-concept wil er voor zorgen dat de klant niet meer het "van het kastje naar de muur" gevoel overhoudt. Dit concept stimuleert ons om ook naar de eigen organisatie te kijken.

Landelijk werken partijen aan een structurele hervorming van de gemeentelijke informatiesystemen om aan de groeiende vraag naar informatie te voldoen. Het concept heet Common Ground en stelt ons in staat om op een flexibele en moderne manier maatschappelijke vraagstukken op te pakken en dienstverlening en bedrijfsvoering te verbeteren.

De overgang naar dit concept verloopt geleidelijk. We schatten in dat er 5 tot 10 jaar een hybride situatie bestaat tussen onze huidige en hervormde informatiearchitectuur.

Wat gaan we hiervoor doen?

0.037 We voeren het plan van aanpak dienstverlening en participatie uit

Verder inzetten op digitalisering van processen (aanvragen etc.).

- (door)ontwikkelen datagestuurd werken;
- vijf digitale klantprocessen (bv aanvragen, meldingen) "van a tot z" doorlopen; (digitale) procesverbeteringen doorvoeren waar dat moet of kan.
- We realiseren minimaal 2 koppelingen voor het bevragen van de landelijke voorzieningen en zetten we de eerste pilot op met het zaakgericht werken op basis van Common Ground.

0.036 We ontwikkelen de digitale dienstverlening

Dit plan van aanpak stelden we op in 2022 na rapporten van de rekenkamercommissie over dienstverlening en participatie. Met dit plan van aanpak zetten we structureel in op verbetering van de dienstverlening en participatie. Enkele elementen uit het plan van aanpak zijn:

- we maken nieuwe visiedocumenten (meerjarenbeleidsplannen) voor dienstverlening en informatievoorziening.
- meten is weten; minimaal 1 gericht onderzoek naar een onderdeel van onze dienstverlening.
- verbeteracties op basis van in 2022 uitgevoerde burgerpeiling, ondernemerspeiling en klanttevredenheidsonderzoek balie.

D0.02 We zoeken verbinding en werken aan goede resultaten voor onze opgaven

Deze doelstelling draagt conform wat we al aangaven in het "programma op hoofdlijnen 2022-2026 Veere breed verbinden" bij aan het gemeenschappelijk belang van Veere (nog) beter maken. Dit doen we in samenspraak en overleg met inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen.

Wat gaan we hiervoor doen?

0.038 We besteden extra aandacht aan participatie.

- Participatienota: We handelen in participatie trajecten steeds volgens onze (nieuwe) participatienota en leveren van elk participatietraject een evaluatierapport op.

- Rekenkameronderzoek: We voeren het plan van aanpak n.a.v. de aanbevelingen van het in 2022 gehouden rekenkameronderzoek participatie uit.
- We stellen een projectleider aan die leiding geeft aan de uitvoering van het gecombineerde plan van aanpak n.a.v. de rekenkameronderzoeken participatie en dienstverlening. Daarbij hoort ook de coaching van medewerkers in de externe communicatievaardigheden.
- We professionaliseren het fenomeen kern-ambtenaar en nemen daarvoor structureel middelen (€ 85.000) op in de begroting. Dit versterkt o.a. de relatie met stads- en dorpsraden en helpt bij het voorbereiden van beleid.

0.039 We zijn transparant en integer

- Wet open overheid: We voldoen aan de wet open overheid. Deze wet regelt het recht op informatie over alles wat de overheid doet. Het is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur.
- Raad- en commissievergaderingen zijn tijd- en plaats ongebonden te volgen. We zenden de openbare raads- en commissievergaderingen via streaming op o.a. YouTube live uit en zorgen ervoor dat deze ook achteraf raadpleegbaar zijn.
- Integriteit: We voeren zowel ons bestuurlijk als ambtelijk integriteitsbeleid uit en werken voortdurend aan het integriteitsbewust zijn. Daarbij implementeren we ook de Zeeuwse Norm Weerbare Overheid. Dit is een gezamenlijke intentieverklaring die gezien kan worden als een ondergrens voor een weerbare overheid in Zeeland. Het bevat basisafspraken waar de Zeeuwse overheden voor staan als betrouwbare en integere overheid. Het is een zogenoemd handelingskader met als thema weerbaarheid om o.a. zo drempels op te werpen tegen invloeden van ondermijning.

0.040 We zorgen voor een goede informatievoorziening aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen

- Klare taal: Omdat onze inwoners recht hebben op informatie die ze kunnen begrijpen, gebruiken we steeds Klare Taal (B1-niveau). We trainen onze medewerkers daarin en bieden hen daartoe ondersteunende software aan.
- Digitale kanalen: We blijven inzetten op onze digitale communicatie kanalen (website, twitter, facebook, whatsapp) en onze digitale nieuwsbrief. Deze heeft een oplopend aantal abonnees (inmiddels meer dan 2100 abonnees) met een toenemend leesgedrag en bereik.

- Persvoorlichting: We besteden aandacht aan een goede persvoorlichting en aan het goed bereikbaar en benaderbaar zijn voor persvragen.

D0.03 We houden grip op verbonden partijen

Binnen verbonden partijen werken we samen met andere overheden waardoor zaken onvermijdelijk meer op afstand komen. Daarbij is het dan van belang waar nodig grip op deze zaken te hebben en houden.

Wat gaan we hiervoor doen?

0.041 We werken het Governance model uit voor de verbonden partijen afgestemd op de informatiebehoefte van de raad

Afhankelijk van de informatiebehoefte van de raad passen wij het Governance model toe op verbonden partijen. We houden daarbij rekening met de aanbevelingen uit het rapport "Droomland of Niemandland" van de Raad voor het Openbaar bestuur. Begin 2023 is hier een raadsinformatiebijeenkomst voor gepland.

0.042 We voeren overleg en stemmen af met overige deelnemers aan verbonden partijen

Op diverse niveaus (bestuurlijk bijvoorbeeld in de besturen van de verbonden partijen en ambtelijk bijvoorbeeld via begeleidingscommissies en controllers overleg) stemmen wij regelmatig zaken af die ertoe bijdragen grip te houden. Ook in VZG verband maken we hierover afspraken die we waar nodig ook vastleggen (zie VZG rapport "afspraken over samenwerken met gemeenschappelijke regelingen in Zeeland").

Beleidsindicatoren

Programma	Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland
Bestuur en ondersteuning	1	Formatie	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2023	10,71	n.b.
Bestuur en ondersteuning	2	Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2023	8,88	n.b.
Bestuur en ondersteuning	3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	2023	€ 1.065	n.b.
Bestuur en ondersteuning	4a	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom	Eigen begroting	2023	7%	n.b.
Bestuur en ondersteuning	4b	Externe inhuur	Totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	2023	€ 1.173.395	n.b.
Bestuur en ondersteuning	5	Overhead	% van de totale lasten	Eigen begroting	2023	14%	n.b.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Primitieve begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026
Baten						
0.1 Bestuur	2	0	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	307	324	328	328	328	328
0.3 Beheer en overige gebouwen en gronden	25	19	26	21	21	21
0.63 Parkeerbelasting	5.786	6.972	6.597	6.980	6.980	6.980
Totaal Baten	6.121	7.314	6.951	7.329	7.329	7.329
Lasten						
0.1 Bestuur	1.529	1.662	1.737	1.738	1.738	1.738
0.2 Burgerzaken	724	778	710	708	710	710
0.3 Beheer en overige gebouwen en gronden	111	214	135	124	124	124
0.63 Parkeerbelasting	67	61	67	67	67	67
Totaal Lasten	2.431	2.714	2.648	2.636	2.638	2.638
Gerealiseerd resultaat	3.690	4.600	4.303	4.693	4.691	4.691

Prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Eenmalig/ Structureel	Nieuw/ Bestaand	2023 Lasten	2023 Baten	2024 Lasten	2024 Baten	2025 Lasten	2025 Baten	2026 Lasten	2026 Baten
Inzamelen en ontsluiten mobiliteitsdata	S	Bestaand	4.000		4.000		4.000		4.000	
0,5 fte bestuurssecretaris	S	Nieuw					40.000		40.000	
Actualisatie beleid dienstverlening	S	Nieuw	15.000		15.000		15.000		15.000	
Eenmalig uitvoeringsbudget Verbeteren Dienstverlening	E	Nieuw	10.000							
1 fte Datagedreven werken	S	Nieuw	68.000		68.000		68.000		68.000	
0,9 fte Functioneel beheer e-formulieren en producten- en dienstencatalogus	S	Nieuw	62.000		62.000		62.000		62.000	
Aanpassing informatiesystemen i.v.m. nieuwe landelijke wetgeving	E	Nieuw	75.000							
Structurele lasten n.a.v. aanpassingen informatiesystemen	S	Nieuw	25.000		25.000		25.000		25.000	
0,3 fte Taken privacy officer	S	Nieuw	21.000		21.000		21.000		21.000	
0,5 fte Backoffice	S	Nieuw	34.000		34.000		34.000		34.000	
Bezoldiging 4e wethouder	S	Nieuw	70.000		70.000		70.000		70.000	
1 fte kernambtenaar	S	Nieuw	85.000		85.000		85.000		85.000	
Budget inhuur projectleider rapport dienstverlening	E	Nieuw	85.000	85.000	85.000	85.000				

Investeringsen

Er staan geen investeringen op de planning in relatie tot dit programma.

1. Veiligheid

Programma inleiding

In Veere kun je veilig wonen, werken en recreëren. Veiligheid is een breed begrip en dat hebben we opgeknipt in drie hoofdthema's en doelstellingen. Het thema crisisbeheersing gaat over de wijze waarop we georganiseerd en getraind zijn bij een ramp of crisis. Het thema integrale veiligheid beschrijft de activiteiten die we uitvoeren op het gebied van sociale veiligheid: samenwerking met de politie, zorg- en veiligheid, ondermijning. Het laatste thema gaat over handhaving en toezicht van onze regels. Onder andere over het integraal handhaving en uitvoeringsprogramma, waarin we vastleggen welke prioriteit we geven aan diverse handhavingzaken.

Relevante beleidskaders/nota's

- Nota integrale veiligheid
- Wet op de Veiligheidsrisico's
- Regionaal crisisplan
- Algemene Plaatselijke Verordening
- Integraal Handhaving Uitvoeringsprogramma
- Handhavingsbeleid
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
- Wet milieubeheer
- Bestemmingsplannen
- Drank- en horecawet
- Omgevingswet

Trends en ontwikkelingen

- Bestrijding Covid-19
- Opvang Vluchtelingen Oekraïne
- Crisisnoodopvang asielzoekers
- Ontwikkeling van de Veiligheidsregio Zeeland
- Focus op ondermijning
- Dreigend tekort en vergrijzing Nationale Politie
- Zelfredzaamheid van de burger
- Zeeland is het tweede risicogebied van Nederland
- Irritatie over kleine ergernissen in de woonomgeving

- Recreatie-getinte inbraken en diefstallen
- Toenemende veiligheidseisen bij evenementen
- Toename sociaal isolement en verwarde personen
- Extremen in weersomstandigheden

Wat willen we bereiken?

D.1.01 We zijn goed georganiseerd en voorbereid bij een ramp of crisis.

We zijn aangesloten bij de Veiligheidsregio Zeeland. Een samenwerkingsverband van dertien gemeenten. Samen zorgen we voor de lokale en regionale brandweezorg, Geneeskundige hulpverlening (GHOR), coördinatie van Bevolkingszorg en een gezamenlijk meldkamer. We dragen bij aan een actueel Regionaal Crisisplan. In onze organisatie benoemden we medewerkers die een rol hebben bij een ramp of crisis. Jaarlijks volgen deze trainingen en oefeningen. Voor bevolkingszorg is er een piket, zodat we bij een incident direct bereikbaar en inzetbaar zijn.

Wat gaan we hiervoor doen?

1.002 Medewerkers en bestuurders met een functie bij een crisis trainen of oefenen ieder jaar.

Wie een rol heeft, neemt actief deel aan thema- en functiegerichte trainingen. Dat varieert van functie- en rolgerichte trainingen en oefeningen, tot thematische trainingen met een bepaald scenario of risico als uitgangspunt. Die laatste trainingen zijn vaak multidisciplinair, zodat we ook weten wat we van andere kolommen (brandweer, politie, GHOR, defensie, RWS, etc.) verwachten.

1.017 We nemen deel aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zeeland

De 13 gemeenten in Zeeland vormen samen de Veiligheidsregio Zeeland (VRZ). Het is een samenwerkingsverband dat zorgt voor brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing en het voorziet in een meldkamer. Doelstelling en taken staan in een gemeenschappelijke Regeling. Daarmee houden we controle op de VRZ en stellen we budget beschikbaar.

Wat willen we bereiken?

D.1.02 Veere blijft in 2023 een veilige gemeente om in te wonen, werken, en recreëren met een veiligheidscijfer kleiner dan 95.

We streven naar een hoog veiligheidsgevoel van onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Naast het veiligheidsgevoel willen we ook de werkelijke misdaadcijfers zo laag mogelijk houden. Waarstaatjegemeente.nl geeft een objectief totaalbeeld van de veiligheid in een gemeente. De gegevens van 2021 zijn nog niet beschikbaar.

2017 2019 2021

Overlast totaal	96	92	95
-----------------	----	----	----

Wat gaan we hiervoor doen?

1.023 We werken samen met de politie aan de Veerse veiligheid en de daarbij horende inzet van de politie.

Criminaliteit	62	49	76
---------------	----	----	----

De politie-inzet is van grote waarde voor de veiligheidsbeleving en criminaliteitscijfers. De politie treedt

Onveiligheidsgevoelens	106	92	86
------------------------	-----	----	----

strafrechtelijk op en de gemeente bestuursrechtelijk. Waar mogelijk delen we informatie voor een gezamenlijke aanpak. De politie Veere valt onder het basisteam politie Walcheren. Zes keer per jaar is er een basisteamdriehoek Walcheren. Daar stellen we met de politie en het OM prioriteit en inzet van de politie vast. In het basisteam bepalen we de lokale vertaling van de landelijk gestelde prioriteiten en vullen we de lokale beleidsvrije ruimte in.

1.024 We bestrijden georganiseerde criminaliteit en ondermijning.

We maken collega's en inwoners bewust van georganiseerde criminaliteit en ondermijning. Dat doen we via voorlichting en informatiebijeenkomsten. Zo weten ze ook wat ze moeten doen als ze er mee in aanraking komen. We nemen deel aan de Taskforce Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) als partner in de strijd tegen ondermijning en georganiseerde criminaliteit.

1.026 We nemen deel aan het Zorg- en Veiligheidshuis Zeeland.

Het Zorg- en Veiligheidshuis Zeeland is een samenwerkingsverband op het snijvlak van de beleidsvelden veiligheid en zorg. Het Zorg- en Veiligheidshuis biedt expertise in ernstige overlast zaken, jeugdproblematiek, huiselijk geweld, nazorg ex-gedetineerden, etc. Het Zorg- en Veiligheidshuis voert ook taken uit voor de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg (WvGGZ)

1.030 We voeren het uitvoeringsprogramma 2023 van het Walchers Integraal Veiligheidsbeleid uit

In de nota Walchers Integraal Veiligheid wordt volgens Zeeuws format beschreven welke prioriteiten en veiligheidsthema's we belangrijk vinden. In het uitvoeringsprogramma 2023 staan de activiteiten voor dit jaar. De activiteiten zijn onderverdeeld in categorieën (Veilige Leefomgeving, Zorg en veiligheid, jeugd en veiligheid, fysieke veiligheid, cybercrime, ondermijning en veiligheid & integriteit). Het veiligheidsbeleid van gemeenten wordt steeds breder. Er komen thema's bij, terwijl er geen afvallen. Samenwerking is dus noodzakelijk.

Wat willen we bereiken?

D.1.03 Handhaving van en toezicht op wet- en (lokale) regelgeving voor een goede leefbaarheid.

Naast de wettelijke taken die wij hebben als gemeente gaat dit met name over het Integraal handhavingsuitvoeringsprogramma (IHUP) en de prioriteiten die in het

Hoofdlijnenprogramma van het college staan. Uit deze prioriteiten volgt dat we blijven inzetten op bestrijding van illegale tweede woningen in de kernen.

Wat gaan we hiervoor doen?

1.020 We houden onze lokale regelgeving actueel.

Goed toezicht en goede handhaving is alleen mogelijk met een actuele APV.

Dit gaat over vergunningen voor evenementen, vergunningen voor horeca exploitanten, strandzaken en vele andere onderwerpen.

Hierbij houden we rekening met het invoeren van de nieuwe Omgevingswet in januari 2023. Deze ontwikkelingen zullen we volgen en monitoren.

1.027 We stellen jaarlijks het Integraal handhavingsuitvoeringsprogramma (IHUP) vast en bieden een compact en integraal jaarverslag Omgevingsrecht aan.

In het IHUP staan de taken, de uren en prioriteiten van het cluster Toezicht & Handhaving voor dit jaar. Het jaarverslag vertelt wat we het voorgaande jaar uitvoerden en we passen het (komende) IHUP daarop aan. Hier rapporteren we ook over het tweede woningbeleid.

1.028 We controleren woningen op gebruik en starten een handhavingprocedure als het gebruik niet volgens de regels is.

Een toezichthouder controleert woningen. Hiervoor gelden regels, bijvoorbeeld op grond van bestemmingsplannen of de Huisvestingsverordening (tweede woningen). Worden deze overtreden? Dan starten we een handhavingstraject.

1.029 We handhaven op de betaalde parkeerterreinen en vergunninghouders zones om de leefbaarheid te bevorderen.

Het is belangrijk dat we in de gereguleerde kernen en op de betaalde parkeerterreinen goed en zeer regelmatig handhaven. Controles op geldige parkeerrechten zijn een belangrijke pijler van het parkeerbeleid en dragen bij aan het slagen van het parkeerbeleid. Handhaving draagt zo bij aan het verbeteren van de leefbaarheid in de kernen en het laten mee betalen door bezoekers aan het onderhoud en de realisatie van (toeristische) voorzieningen. De hoofdprioriteit ligt voor fiscaal toezicht op de betaalde parkeerterreinen. De gefiscaliseerde vergunninghouderzones hebben een minder hoge prioriteit, maar controleren we ook. Als er specifieke meldingen komen over hoge parkeerdruk en/of parkeeroverlast dan handhaven we intensiever.

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
6	Verwijzingen Halt	per 1.000 inw. 12-17 jr	Bureau Halt	2021	8	10	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12 tot 18 jaar.
7	Winkeldiefstallen	aantal per 1.000 inwoners	CBS - Diefstallen	2021	0,2	1,2	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
8	Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	2021	1,4	3,9	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
9	Diefstallen uit woning	aantal per 1.000 inwoners	CBS - Diefstallen	2021	0,5	0,9	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
10	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	aantal per 1.000 inwoners	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	2021	4,3	5,5	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Primitieve begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026
Baten						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	183	22	12	2	2	2
1.2 Openbare orde en veiligheid	27	36	39	39	39	39
Totaal Baten	210	58	51	42	42	42
Lasten						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.556	2.143	2.257	2.314	2.353	2.353
1.2 Openbare orde en veiligheid	705	949	805	812	814	814
Totaal Lasten	3.261	3.092	3.063	3.126	3.167	3.167
Gerealiseerd resultaat	-3.051	-3.034	-3.011	-3.085	-3.126	-3.126

Prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Enmalig/ Structureel	Nieuw/ Bestaand	2023 Lasten	2023 Baten	2024 Lasten	2024 Baten	2025 Lasten	2025 Baten	2026 Lasten	2026 Baten
Bijdrage VRZ	S	Nieuw	44.195		32.827		30.559		58.557	
2,0 fte Toezicht en handhaving	S	Nieuw	120.000		120.000		120.000		120.000	
Extra bijdrage dierenasiel en dierenwelzijn	S	Nieuw	12.500		12.500		12.500		12.500	

Investerings

Omschrijving investering	Nieuw/ bestaand	Investerings jaar	Investerings bedrag	Afschr. termijn in jaren	Totale lasten	Totale baten
Vervanging gevelbekleding brandweerkazerne Serooskerke	Nieuw	2023	27.500	25	1.306	

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Programma inleiding

Wij zorgen voor het duurzaam beheren van de gemeentelijke infrastructuur zoals wegen, bruggen en parkeervoorzieningen. We zorgen ervoor dat inwoners en bezoekers zich veilig en vlot kunnen verplaatsen. De verschillende belangen van bewoners, bezoekers, bedrijven maar ook duurzaamheidsaspecten dienen daarbij in evenwicht te zijn.

Het beleidsterrein verkeer, vervoer en waterstaat kent een aantal thema's. De belangrijkste thema's zijn wegbeheer en wegreconstructies, gemeentelijk verkeer en vervoerplan (GVVP) en verkeersveiligheid, parkeren en openbaar vervoer. Deze thema's helpen om gevoel te krijgen bij de belangrijkste onderwerpen binnen het hele beleidsterrein maar kunnen natuurlijk niet los van elkaar worden gezien. Op het niveau van uitvoering integreren we waar mogelijk de thema's tot een integraal product.

Wegbeheer en wegreconstructies

Het in stand houden van het gemeentelijk wegennet is één van de gemeentelijke kerntaken. Deze zorg is breder dan alleen de zorg voor de verharding zelf maar gaat ook over het onderhoud aan wegmeubilair, kunstwerken als bruggen, duikers en trappen, openbare verlichting en het bestrijden van incidenten en gladheid. Wat we doen, hoe we dat doen en hoeveel dat kost leggen we vast in diverse plannen, onder andere in beheerplannen. In de paragraaf kapitaalgoederen zijn deze beheerplannen nader toegelicht.

De beheerplannen vertalen we in een uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma is een integraal programma waarin we werkzaamheden aan het riool, kabels en leidingen, wegen en groen zoveel mogelijk combineren. Het uitvoeringsprogramma kijkt nu vier jaar vooruit. Om de integraliteit vooral met kabels en leidingen verder te verbeteren is een langere periode van 10 jaar wenselijk.

Grote onderhoudsklussen die we in 2023 gaan afronden zijn de omgeving van het Europaplein in Westkapelle, de Dorpsdijk Vrouwenpolder en de Cittershillsingel in Koudekerke. In 2023 pakken we ook de omgeving Timmermanstraat in Zoutelande aan. Daarnaast zijn er vele tientallen kleinere klussen.

Naast onderhoud komt het voor dat de inrichting van een weg niet meer voldoet door veranderende behoeften van inwoners en/of ondernemers of weggebruikers. Om die reden zijn we gestart met de herinrichting van onder andere de Fort den Haakweg in Vrouwenpolder en de Duinweg / Langedam in Zoutelande. Deze klussen ronden we begin 2023 af. Begin 2023 starten we met de herinrichting van het Dorpsplein in Koudekerke. In 2023 starten we ook met voorbereidingen voor de herinrichting van de Ooststraat-Markt – Weststraat in Domburg.

Gladheidsbestrijding doen we in samenwerking met bijna alle wegbeheerders in Zeeland.

De gevolgen van klimaatverandering zijn steeds meer zichtbaar en dit heeft ook effect op het onderhoud van wegen. Het water en rioolstelsels passen we aan op de gevolgen van de veranderingen. Er valt dan niet aan te ontkomen dat de weg "open" moet en opnieuw bestraat. Veere vergrijsst en steeds meer ouderen blijven ook op latere leeftijd actief. Bij het onderhoud en de inrichting van wegen houden we hier rekening mee. Ook het wegareaal "vergrijsst" en de prognose is dat we de komende jaren meer moeten doen om onze wegen op het gewenste niveau te houden.

Omdat we deze vraagstukken steeds meer in samenhang moeten bekijken om ze op te kunnen lossen is in 2021 een Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR) vastgesteld. De visie is een uitwerking en verdieping van de Omgevingsvisie en vormt de basis voor de nieuwe beheerplannen die we in 2022 en later maken en vast laten stellen.

Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan (GVVP) en verkeersveiligheid

Verkeer, vervoer en verkeersveiligheid houdt niet op bij het bord bebouwde kom maar reikt verder. Samenhangend beleid met andere overheden is onontbeerlijk voor een goed verkeer- en vervoersbeleid. In de afgelopen jaren zijn door de overheden op Walcheren in nauwe samenwerking diverse plannen gemaakt en vastgesteld voor verkeer en vervoer. Het GVVP beschrijft de gemeentelijke inzet voor deze plannen.

De belangrijkste ontwikkeling is een aanpassing van de hoofdroutestructuur op Walcheren. Dit houdt onder andere in het opwaarderen van de hoofdroute Serooskerke, Grijskerke, Aagtekerke richting Domburg en het afwaarderen van de route Oostkapelle - Domburg. Daarnaast zijn er nog tal van andere grotere en kleinere veranderingen. De gemeentelijke inzet is het uitvoeren van de maatregelen binnen de bebouwde kom.

De concrete acties zijn opgenomen in het uitvoeringsplan GVVP. In de begroting is de uitvoeringsplanning aangepast. Een aantal werkzaamheden zijn uitgesteld, andere naar voren gehaald. Zo zijn we in 2021 gestart met het verbeteren van de verkeersveiligheid in Grijskerke. In 2023 geven we hier een vervolg aan. Ook onderzoeken we in 2023 hoe we verkeersknelpunten in Aagtekerke en Domburg op kunnen lossen.

Parkeren

De groei van het toerisme geeft een grotere parkeerdruk en meer verkeersbewegingen. Dit heeft effect op de leefbaarheid in een aantal kernen. In 2022 zijn de fase 2a van het parkeerbeleid uitgevoerd. Zowel de maatregelen uit de eerste fase en de tweede fase zijn geëvalueerd. Het beleid behoeft in de details aanpassingen om het draagvlak te vergroten. Maar de belangrijkste doelstellingen worden wel gehaald; het verbeteren van de leefbaarheid en het genereren van middelen voor het verbeteren van de toeristische infrastructuur.

Voor het uitvoeren van de fase 2b Vrouwenpolder, Oostkapelle en Westkapelle lijkt geen draagvlak te bestaan voor verdere parkeerregulering. In deze kernen kijken hoe we met eenvoudige maatregelen de leefbaarheid kunnen verbeteren.

We stellen voor om geen parkeerfonds in te stellen. Het college vindt het vormen van aparte potjes voor diverse doelen niet wenselijk. Ook omdat het met een parkeerfonds niet duidelijk gaat zijn wanneer er voldoende middelen zijn om noodzakelijke investeringen uit te voeren

Openbaar vervoer

We zetten in op verbeteren van het openbaar vervoer. Het belangrijkste doel is dat iedere inwoner van Veere zich kan verplaatsen. Goede aansluitingen van het openbaar vervoer is hierbij essentieel. Bijvoorbeeld goede aansluitingen van de bus, buurtbus of flextaxi op de trein. Met een nieuw systeem moet het ook mogelijk zijn om binnen de gemeente Veere tussen elke kern met het openbaar vervoer te kunnen reizen. In het kader van leefbaarheid trachten we daarnaast zo mogelijk de overlast van grote autobussen in dorps- en stadscentra te verminderen.

Het openbaar vervoer in Zeeland, dus ook in de gemeente Veere is primair de verantwoordelijkheid van de Provincie. De Provincie besteedt het openbaar vervoer één keer in de 10 jaar aan in een zogenaamde concessie. De huidige concessie verloopt in 2024. De Provincie is bezig met voorbereidingen op de nieuwe concessie en heeft samen met alle Zeeuwse gemeenten de Regionale Mobiliteit Strategie opgesteld. Eind 2021 begin 2022 is deze strategie vastgesteld door alle partners dus ook door de gemeente Veere. Deze strategie vormt de basis voor de vormgeving van de nieuwe concessie. In 2023 proberen we nauw betrokken te blijven bij de uitwerking van de visie naar de concessie om op te komen voor de belangen van de inwoners van Veere.

Met de raad is een aantal keren gesproken over de realisatie van mobiliteitshubs. In 2022 zijn we gestart met een onderzoek naar de kansen voor mobiliteitshubs en specifiek toeristische hubs. In 2023 werken we dit verder uit in concrete plannen.

Relevante beleidskaders/nota's

- Integrale Visie Openbare Ruimte
- Wegbeheerplan
- Gladheidsbestrijdingsplan
- Beheerplan Civiel technische kunstwerken
- Beheer- en beleidsplan openbare verlichting
- Beheerplan Stadshaven
- Gemeentelijk Verkeer- en vervoerplan
- Provinciaal Verkeer- en vervoerplan

- Laadvisie Veere
- Parkeerbeleidsplan
- Halteplan 2016
- Gebiedsgerichte aanpak Walcheren
- Mobiliteitsvisie Walcheren

Trends en ontwikkelingen

Algemeen

Samenwerking met andere gemeenten maar ook met Provincie en het Waterschap geeft kansen voor kostenbesparingen en kwaliteitsverbeteringen. Bij onderwerpen als geo-informatie, gladheidsbestrijding, het onderhoud van de openbare verlichting, regelgeving over kabels en leidingen en nog een aantal andere onderwerpen werken we intensief samen. We verkennen de mogelijkheden voor samenwerking op andere onderdelen als het onderhoud van wegen, ingenieursdiensten en beheer van data.

Wegen

De gevolgen van klimaatverandering worden steeds meer zichtbaar. Dit heeft ook effect op het onderhoud van wegen. Het water en rioolstelsel passen we aan op de gevolgen van de verandering en er valt dan niet aan te ontkomen dat de weg "open" moet en opnieuw moet worden bestraat. Door de hogere temperaturen en de bodemdaling treedt er extra schade op aan de wegverharding. Veere vergrijsst en steeds meer ouderen blijven ook op latere leeftijd actief, bij het onderhoud en de inrichting van wegen houden we hier rekening mee. Ook het wegareaal "vergrijsst" en de prognose is dat we de komende jaren meer moeten doen om onze wegen op niveau te houden.

De vergrijzing speelt ook een rol in de verkeersveiligheid. Met name de oudere fietsers in de Veerse kernen zien we in de ongevallenstatistieken. Een goede fietsinfrastructuur is hier een correct antwoord.

Verkeer en vervoer

De Provincie heeft in 2016 het nieuwe Provinciaal Verkeer en Vervoer Plan vastgesteld. Voor Walcheren is dit plan verder uitgewerkt in een verkeerscirculatieplan, een wegencategoriseringplan en een gebiedsgerichte aanpak voor de uitvoering (GGA). In 2019 heeft dit geleid tot een Mobiliteitsvisie Walcheren. Hierin komen deze zaken samen.

In 2022 is het Verkeersmodel Walcheren geactualiseerd. Hierin zijn het basisjaar 2019, prognose jaren 2030 en 2040 opgenomen. Voor alle varianten kennen we een jaarwerkdaggemiddelde en een hoogseizoenvariant. Dit model zullen wij in 2023 in gaan zetten bij onze plannen op gebied van verkeer en vervoer maar ook bij RO. De groei van het toerisme geeft een grotere parkeerdruk en meer verkeersbewegingen. Dit heeft effect op de leefbaarheid in een aantal kernen. De technologische ontwikkelingen in betaald parkeren en parkeerhandhaving gaan snel. Er komen steeds meer alternatieven voor muntgeld beschikbaar. Een deel daarvan moeten we verplicht gaan gebruiken.

Energietransitie

De komende jaren zal het aantal EV's (elektrische voertuigen) fors toenemen. De

overheden stimuleren dit proces door het faciliteren van openbare laadpunten. We zoeken naar een optimum bij het aanbieden van openbare parkeerplaatsen tussen auto's met een elektrische en een fossiele aandrijving.

Wat willen we bereiken?

D.2.01 Wegen die niet meer voldoen aan de behoefte door ruimtelijke ontwikkelingen of gewijzigd gebruik richten we opnieuw in

De inrichting van wegen voldoet soms niet meer. De inrichting past niet meer bij het werkelijke gebruik door ontwikkelingen zoals:

- gewijzigde behoeften van inwoners
- gewijzigde inzichten veilige wegen
- nieuwbouw
- veranderde verkeerstromen
- veranderde functie
- technische veroudering

Wat gaan we hiervoor doen?

2.050 We richten de Duinweg en een deel van de Langendam in Zoutelande opnieuw in.

De Duinweg en een deel van de Langendam in Zoutelande voldoen niet meer. De inrichting sluit niet aan bij de door inwoners en ondernemers gewenste uitstraling. Technisch is een groot gedeelte van deze wegen toe aan groot onderhoud. Dit is ook een drukke fietsroute. Met de herinrichting verbeteren we de veiligheid van de fietser.

2.051 We richten een deel van het Dorpsplein in Koudekerke opnieuw in.

De dorpsraad Koudekerke heeft een ontwerp gemaakt voor de herinrichting van het Dorpsplein in Koudekerke. De dorpsraad heeft een de gemeente gevraagd Dorpsplein opnieuw in te richten. In nauw overleg tussen gemeente en dorpsraad pakken we de herinrichting op.

2.080 Herinrichting Ooststraat, Markt en Weststraat te Domburg

De Ooststraat, Markt en Weststraat in Domburg voldoen niet meer. De inrichting sluit niet aan bij de door bewoners en inwoners gewenste uitstraling. Technisch is een groot gedeelte van deze wegen toe aan groot onderhoud. Dit is ook een drukke toeristische verblijfszone. Met de herinrichting verbeteren we de veiligheid van de gebruikers.

2.081 Herinrichting gedeelte Veerseweg Veere

Een gedeelte van de Veerseweg in Veere voldoet niet meer. De inrichting voldoet niet meer om het verkeer op een veilige manier af te wikkelen. Technisch is ook een groot gedeelte van deze weg toe aan groot onderhoud. Met de herinrichting verbeteren we de veiligheid van de gebruikers.

Wat willen we bereiken?

D.2.02 In 2032 hebben we het uitvoeringsprogramma van het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan gerealiseerd.

In het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) is een visie opgesteld en zijn beleidsdoelen opgenomen. Deze bepalen in grote lijnen hoe we omgaan met het verkeer en geven de toetsingskaders. Het uitvoeringsprogramma is een samenvatting van de wensen uit het GVVP die we willen realiseren. Het uitvoeringsprogramma draagt bij aan de verbetering van de verkeersveiligheid en een betere verkeersdoorstroming in kernen.

Wat gaan we hiervoor doen?

2.047 We evalueren het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan.

We bespreken in 2023 de tussentijdse evaluatie van het uitvoeringsprogramma. In 2022 hebben we verkeersmodel Walcheren geactualiseerd. Op basis daarvan bekijken we of het beleid bijstelling behoeft. Ook geven we inzicht in de uitgevoerde maatregelen en de daaraan verbonden budgetten.

2.061 We doen onderzoek naar de verkeersafwikkeling rond Grijskerke.

Als gevolg van nieuwe verkeersstromen op Walcheren is de verkeersintensiteit op de doorgaande route door Grijskerke toegenomen. De verwachting is dat de intensiteit nog verder toeneemt. In 2021 zijn we gestart met het proces om een duurzame oplossing te vinden voor deze problematiek. In 2023 zetten we de volgende stappen in het proces. Eind 2023 hebben we duidelijkheid over de oplossingsrichting.

2.062 We doen onderzoek naar de verkeersafwikkeling rond Aagtekerke

Als gevolg van nieuwe verkeersstromen op Walcheren is de verkeersintensiteit op de doorgaande routes door Aagtekerke toegenomen. De verwachting is dat de intensiteit verder toeneemt. Omdat we de verkeersproblemen in Aagtekerke niet los kunnen zien van de verkeersproblemen in Domburg laten we deze processen gelijk oplopen. In 2022 is het proces opgestart wat een vervolg krijgt in 2023. Eind 2023 hebben we duidelijkheid over de oplossingsrichting.

2.063 We doen onderzoek naar de verkeersafwikkeling in en rond Domburg

Doorgaand verkeer richting Westkapelle wikkelen we in de huidige situatie af door het centrum van Domburg. Door de toename van de verkeersintensiteit geeft dit knelpunten met betrekking tot leefbaarheid en verkeersveiligheid. Ook staat deze situatie de door de kern gewenste ontwikkeling van een aantrekkelijk centrumgebied in de weg. De verkeersproblemen in Domburg kunnen niet los worden gezien van de problematiek in Aagtekerke. Deze processen laten we gelijk op lopen. In 2022 is het onderzoek gestart en in 2023 ronden we het af. Eind 2023 hebben we duidelijkheid over de oplossingsrichting.

2.082 Realiseren mobiliteitshubs Domburg en Zoutelande.

In de regionale mobiliteitstrategie (RMS) zijn een tweetal mobiliteitshubs voorzien in de gemeente Veere. Een in Domburg en een in Zoutelande. In 2022 zijn we gestart met een onderzoek, dit onderzoek ronden we in 2023 af. De uitkomsten benutten we voor de uiteindelijke realisatie. Hiervoor gaan we in 2023 gronden verwerven en uitvoeringsplannen opstellen en in 2024 gaan we de hubs realiseren.

2.083 Verbeteren ontsluiting Vrouwenpolder.

De beoogde verhuizing van de supermarkt in het centrum van Vrouwenpolder naar de rand van Vrouwenpolder leidt tot andere verkeersstromen. De aanleg van de Zandbank, verbinding tussen de Parallelweg N57 en de Fort de Haakweg, en de aanpassing van de Fort de Haakweg naar een 30 km weg brengen veranderingen teweeg in het verkeersbeeld. In dit verkeersplan hoort ook de Vroonweg in Breezand, een gebied met 2^e woningen c.q. een vakantiepark. Deze route door een vakantiepark is onderdeel van een drukke aantrekkelijke fietsroute die tevens gebruikt wordt als toegangsweg naar een grote camping ten westen van Breezand.

Een eerste stap hierin is het actualiseren van het dorpsplan uit 2012. Parallel maken we in 2023 een verkeersplan Vrouwenpolder.

2.084 Opstellen mobiliteitsplan fiets.

De fiets wint steeds meer aan belang als middel voor een duurzame mobiliteit in relatie tot bereikbaarheid. De (fiets)infrastructuur moet dan wel op orde zijn in de vorm van veilige en directe verbinding. We gaan met de komst van LEV's (Lichte Elektrische Voertuigen) andere vormen van verplaatsen zien. Denk aan het via de smartphone huren van een elektrische step. Hiervoor zijn regels nodig om parkeerchaos in de Veerse kernen te voorkomen. Onderdelen van het op te stellen mobiliteitsplan fiets zijn onder andere een risicoscan fiets en een knelpuntenlijst fiets. Met de risicoscan prioriteren we de knelpuntenlijst fiets.

2.085 Verder autoluw maken stad Veere.

We gaan het bestemmingsverkeer in Veere stad verminderen in het kader van "auto te gast". We verwijzen dan niet meer naar het parkeerterrein Oranjeplein. Dat vraagt een goede communicatie om het autoverkeer naar de parkeerterreinen aan de randen van de stad te begeleiden. Het onderzoek en de maatregelen hiervoor willen we in het voorjaar van 2023 afronden waardoor we de effecten in de zomer kunnen zien.

2.086 Verbeteren looproutes Domburg

We gaan de belangrijkste looproutes van de parkeerterreinen naar het centrum en het stand aantrekkelijker en veiliger maken voor voetgangers. Onder andere door het verwijderen van parkeerplaatsen voor auto's in sommige straten. Het onderzoek en de maatregelen hiervoor ronden we in 2024 af.

Wat willen we bereiken?

D.2.03 We voldoen aan de afgesproken beheerniveaus

Per onderdeel (wegen, kunstwerken, stadshaven en openbare verlichting) hebben we afzonderlijke beheerplannen gemaakt. In de beheerplannen maken we per onderdeel afspraken over het niveau van onderhoud. In de paragraaf kapitaalgoederen kunt u hier meer over lezen. Hier vindt u per beheerplan informatie over:

- de actualiteit van de beheerplannen,
- het beheer niveau,
- de uitvoeringsmaatregelen,
- de ontwikkelingen,
- en het beschikbare budget.

Wijken we af van de afspraken in de beheerplannen en moet er daarom iets gebeuren? Dan formuleren we een nieuwe maatregel onder deze doelstelling in de begroting.

Wat gaan we hiervoor doen?

2.033 We dragen de openbare verlichting in het buitengebied over aan het waterschap.

Een deel van de openbare verlichting in het buitengebied is in eigendom van de gemeente. Door de overdracht van de lichtmasten creëren we duidelijkheid voor de weggebruiker en bewoners van het buitengebied. Het beheer en onderhoud van de lichtmasten komt hierdoor te liggen bij de beheerder van de weg waar de lichtmast langs staat. Dit bevordert gelijk ook de efficiëntie van beheer en onderhoud. Op de langere termijn betekent dit een besparing op beheer en onderhoud.

2.087 Groot onderhoud Noorderhoofd stadshaven Veere.

Uit inspectie van het Noorderhoofd blijkt dat deze in slechte technische staat is. Groot onderhoud is noodzakelijk. Met het groot onderhoud behouden we de historische waarde van het Noorderhoofd en het aanzicht van de stad Veere.

Wat willen we bereiken?

D.2.04 We vergroten de leefbaarheid door de parkeerruimte tussen inwoners, bedrijven en toeristen beter te verdelen.

In een toeristische gemeente als Veere is er op sommige plaatsen regelmatig sprake van een hoge parkeerdruk. Daarom is in Dishoek, Domburg, Joossesweg, Veere, Zoutelande en op de kustparkeerterreinen het parkeren gereguleerd. Zo is er voldoende parkeerruimte voor bewoners, ondernemers en toeristen. Daarnaast is parkeerregulering een hulpmiddel om gedeelten van kernen autoluw te maken en daarmee de leefbaarheid te verbeteren.

In Oostkapelle, Vrouwenpolder en Westkapelle reguleren we het parkeren nu niet (verder). Wel nemen we maatregelen om knelpunten met parkeren op te lossen.

Wat gaan we hiervoor doen?

2.071 We onderzoeken de mogelijkheden van een onbetaald parkeerterrein aan de rand van Zoutelande.

Er is een maatschappelijke behoefte aan een niet betaald parkeerterrein aan de rand van Zoutelande. Nu is een deel van kustparkterrein Kustlicht/De Branding aangewezen als niet betaald parkeerterrein. We onderzoeken of er behoefte is aan ander locatie en waar dat dan eventueel mogelijk is.

2.072 We richten het parkeerterrein Domburgseweg in Oostkapelle opnieuw in.

Parkeerterrein Domburgseweg in Oostkapelle gebruiken voornamelijk bezoekers van de kern Oostkapelle. Door herinrichting van dit terrein breiden we de capaciteit uit. Verder krijgt het terrein meer de uitstraling van een gastvrije onthaalplaats.

2.088 We blijven in gesprek met de adviesorganen van de gereguleerde en (nog) niet gereguleerde kernen om het (gereguleerde) parkeren doorlopend te evalueren.

Samen met de adviesorganen van de kernen overleggen we jaarlijks over het parkeren in de kernen en bekijken we waar nodig de mogelijkheden om met behulp van parkeerregulering de leefbaarheid in deze kernen te verbeteren.

2.089 We realiseren in kernen (vlak) bij functies waar behoefte is aan extra fietsparkeercapaciteit extra fietsparkeerplaatsen.

Bezoekers van Veerse kernen gebruiken steeds meer en vaker de fiets als vervoersmiddel. Geparkeerde fietsen kunnen voor overlast zorgen. In overleg met de lokale adviesorganen bekijken we waar extra fietsparkeerplaatsen gewenst zijn. Waar mogelijk realiseren we extra fietsparkeerplaatsen.

In lijn met het GVVP en het Parkeerbeleidsplan vormen we waar nodig reguliere autoparkeerplaatsen om tot fietsparkeerplaatsen.

2.090 We verwijzen parkeeders beter naar de parkeerterreinen in Oostkapelle met statische parkeerverwijsbebording.

We brengen de huidige statische parkeerverwijsbebording in kaart. Waar nodig passen we de statische parkeerverwijsbebording aan, verplaatsen deze of plaatsen extra statische parkeerverwijsbebording op nieuwe locaties.

Wat willen we bereiken?

D.2.05 In 2025 blijft een vorm van openbaar vervoer in alle kernen van de gemeente beschikbaar.

We zetten ons in voor het behoud van openbaar vervoer in alle kernen van de gemeente Veere. We steken daarbij in op kleiner materieel en ander soorten vervoer rechtstreeks naar de trein in Middelburg en Vlissingen en tussen kernen onderling. We proberen

overlast van grote bussen door dorpscentra te verminderen. We richten ons daarbij op het beïnvloeden van de keuzes die de Provincie nog moet gaan maken over het Openbaar Vervoer.

Wat gaan we hiervoor doen?

2.076 We beïnvloeden de besluitvorming door de Provincie over Openbaar Vervoer

Eind 2021 stelden de Provincie en alle Zeeuwse gemeenten de regionale Mobiliteitsstrategie vast. Deze strategie is de basis voor de nieuwe concessie voor het openbaar vervoer in 2024. We proberen de besluitvorming door de Provincie te beïnvloeden door gebruik te maken van inspraak mogelijkheden en bestuurlijk en ambtelijk te lobbyen.

Wat willen we bereiken?

D.2.06 De toeristische kwaliteit van parkeerterreinen is verbeterd.

We willen als gemeente een goede gastheer zijn voor iedereen die onze gemeente bezoekt. We willen nette en aangename parkeerterreinen met goede voorzieningen. We investeren daarom in het verbeteren en landschappelijk inpassen van onze parkeerterreinen. Ook voorzien we diverse parkeerterreinen van toiletunits.

Wat gaan we hiervoor doen?

2.077 Herinrichten van parkeerterrein De Bucksweg te Westkapelle.

We richten het kustparkeerterrein aan de De Bucksweg in Westkapelle opnieuw in. Het parkeerterrein krijgt met die inrichting meer de uitstraling van een mooie onthaalplaats waar een bezoek aan de gemeente begint. Naast goed- en praktisch gebruik van de parkeervakken biedt de nieuwe inrichting ook meer ruimte voor bomen en zorgen we voor goede voorzieningen op het parkeerterrein. Gelijk plaatsen we hier een nieuwe toiletvoorziening.

2.091 Herinrichten van parkeerterrein Strandweg te Dishoek.

We richten het kustparkeerterrein aan de Strandweg in Dishoek opnieuw in. Het parkeerterrein krijgt met die inrichting meer de uitstraling van een mooie onthaalplaats waar een bezoek aan de gemeente begint. Naast goed- en praktisch en veilig gebruik van de parkeervakken biedt de nieuwe inrichting ook meer ruimte voor bomen en zorgen we voor goede voorzieningen op het parkeerterrein.

Wat willen we bereiken?

D.2.07 Verkeersonveilige situaties zijn verbeterd.

Het aantal verkeersbewegingen van auto's en fietsen in de gemeente neemt toe. Vooral binnen op doorgaande wegen binnen de bebouwde kom kunnen hierdoor onveilige situaties ontstaan. We willen met een extra financiële impuls versneld verkeersonveilige situaties verbeteren. We steken daarbij in op het verlagen van de snelheid van auto's en het verbeteren van de veiligheid voor fietsers.

Wat gaan we hiervoor doen?

2.092 We gaan de fietsroute door Grijskerke veiliger maken.

Enkele belangrijke Walcherse fietsroutes komen in Grijskerke samen. We gaan deze routes met maatregelen toekomst bestendig maken door oversteken veiliger in te richten en het fietspad te verleggen.

2.093 We verlagen de snelheid van het verkeer bij de komgrenzen.

Op een grote aantal locaties binnen onze gemeente zijn de overgangen tussen de kom en het buitengebied niet zo ingericht dat het uitnodigt snelheid te minderen bij het inrijden van de kern. Hierdoor rijden auto's met relatief hoge snelheid de kern in, met nadelige effecten voor de verkeersveiligheid in de kern als gevolg. We gaan daarom op diverse locaties maatregelen nemen bij de komgrenzen om de snelheid te verminderen.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Primitieve begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026
Baten						
2.1 Verkeer en Vervoer	177	283	28	28	28	28
2.2 Parkeren	233	279	282	282	282	282
2.3 Recreatieve havens	104	165	179	179	179	179
Totaal Baten	514	727	489	489	489	489
Lasten						
2.1 Verkeer en Vervoer	5.028	6.526	5.563	5.465	5.566	5.651
2.2 Parkeren	1.753	2.663	2.881	3.130	3.109	3.087
2.3 Recreatieve havens	210	241	263	258	258	258
Totaal Lasten	6.990	9.431	8.707	8.853	8.934	8.996
Gerealiseerd resultaat	-6.477	-8.704	-8.218	-8.364	-8.445	-8.507

Prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Eenmalig/ Structureel	Nieuw/ Bestaand	2023 Lasten	2023 Baten	2024 Lasten	2024 Baten	2025 Lasten	2025 Baten	2026 Lasten	2026 Baten
Overdragen openbare verlichting aan Waterschap, eenmalige vergoeding (te betalen in 4 termijnen)	E	Bestaand	40.272		40.272		40.272			
Exploitatielasten toiletten 2023 de Bucksweg	S	Bestaand	15.000		15.000		15.000		15.000	
Exploitatielasten toilet Calandplein Westkapelle incl. besparing huidig toilet	S	Bestaand	11.000		11.000		11.000		11.000	
Exploitatielasten toiletten 2023 bij nieuw paviljoen	S	Bestaand	20.000		20.000		20.000		20.000	
Exploitatielasten kentekenparkeren. Onderzoek in 2022	S	Bestaand	6.100		6.100		6.100		6.100	
Extra budget openbare toiletten	S	Nieuw			10.000		10.000		10.000	
Extra budget kleine verkeerskundige aanpassingen	S	Nieuw	100.000		100.000		100.000		100.000	
Extra budget netwerkkosten openbare verlichting	S	Nieuw	30.000		30.000		30.000		30.000	
0,5 fte junior medewerker verkeer	S	Nieuw	38.000		32.000		32.000		32.000	
1 fte medewerker mobiliteit	S	Nieuw	97.000		97.000		97.000		97.000	
Uitvoering variantenstudie Aagtekerke	E	Nieuw	30.000							
Oplossen knelpunten boomwortels Kaai in Veere	E	Nieuw	10.000							
Inhuur projectleider projecten opru	E	Nieuw	40.000							
Inhuur toezichtouder projecten opru	E	Nieuw	35.000							
Inhuur werkvoorbereider projecten opru	E	Nieuw	60.000							

Investerings

Omschrijving investering	Nieuw/ bestaand	Investerings jaar	Investerings bedrag	Afschr. termijn in jaren	Totale lasten	Totale baten
Vervangen lichtmasten 2023	Bestaand	2023	63.500	40	2.064	
Vervangen armaturen 2023	Bestaand	2023	74.250	20	4.269	
Vervangen lichtmasten 2024	Bestaand	2024	63.500	40	2.064	
Vervangen armaturen 2024	Bestaand	2024	74.250	20	4.269	
Herinrichting Ooststraat-Markt-Weststraat Domburg	Bestaand	2024	880.000	25	41.800	
Openbare verlichting vervangen armaturen	Bestaand	2025	74.250	20	4.269	
Openbare verlichting vervangen lantaarnpalen	Bestaand	2025	63.500	40	2.064	
Herinrichting Veerseweg Veere	Bestaand	2025	500.000	25	23.750	
Parkeerautomaten kern Westkapelle incl. installatie 15x	Bestaand	2023	225.000	10	24.188	24.188
Parkeerautomaten Oostkapelle incl installatie 27x	Bestaand	2023	405.000	10	43.538	43.538
Parkeerautomaten Vrouwenpolder incl. installatie 10x	Bestaand	2023	150.000	10	16.125	16.125
Toiletgebouw Calandplein Westkapelle ipv toilet bij ondernemer	Bestaand	2023	85.000	25	4.038	4.038
Inrichten buitendijks parkeren	Bestaand	2023	100.000	10	10.750	10.750
Toilet buitendijks Westkapelle bij nieuw paviljoen	Bestaand	2023	85.000	25	4.038	4.038
Ombouw automaten naar kentekenparkeren. Onderzoek in 2022	Bestaand	2023	121.300	8	16.072	16.072
Uitbreiding openbaar toiletten	Nieuw	2023	65.000	25	3.088	
Prijsverhoging toiletgebouw de Bucksweg Zoutelande	Nieuw	2023	5.000	25	238	
Zes bestaande toiletten waterschapsterreinen bekleden en vergunnen	Nieuw	2023	80.000	25	3.800	
Maken toiletvoorziening molen Koudekerke	Nieuw	2023	30.000	25	1.425	
Toeristische Hub met inhoud en aankleding excl. grondaankoop in Domburg	Nieuw	2023	750.000	25	35.625	
Toeristische Hub met inhoud en aankleding excl. grondaankoop in Zoutelande.	Nieuw	2024	750.000	25	35.625	
Verkeersproblematiek Vrouwenpolder. Functie Parallelweg N57 en de Zandbank. Aansluitingen op de parallelweg Plus en parkeerterrein.	Nieuw	2023	50.000	25	2.375	
Snelheidsremmer Bebouwde kom grens Noordweg Oostkapelle	Nieuw	2023	100.000	25	4.750	
Kruising Hondegemseweg/Jacob Catsweg, middeneiland met opstelruimte voor overstekende fietsers en afslaande mvt.	Nieuw	2023	100.000	25	4.750	
Fietspad zuidkant Hondegemseweg in Grijpskerke. Wegvak Jacob Catsweg - Middelburgsestraat.	Nieuw	2023	500.000	25	23.750	
Middeneiland als Snelheidsremmer Bebouwde kom grens Loodhalseweg Grijpskerke	Nieuw	2024	100.000	25	4.750	
aanpassen een 8-tal bebouwde kom grenzen van 80 ->50 en van 60 -> 50,	Nieuw	2023	550.000	25	26.125	

Bebouwde kom grens Koudekerke Beatrixlaan van 50 -> 30 aanpassen plus aanpassen voorrangsregelingen op de kruispunten	Nieuw	2023	125.000	25	5.938
Herstel Noorderhoofd en steiger Campveerse toren Veere. Uit de inspectie van de civiele kunstwerken is gebleken dat deze steigers groot onderhoud nodig hebben de komende jaren.	Nieuw	2024	1.350.000	25	64.125
Openbare verlichting vervangen armaturen	Nieuw	2026	74.250	20	4.269
Openbare verlichting vervangen lantaarnpalen	Nieuw	2026	53.500	40	1.739

3. Economie

Programma inleiding

Veere is een economische sterke (woon)gemeente met relatief veel toerisme en bedrijvigheid. Er is weinig werkloosheid en het gemiddeld inkomen per huishouden ligt hoog. Wel kampt de gemeente met personeelstekorten. De hoge woningprijzen zorgen ervoor dat jongeren minder snel terugkeren na hun studie. Dit is dan ook te zien in de hoge grijze druk in de gemeente. Dit botst met de behoefte van de grootste werkgevers in de gemeente (de horeca, recreatie en detailhandel), waar vaak veel jong personeel ingezet wordt. Ook is het lastig voor de gemeente om werknemers van buiten de gemeente naar Veere te krijgen, niet alleen door de hoge woningprijzen, maar ook omdat de gemeente zelf slecht bereikbaar is (blijkt uit de ondernemerspeiling).

De vrijetijdssector is de economische motor die zorgt voor welvaart, werkgelegenheid en voorzieningen. Het succes betekent dat we veel bezoekers ontvangen en we een lang toeristisch seizoen kennen. Het evenwicht tussen leefbaarheid en toerisme wordt nu in een aantal kernen verstoord. Dit vraagt om zorgvuldige keuzes voor de toekomst. Structureel overleg tussen overheden, bedrijfsleven en inwoners blijft hierbij van groot belang.

We investeren in het toeristisch product en willen dat onze bezoekers zich welkom voelen. Kernwoorden zijn kwaliteit, professionaliteit en geïnspireerd worden door wat Veere te bieden heeft. We zetten, waar nodig, marketinginstrumenten in voor grip en sturing om juist die doelgroep aan te spreken die een bijdrage levert aan onze leefbaarheid.

Relevante beleidskaders/nota's

- Omgevingsvisie Veere 2047
- Programma Toerisme 2021-2026
- Ontwikkelkader recreatieve verblijfsaccommodaties

Trends en ontwikkelingen

1. Ook Veerse bedrijven worden geconfronteerd met klimaatverandering, de stikstofopgave en de uitputting van grondstoffen.
2. Doordat de wereldbevolking blijft groeien betekent dit voor een gebied dat vergrijst dat er ook meer ruimte moet zijn voor verjonging en vernieuwing.
3. Ook in Veere is veel personeel dat eerst in de horeca werkzaam was tijdens en na corona ander werk is gaan verrichten.
4. Een positieve ontwikkeling dat corona teweeg heeft gebracht is de normalisering van het hybride werken. Ook voor Veere biedt dit volop kansen om meer en goed personeel aan te trekken.
5. Technologische veranderingen veranderen ook de manier waarop Veerse bedrijven hun diensten gaan aanbieden.

Wat willen we bereiken?

D.3.01 Een gezonde balans tussen een duurzame en vitale economie en leefbaarheid.

We investeren in de balans tussen economie en leefbaarheid.

Wat gaan we hiervoor doen?

3.031 We stellen deel 2 van het ontwikkelkader verblijfsaccommodaties op.

Om het herstel van de balans tussen toerisme en leefbaarheid te bereiken stellen wij een ontwikkelkader verblijfsaccommodaties op. Hierin sturen wij op balans waardoor wij terughoudend zijn met het toestaan van de groei van recreatieve accommodaties. Tegelijkertijd spelen wij in op kansen zodat de vrijetijdsector gezond en vitaal blijft en waarde toevoegt aan de leefbaarheid. Dit sluit aan bij de Omgevingsvisie Veere 2047. Deel 1 van het ontwikkelkader is in december 2021 vastgesteld. Deel 2 stellen we in 2023 vast.

3.032 We herzien de kadernota kampeerterreinen 2013.

De kadernota kampeerterreinen 2013 is verouderd. Met het herzien van de nota spelen we in op de huidige ontwikkelingen, het Programma Toerisme 2021-2026, de Zeeuwse Kustvisie en het provinciale beleid. Deze herziening van bestaand beleid is uitvoering van het Ontwikkelkader Verblijfsaccommodaties.

3.033 We stellen nieuw beleid op voor de mini-campings.

Met het herzien van het beleid spelen we in op de huidige ontwikkelingen, het Programma Toerisme 2021-2026, de Zeeuwse Kustvisie en het provinciale beleid. Deze herziening van bestaand beleid is uitvoering van het Ontwikkelkader Verblijfsaccommodaties.

Hierin worden ook de resultaten betrokken van het onderzoek naar winterkamperen welke in de winter van 2022-2023 wordt uitgevoerd.

3.034 We stellen een Economische koersnota (Programma Economie) vast.

Vanuit de gemeenteraad leeft de wens naar actueel economisch beleid. De economie en de wereld om ons heen verandert snel en daar willen wij op in kunnen spelen. Corona heeft de kwetsbaarheid van onze (eenzijdige) economie aangetoond. Dit biedt kansen voor nieuwe, verbredende initiatieven en vraagt om keuzes zodat de huidige economie waarde kan blijven toevoegen aan het ondernemerschap, de maatschappij, de natuur en het landschap.

We sluiten aan bij de ambitie voor de Omgevingsvisie Veere 2047: een gezond, vitaal en aantrekkelijk Veere. Hier hoort ook een economie met een toekomstperspectief bij. In de koersnota maken we keuzes waar we de komende jaren met de belanghebbende partijen mee aan de slag gaan.

3.035 We geven uitvoering aan de vast te stellen Landbouwvisie Veere.

In 2009 hadden we onze gedachten neergelegd in een landbouwvisie. Gezien de huidige trends en de nieuwe thema's, is deze visie verouderd, ook wat betreft de rol van de gemeente. Tijd dus voor een nieuw toekomstperspectief voor de landbouw van Veere!

De gemeente wil met deze visie een helder kader stellen, zodat er voor de agrarische ondernemers duidelijkheid ontstaat voor de verdere ontwikkeling van hun bedrijf. Dit klinkt als een passieve rol. Soms gaat de rol van de gemeente verder dan dat en zal zij ontwikkelingen die de ambities uit deze visie dichterbij brengen ook pro-actief ondersteunen door inzet van geld en menskracht.

3.036 We actualiseren het bedrijventerreinenprogramma voor Veere.

De gemeente Veere heeft 12 lokale bedrijventerreinen verdeeld over de hele gemeente. De terreinen zijn sterk verschillend qua invulling, structuur en ruimtelijke kwaliteit. Op aantal terreinen staat de kwaliteit onder druk.

De oppervlakte van uitgeefbare grond is zeer beperkt, op bijna alle terrein is geen ruimte meer. In dat licht is een actualisatie nodig om te zorgen voor voldoende ruimte voor de bedrijvigheid in Veere. Met name voor onze lokale ondernemers.

Wat willen we bereiken?

D.3.02 Een aantrekkelijk Veere als kwalitatieve en gastvrije toeristische bestemming.

We heten onze gasten op een professionele en inspirerende manier welkom en kiezen voor regiomarketing die past bij onze toekomstvisie.

Wat gaan we hiervoor doen?

3.030 We voeren een nieuw concept voor toeristisch gastheerschap en regiomarketing in.

In december 2021 stelde de gemeenteraad het nieuwe concept voor toeristisch gastheerschap en regiomarketing vast. Het gastheerschap is georganiseerd in de vorm van toeristische inspiratiepunten welke zijn ondergebracht in de musea in Veere en Domburg. Zo leggen we een zichtbare verbinding tussen cultureel erfgoed en toerisme en maken we onze cultuurhistorie beter beleefbaar. In 2023 nemen we voor de zomer, vanuit het vastgestelde concept, in samenwerking met lokale partners een besluit over de toeristische informatiepunten in Oostkapelle en Zoutelande.

We komen tot de oprichting en implementatie van een regionale marketingorganisatie welke verantwoordelijk is voor de toeristische marketing van onze regio en voor de digitale informatievoorziening naar gasten en inwoners. De strategie is dat gasten en inwoners via een diverse kanalen geïnformeerd worden over activiteiten en het aanbod in de gemeente en geïnspireerd worden om er op uit te trekken. We kiezen voor regiomarketing die gericht is op onder andere spreiding in tijd en regio met aandacht

voor natuurbeleving, cultureel erfgoed en unieke kwaliteiten als de badstatus. Betrokkenheid van de toeristische sector en ondernemers(verenigingen) is van belang en organiseren wij, zowel organisatorisch, inhoudelijk als financieel.

De koppeling met de provinciale toeristische marketingstrategie en nog op te richten provinciale marketingorganisatie wordt gelegd aangezien onze regio onderdeel is van de bestemming Zeeland.

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
11	Funcziemenging	%	LISA	2021	46	49,8	De funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
12	Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw 15-64jr	LISA	2021	234,6	179,4	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Primitieve begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026
Baten						
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	47	678	282	25	25	25
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	24	48	51	38	38	38
3.4 Economische promotie	10.212	10.755	11.337	11.512	11.687	11.862
Totaal Baten	10.284	11.481	11.670	11.574	11.749	11.924
Lasten						
3.1 Economische ontwikkeling	120	262	216	217	219	219
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	44	603	219	51	52	51
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	181	225	209	146	146	146
3.4 Economische promotie	523	1.464	675	676	676	641
Totaal Lasten	867	2.555	1.319	1.090	1.092	1.057
Gerealiseerd resultaat	9.416	8.927	10.351	10.484	10.656	10.867

Prioriteiten

Er zijn geen prioriteiten in relatie tot dit programma.

Omschrijving prioriteit	Eenmalig/ Structureel	Nieuw/ Bestaand	2023 Lasten	2023 Baten	2024 Lasten	2024 Baten	2025 Lasten	2025 Baten	2026 Lasten	2026 Baten
Ondernemersmanager 2021-2023	E	Bestaand	23.405							
Subsidieproject Toerisme in Balans	E	Nieuw	35.000		35.000		35.000			

Investerings

Er zijn geen investeringen in relatie tot dit programma.

4. Onderwijs

Programma inleiding

Onderwijshuisvesting

In de komende jaren realiseren we 5 nieuwe, energiezuinige, frisse scholen: 2 in Westkapelle, 2 in Oostkapelle en 1 in Serooskerke. Bij de bouw van de school in Serooskerke houden we ruimtelijk rekening met uitbreiding voor leerlingen uit Vrouwenpolder; wanneer het schoolbestuur mocht besluiten tot samenvoeging van deze 2 scholen.

Daarnaast starten we met de voorbereiding van de nieuwbouw van de Versluijsschool in Aagtekerke.

In de kernen waar we (vanwege denominatie) 2 scholen bouwen, bouwen we de voorzieningen onder één dak en in overleg met schoolbesturen. We bouwen deze scholen zo dat onze kinderen ruimte krijgen om zich optimaal te ontwikkelen. Als uitvoeringskader hiervoor is in april 2022 het "Kwaliteitskader Veerse schoolgebouwen" vastgesteld.

We realiseren multifunctionele accommodaties (MFA) of integrale kindcentra (IKC), zodat niet alleen de onderwijsfunctie, maar ook andere maatschappelijke functies daarin worden ondergebracht. De planning voor de realisatie van de MFA's / IKC's vindt u in de paragraaf Maatschappelijke Voorzieningen.

Kwaliteit

Kwalitatief goed onderwijs is belangrijk. We zien de scholen, peuterspeelzalen en kinderopvang graag zo dicht mogelijk bij de woonplaats van onze kinderen. Belangrijk is dat alle kinderen naar school kunnen. Op basis van de Verordening Leerlingenvervoer kunnen ouders/verzorgers indien nodig een aanvraag indienen voor vervoer. Op basis hiervan wordt het vervoer van kinderen naar school geregeld of vergoed. Ook maken we samen met Middelburg en Vlissingen maken we met het basis- en voorgezet onderwijs afspraken over Passend Onderwijs. Veerse basisscholen krijgen subsidie voor schoolbegeleiding. Voor onderwijsachterstanden kunnen OAB-gelden van het Rijk worden ingezet om subsidies te verlenen aan de kinderopvangorganisaties, scholen en andere educatieve instellingen zoals de Zeeuwse Bibliotheek. Daarnaast is ook een goede aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt van groot belang. Voor het terugdringen van laaggeletterdheid werken we in Zeeuws verband mee aan een Regioplan 2020-2024.

Relevante beleidskaders/nota's

- Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs
- Geactualiseerd Integraal Huisvestingsplan Onderwijs en Opvang 2013- 2022
- Kwaliteitskader Veerse schoolgebouwen

- Verordening leerlingenvervoer 2014
- Verordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzaalwerk 2011 Veere
- Onderwijsachterstandenbeleid (landelijk)

Trends en ontwikkelingen

- Frisse scholen
- Integrale kindcentra
- Subsidie voor schoolbegeleiding is nog tot en met 2024 begroot in de gemeentelijke begroting. Er moet een keuze gemaakt worden voor na 2024.
- Er wordt een nieuwe verordening leerlingenvervoer gemaakt in 2023.
- Zeeuwse aanpak laaggeletterdheid van 2021 tot 2024.

Wat willen we bereiken?

D.4.01 We hebben passende voorzieningen in peutergroep, basisonderwijs, voortgezet onderwijs en mbo om onderwijsachterstanden en schooluitval effectief te signaleren en terug te dringen.

Onderwijs- en taalachterstanden in peutergroep en basisonderwijs zorgen voor het onvoldoende benutten van het potentieel van het kind. Door achterstanden tijdig te signaleren, kunnen achterstanden zo vroeg mogelijk ingelopen worden.

Zo ervaren leerlingen minder problemen bij overgang tussen peutergroep, basisonderwijs en voortgezet onderwijs.

Signaleren van onderwijs en -taalachterstanden gebeurt met de monitor voor- en vroegschoolse educatie (VVE) die in ontwikkeling is.

Schooluitval en -verlating kunnen gevolgen (en oorzaken) zijn van onderwijsachterstanden in het voortgezet onderwijs en mbo. Tijdig signaleren en terugdringen hiervan, biedt leerlingen meer kans op het behalen van een passend diploma en kansen in de maatschappij.

Wat gaan we hiervoor doen?

4.018 We maken met schoolbesturen en KOW afspraken over taalachterstanden, thuiszitters, dreigend schooluitval en de afstemming tussen zorg op school en de zorg thuis.

Het signaleren van thuiszitters en schooluitval wordt voor de drie Walcherse gemeenten gedaan door Regionaal Bureau Leerplicht (RBL). We maken hiervoor doorgaande afspraken op basis van overeenkomsten en subsidies. Jaarlijks rapporteert RBL over de maatregelen en cijfers over schooluitval.

Over onderwijsachterstanden maken we de volgende afspraken:

- We subsidiëren het derde en vierde dagdeel van de voorschool (aan KOW) voor kinderen die een onderwijsachterstand hebben of dreigen op te lopen. Deze kinderen hebben hiervoor een indicatie.
- We maken afspraken met KOW over bijvoorbeeld de inzet van een pedagogisch beleidsmedewerker of coachfunctie. Dit met als doel om een kwaliteitsslag te maken in de vroegschoolse educatie.
- We subsidiëren activiteiten die de Zeeuwse Bibliotheek aanbiedt aan basisscholen. Er worden dus via de ZB afspraken gemaakt met schoolbesturen over maatregelen voor taalachterstand.

Wat willen we bereiken?

D.4.02 In 2023 volgen volwassen laaggeletterde inwoners (taal)lessen gericht op werk of zelfredzaamheid.

In onze gemeente wonen mensen die laaggeletterd zijn en/of beperkte digitale vaardigheden hebben. Uit onderzoek uit 2021 blijkt dat van de laaggeletterden in Zeeland 39% is bereikt door begeleiding/scholing. Samen met Middelburg en Vlissingen maken we afspraken met aanbieders van (taal)educatie in onze gemeente. De toeleiding van laaggeletterden naar deze educatie, én de taaltrajecten zelf zijn effectief en meetbaar. Op Zeeuws niveau werken we samen aan afspraken die het Rijk en de VNG maakten om laaggeletterdheid terug te dringen.

Wat gaan we hiervoor doen?

4.019 Namens Walcheren werken we mee aan het opstellen van een Zeeuws Regioplan 2020-2024 met extra activiteiten om laaggeletterdheid terug te dringen.

Alle gemeenten in Zeeland hebben het Zeeuws regioplan laaggeletterdheid goedgekeurd. In 2022 is een gezamenlijk onderzoek afgerond, waaruit aanbevelingen kwamen voor de subregionale uitvoering. Deze aanbevelingen zijn gericht op o.a. een betere verbinding met het sociaal domein, een betere toeleiding van de doelgroep naar volwasseneducatie, adequate monitoring en een kwaliteitsimpuls.

In 2023 zetten we, samen met de gemeente Vlissingen en Middelburg, de aanbevelingen om tot activiteiten op Walchers niveau.

Wat willen we bereiken?

D.4.03 Elk schoolgebouw in onze gemeente is toekomstbestendig.

We bieden basisonderwijs aan in doelmatige en toekomstbestendige schoolgebouwen. Bij nieuwbouw van 2 scholen in een kern bouwen we deze onder één dak en bij voorkeur in combinatie met meerdere voorzieningen.

Als uitvoeringskader voor schoolbesturen is het "Kwaliteitskader Veerse schoolgebouwen" vastgesteld.

De nieuwbouw van scholen in Oostkapelle, Westkapelle en Serooskerke maakt onderdeel uit van het project Maatschappelijke Voorzieningen. We realiseren multifunctionele accommodaties (MFA) of integrale kindcentra (IKC), zodat niet alleen de onderwijsfunctie, maar ook andere maatschappelijke functies daarin worden ondergebracht. De specifieke planning voor de realisatie van de MFA's / IKC's vindt u in de paragraaf Maatschappelijke Voorzieningen.

Naast bovengenoemde scholen is in het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2013-2022 ook de planning voorzien van de nieuwbouw van de Versluijsschool te Aagtekerke in 2025. Inmiddels zijn hierover startgesprekken gevoerd. Daarbij is besproken dat de planning één jaar opgeschoven kan worden naar 2026. Dit maakt geen onderdeel uit van het project MV.

Aagtekerke Versluijsschool: wij nemen een besluit over het bouwheerschap, de locatie van de school, de tijdelijke huisvesting, een voorbereidingskrediet en doen hierover een voorstel aan de gemeenteraad.

Wat gaan we hiervoor doen?

4.024 Wij initiëren het opstellen van een Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan voor bestaande schoolgebouwen.

In het geactualiseerde IHP 2019 is opgenomen dat er bij levensduur verlengende renovatie van 25 jaar tussen schoolbestuur en gemeente afspraken worden gemaakt wie wat betaalt en de wijze van uitvoering. Het opstellen van een Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan (DMOP) door het schoolbestuur is hiervoor de basis. Hierbij wordt ook geanticipeerd op nieuwe wetgeving voor onderwijshuisvesting waarbij renovatie onder verantwoordelijkheid gemeente komt.

De nieuwe wetgeving heeft vertraging opgelopen door o.a. de val van het vorige kabinet. Op dit moment is niet bekend wanneer deze wetgevingsprocedure start. Omdat een DMOP belangrijke informatie geeft voor een op te stellen Integraal Huisvestingsplan, is met de schoolbesturen afgesproken toch te starten met het laten opstellen van een DMOP. Wij ondersteunen de schoolbesturen hierbij en verwachten in 2023 een DMOP van de schoolbesturen te kunnen ontvangen.

4.026 Wij oriënteren ons op een nieuw Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)

Het huidige IHP loopt tot 2023. Het geeft voor de nieuwbouw van een aantal scholen wel een langere planningshorizon. Waaronder de Versluijsschool in Aagtekerke die gepland staat voor 2025 en geen onderdeel uitmaakt van het project Maatschappelijke Voorzieningen 1e fase.

Daarnaast wordt nog steeds een wetswijziging van de onderwijshuisvesting verwacht. Met als doel onder andere het verhelderen van de verdeling van de verantwoordelijkheid tussen gemeenten en schoolbesturen en verbetering van de samenwerking. En een

verplichting tot het ontwikkelen van een meerjarig IHP. De verwachting is dat renovatie primair de verantwoordelijkheid wordt voor de gemeente.

Wij beoordelen hoe wij adequaat in kunnen spelen op de afloop van ons huidig IHP en de te verwachten wetswijziging. Om hiermee de ons ten doel gestelde kwaliteitsopgave voor de onderwijshuisvesting te realiseren en geen lacunes te laten ontstaan.

Het laten opstellen van een Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan voor de schoolgebouwen is sowieso van belang voor het opstellen van een nieuw IHP. Daarom initiëren wij het opstellen daarvan in overleg met de schoolbesturen.

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
13	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	2021	0	1,4	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.
14	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	2021	6	22	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.
15	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	DUO/Ingrado	2021	1	1,8	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Primitieve begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026
Baten						
4.1 Openbaar basisonderwijs	32	56	64	67	67	67
4.2 Onderwijshuisvesting	60	217	58	58	58	58
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	661	956	596	591	591	591
Totaal Baten	753	1.229	718	716	716	716
Lasten						
4.1 Openbaar basisonderwijs	257	398	456	537	553	656
4.2 Onderwijshuisvesting	647	1.016	779	687	726	967
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.605	2.067	1.548	1.498	1.499	1.499
Totaal Lasten	2.509	3.481	2.783	2.722	2.778	3.122
Gerealiseerd resultaat	-1.757	-2.252	-2.065	-2.006	-2.062	-2.406

Prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Eenmalig/ Structureel	Nieuw/ Bestaand	2023 Lasten	2023 Baten	2024 Lasten	2024 Baten	2025 Lasten	2025 Baten	2026 Lasten	2026 Baten
Onderwijsbegeleiding	E	Bestaand	70.000							
0,7 fte beleidsadviseur onderwijshuisvesting	S	Nieuw	60.000		60.000		60.000		60.000	
Extra bijdrage Kinderopvang Walcheren	S	Nieuw	25.000		25.000		25.000		25.000	
Kapitaallasten indexering onderwijshuisvesting	S	Nieuw	13.833		13.833		13.833		13.833	

Investerings

Omschrijving investering	Nieuw/ bestaand	Investerings jaar	Investerings bedrag	Afschr. termijn in jaren	Totale lasten	Totale baten
Nieuwbouw Versluijsschool	Nieuw	2026	3.525.000	30	143.938	

5. Sport, cultuur en recreatie

Programma inleiding

Leefbaarheid

We ondersteunen de sociaal-maatschappelijke functies zoals verenigingen, Welzijn Veere, dorpshuizen, sportcomplexen in de kernen. We willen het mogelijk maken dat iedere inwoner mee kan doen aan ontmoeting, cultuur, sport- en bewegingsactiviteiten. Een deel van deze functies ondersteunen we financieel met subsidies. De subsidiecriteria hiervoor zijn opgenomen in de subsidiewijzer.

Sport en bewegen

Onze inwoners kunnen met plezier sporten en bewegen. Dit in verenigingsverband of individueel. Een toename van individuele sporten heeft zijn weerslag op bestaande sportverenigingen en de sportvoorzieningen. Over de goede aansluiting van vraag en aanbod blijven we met de verenigingen in gesprek en brengen we de behoefte in beeld. Sport- en beweegactiviteiten zijn ook belangrijk voor de gezondheid van onze inwoners en voor de sociale samenhang in de Veerse kernen. In het programma Sociaal Domein ondersteunen we inwoners vroegtijdig om (zware) professionele zorg te voorkomen of uit te stellen. De sport en cultuuractiviteiten uit dit programma zien we ook als preventieve voorzieningen die bijdragen aan de doelstelling uit het programma Sociaal Domein.

Sportaccommodaties

Het is belangrijk dat er sport- en beweegvoorzieningen blijven voor onze inwoners. Vanwege veranderende interesses en behoefte is het belangrijk goed te kijken naar ons sportaanbod en sportaccommodaties. Duurzaamheid en speelvelden zijn thema's die nu spelen. In overleg met de verenigingen bekijken we of bestaande voorzieningen op basis van huidige afspraken gehandhaafd kunnen blijven. Betaalbaarheid voor zowel inwoners als de lokale overheid (gezonde exploitatie) is en blijft van belang. Vanuit het project Maatschappelijke voorzieningen zorgen we voor een nieuwe gym- en sportvoorzieningen in Aagtekerke, Westkapelle en Serooskerke. Verdere informatie kunt u vinden in paragraaf Maatschappelijke Voorzieningen.

Speelruimte

Voor de (motorische) ontwikkeling van kinderen is het belangrijk dat ze buiten kunnen spelen. In de kernen is een groot aanbod aan speelvoorzieningen. Hieronder vallen de speelplaatsen en de speeltuinen (in beheer van de speeltuinverenigingen). Deze voorzieningen zijn ook een ontmoetingsplaats voor jonge gezinnen. Kinderen spelen ook vaak op andere plaatsen in de openbare ruimte zoals op het strand of in de bossen. Bij nieuwe aanleg van speelruimte houden we rekening met de veranderende behoeften van onze jeugdige inwoners. Hierin volgen we de kaders uit het Speelruimtebeleid 2023-2032.

Culturele voorzieningen

Bij cultuur gaat het over beeldende kunst, muziek, dans en toneel en cultureel erfgoed. Hiervoor ondersteunen wij onze musea. Daarnaast valt ook media (bibliotheek en lokale omroep) onder de culturele voorzieningen. We brengen kunst en cultuur onder de aandacht bij de jeugd, de inwoners en de toeristen. Dit doen we in samenwerking met scholen, lokale verenigingen en het Toeristisch Impuls. We willen onze musea en cultureel en historisch erfgoed een kwalitatieve impuls geven. Voor de exploitatie van onze culturele voorzieningen en musea is het belangrijk dat zij kunnen rekenen op een stabiele financiële basis.

We leggen een toeristische verbinding met de Veerse musea en cultureel erfgoed om ze te versterken. Dit doen we onder andere door het gastheerschap en inspiratiepunt voor onze toeristen (voorheen VVV) bij één of meerdere culturele instellingen onder te brengen. Zo maken we onze cultuurhistorie beter beleefbaar. Meer informatie kunt u hierover vinden in het programma Economie. We maken de exploitatiesubsidie aan de

Veerse musea en de Grote Kerk Veere structureel, zodat we ze financiële continuïteit bieden.

Groene Ruimte

De groene ruimte wordt van steeds groter belang. Groene ruimte is van grote waarde om de uitdagingen van deze tijd: hitte en droogte, wateroverlast en biodiversiteit het hoofd te bieden. Door te investeren in een robuuste groene ruimte kunnen we de nadelige effecten op onze leefomgeving verminderen. Daarnaast draagt groen bij aan de leefbaarheid in de kern.

Met het planten van bomen dragen we bij aan het verbeteren van de biodiversiteit, zorgen we voor schaduw, binden we Co2 en versterken we de groene uitstraling van onze kernen. Grote bomen hebben veel waarde voor insecten, produceren door hun grote bladmassa veel zuurstof en geven veel schaduw. Hierdoor zijn bomen waardevol en willen we ze behouden. Dit kost extra inzet en geld. Door een goede analyse en het treffen van de juiste maatregelen kunnen bomen vaak worden behouden.

De afgelopen jaren zijn we verder gegaan met het vergroten van de biodiversiteit in ons areaal. We hebben het maaibeheer aangepast en samen met de vlinderstichting zijn er vlinder-idylles aangelegd. Ook zijn er veel nieuwe bomen geplant. In 2023 gaan we hier mee verder. Om in te spelen op deze nieuwe ontwikkelingen zijn we in 2022 gestart met het opstellen 2022 een nieuw groen beleids- en beheerplan, dit ronden we in 2023 af.

We hebben de afgelopen jaren een aantal lokale initiatieven voor het vergroten van de belevingswaarde van het groen kunnen ondersteunen. Bijvoorbeeld door het plaatsen van bloembakken, waarbij de gemeente de grond en de planten levert en de inwoners ze zelf onderhouden. Ook in 2023 continueren we dit beleid.

Relevante beleidskaders/nota's

- Zeeuws Sportakkoord 2019-2024
- Speelruimtebeleid 2023-2032
- Subsidiewijzer
- Kijk op Cultuur
- Structuurvisie Veere 2025
- Structuurvisie Cultuurhistorie
- Groen beleids- en beheerplan 2023 - 2032
- Duurzaamheidsplan

Trends en ontwikkelingen

- Cultuur nieuwe stijl, eigen kracht van burger staat centraal
- Verbinding cultuur met economie, zorg en onderwijs
- Meer samenwerking tussen samenleving en overheid.
- Digitale bereikbaarheid en toenemend belang sociale media
- Consument/toerist zoekt beleving, sfeer, comfort en meer korte vakanties

- Toename individueel sporten
- Door dalend ledenaantal meer samenwerking tussen verenigingen
- Toename energiekosten en het belang van verduurzamen
- Toenemend belang gezondheidstoerisme.
- Afname biodiversiteit

Wat willen we bereiken?

D.5.01 Sportaccommodaties passen bij de behoefte van onze inwoners.

Binnen de gemeente zijn er binnen- en buitensportvoorzieningen. De gemeente beheert en onderhoudt verschillende binnensportvoorzieningen (gymzalen, sportzaal, sporthallen). Onder de buitensportvoorzieningen vallen de voetbal-, tennis en korfbalaccommodaties. Met deze verenigingen zijn afspraken over het beheer en onderhoud van het complex. Het onderhoud en renovaties van de buitensportaccommodaties zijn geprivatiseerd.

We stimuleren (meer) samenwerking tussen sportverenigingen onderling en we volgen de behoefte van de sportverenigingen. Dit kan leiden tot aanpassingen van de sportaccommodaties.

De komende jaren realiseren we in samenwerking met de verenigingen een aantal nieuwe sportvoorzieningen zoals een gymzaal in Serooskerke en Aagtekerke en de sportaccommodatie in Westkapelle.

We kijken daarbij nadrukkelijk naar de behoefte op de korte en middellange termijn. De uitvoering vindt plaats binnen het project Maatschappelijke Voorzieningen (zie paragraaf Maatschappelijke Voorzieningen).

Wat gaan we hiervoor doen?

5.067 We volgen de toekomstige ontwikkelingen voor de sportverenigingen in Veere en brengen waar nodig deze in kaart.

Huidige ontwikkelingen op het gebied van sport en bewegen leidt tot veranderingen. We brengen in kaart welke behoeften er zijn. In samenwerking met SportZeeland en lokale partijen (buurtsportcoach, Stichting Welzijn Veere) ondersteunen we sportverenigingen. Samenwerkingen juichen we toe en waar dit kan ondersteunen we hier in.

We zijn met (buiten)sportverenigingen in gesprek over de maatschappelijke veranderingen. Het is de bedoeling om in 2023 een toekomstbestendig plan te ontwikkelen op de (buiten)sporten/accommodaties. Daarbij werken we scenario's per tak van sport uit. Deze visie wordt een onderdeel van de omgevingsvisie.

Daarnaast updaten we de erfpachtovereenkomsten en meerjarenonderhoudsplannen van de voetbalverenigingen.

5.081 We maken beleid voor huisvesting van de buitensportaccommodatie

We onderzoeken wat er nodig is per Veerse voetbalvereniging accommodatie om toekomstbestendig te zijn. We brengen de behoefte in beeld die nodig is om de voetbalvereniging goed te organiseren waardoor er goed en continue gesport kan worden. Duurzaamheid (milieu), de speelvelden en de geprivatiseerde gebouwen zijn thema's dat we hierin mee nemen.

Wat willen we bereiken?

D.5.02 Heel gemeente Veere kan bewegen.

We gunnen iedere inwoner een leven lang plezier met sporten en

bewegen. Daarvoor is een functionele, goede en duurzame sportinfrastructuur met toekomstbestendige aanbieders van sport en bewegen nodig. Overall in de gemeente Veere kan er met plezier, veilig en zorgeloos worden gesport. Zowel in verenigingsverband als individueel. Kinderen voldoen aan de beweegrichtlijnen en de motorische vaardigheid neemt toe.

In samenwerking met de klankbordgroep sport maken we jaarlijks een uitvoeringsprogramma sport. De sportprojecten en -activiteiten die we subsidiëren dragen bij aan de speerpunten uit het Zeeuws Sportakkoord (2019-2023) en aan de nota Gezondheidsbeleid (zie ook programma Volksgezondheid).

Wat gaan we hiervoor doen?

5.054 We maken een uitvoeringsprogramma sport.

We kijken terug de resultaten van het afgelopen jaar en maken samen met de klankbordgroep sport het uitvoeringsprogramma. Hierin staan de sportactiviteiten en -projecten waaraan we een (financiële) bijdrage leveren. Dit is gebaseerd op Het Zeeuws Sportakkoord 2019-2023.

5.055 We ondersteunen de individuele sporter.

Je hoeft niet perse lid te zijn van een sportvereniging om te sporten. Door ondersteuning te bieden aan de individuele sporter en te zorgen dat voorzieningen aanwezig zijn, stimuleren, activeren en faciliteren we de inwoners en toeristen om te sporten.

Langs de kust, door de bossen en rond de kernen wordt er veel individueel gesport. We brengen diverse routes in kaart en onderzoeken welke individuele sporten ondersteuning kunnen gebruiken voor het uitoefenen van de sport. Aan de hand van de behoefte bepalen we wat de vervolgstappen zijn.

We brengen beweegroutes aan en ondersteunen de mountainbikevereniging De Zeeuwse Kust in het onderhoud en aanleg van haar routes.

Wat willen we bereiken?

D.5.03 We hebben passende culturele voorzieningen en activiteiten die bijdragen aan de leefbaarheid, de plaatselijke economie en de ontwikkeling van kinderen in de basisschoolleeftijd.

We zorgen voor culturele voorzieningen en activiteiten die passen bij het dorp of stad en bij de gemeente als geheel. Culturele voorzieningen en activiteiten zorgen voor een versterking van de leefbaarheid. Ze zijn ook bedoeld voor onze toeristen en versterken daarmee het toeristisch product. Verder brengen we cultuur nadrukkelijk onder de aandacht van onze kinderen in de basisschoolleeftijd.

Wat gaan we hiervoor doen?

5.040 We nemen deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Zeeuwse Muziekschool

We nemen deel aan Gemeenschappelijke Regeling Muziekschool Zeeland, zodat onze inwoners een muzikale opleiding kunnen volgen of deel kunnen nemen aan muziekactiviteiten. We stellen geld beschikbaar en besluiten inhoudelijk over de plannen van de muziekschool. We streven naar muziekonderwijs dicht bij huis en stimuleren samenwerking met lokale (muziek)verenigingen en scholen.

5.082 We evalueren de Culturele Agenda / Kijk op Cultuur en maken een update voor 2024 en verder

De culturele agenda loopt eind 2023 af. In overleg met de klankbordgroep cultuur evalueren we de gerealiseerde activiteiten en stellen we, indien gewenst, een uitvoeringsprogramma op. In de agenda zijn culturele activiteiten opgenomen die bijdragen aan de leefbaarheid, economie en bewustwording van kunst en cultuur bij onze inwoners. Er is speciale aandacht voor onze kinderen.

Aan de hand van de evaluatie maken we een update van de culturele agenda voor 2024 en verder.

Wat willen we bereiken?

D.5.04 Het cultureel erfgoed van Veere blijft voor de toekomst behouden.

Onder cultureel erfgoed verstaan we materieel erfgoed, zoals musea, monumenten/objecten, kunstcollectie, archeologie, archieven. We willen het onderhoud van het materieel erfgoed op een verantwoorde wijze borgen zodat dit voor langere periode beschikbaar en toegankelijk blijft voor inwoners en toeristen. Daarnaast bestaat ons cultureel erfgoed ook uit immaterieel erfgoed zoals DNA, tradities en gebruiken. Daar waar mogelijk ondersteunen we dit financieel met het verstrekken van subsidies.

Wat gaan we hiervoor doen?

5.041 We nemen deel aan de gemeenschappelijke regeling het Zeeuws Archief.

Het Zeeuws Archief zorgt voor het behoud en het ontsluiten van het geschreven cultureel erfgoed en het conserveren van de gemeentelijke kunstcollectie. Het Zeeuws Archief is ook verantwoordelijk voor ons E-depot (digitale archief).

5.057 We zorgen voor een duurzaam behoud van het cultureel erfgoed en daarbij hebben we speciale aandacht voor musea.

We actualiseren het onderhoudsplan van onze kunst en monumenten in de openbare ruimte en zorgen daarmee dat ons cultureel erfgoed in de openbare ruimte voor de langere termijn behouden blijft voor onze inwoners en toeristen.

We streven er naar om de toeristische verbinding met de Veerse musea en cultureel erfgoed te versterken. Dit doen we onder andere door het gastheerschap en inspiratiepunt voor onze toeristen (voorheen VVV) bij één of meerdere culturele instellingen onder te brengen. Zo maken we onze cultuurhistorie beter beleefbaar.

We continueren de exploitatiesubsidie voor de Veerse musea en de Grote Kerk Veere. De subsidie bijdragen nemen we structureel op in de Veerse meerjarenbegroting.

We subsidiëren Museum Domburg in hun verbouwing/vernieuwing.

5.069 We maken een kerkenvisie.

We stellen een kerkenvisie op. Het centrale doel van de kerkenvisie is het voorkomen van leegstand van kerkgebouwen en het bevorderen van het behoud van Rijksmonumenten in Veere door ze een toekomstbestendige functie te geven.

5.083 We verbeteren de toegankelijkheid van het stadhuis Veere.

De toegankelijkheid van het stadhuis Veere en het museum wordt verbeterd voor minder validen. In samenwerking met de monumentencommissie en Rijksmonumenten wordt gezocht naar de optimale oplossing hiervoor.

5.084 Realiseren van toiletvoorziening in molen Koudekerke.

De molen van Koudekerke wordt steeds intensiever gebruikt voor molenopleiding, expositie, demonstratie van het malen / pellen van graan. De bezoekers, gebruikers en de molenaar hebben behoefte aan een toiletvoorziening. Deze stellingmolen in Koudekerke is groot genoeg om deze voorziening te realiseren.

Wat willen we bereiken?

D.5.05 Aantrekkelijke speelruimtes in alle kernen die regelmatig gebruikt worden door onze jeugdige inwoners.

In onze gemeente is er een groot aanbod aan speelruimte. Hieronder vallen de speelplaatsen en de speeltuinen (in beheer van de speeltuinverenigingen). Ook spelen kinderen vaak op andere plaatsen in de openbare ruimte zoals op het strand of in de bossen. Bij de nieuwe aanleg van speelruimtes houden we rekening met de veranderende behoeften van jeugdige inwoners. We onderhouden onze speelruimtes zodat kinderen veilig kunnen spelen. Met vier speeltuinverenigingen zijn overeenkomsten afgesloten voor het onderhoud en beheer van deze speeltuinen.

Wat gaan we hiervoor doen?

5.072 We stellen een nieuwe gebruikersovereenkomst op met speeltuinvereniging Aagtekerke

Speeltuinvereniging Aagtekerke gaat verhuizen naar de nieuwe MFA te Aagtekerke. Hier dient een nieuwe gebruikersovereenkomst voor afgesloten te worden. Meer informatie hierover vindt u in de paragraaf Maatschappelijke Voorzieningen.

5.085 We voeren het nieuwe Speelruimtebeleid 2023-2032 uit aan de hand van een meerjarig uitvoeringsplan per kern

In 2019 en 2020 zijn we gestart met het opstellen van een speelkaart per kern. In 2021 hebben we middels deze speelkaarten en nieuwe behoefte een uitvoeringsplan opgesteld. In 2022 heeft de gemeenteraad het nieuwe Speelruimtebeleid 2023-2032 vastgesteld. We voegen natuurlijk, avontuurlijk en uitdagend spelen toe. Niet elk toestel dat we vanwege onveiligheid verwijderen vervangen we automatisch. We volgen hierin het nieuwe beleid.

Samen met de dorps- en stadsraden, gebruikers en onafhankelijke bedrijven maken we de meerjarige uitvoeringsplannen op. De kaders hiervoor zijn vastgelegd in het Speelruimtebeleid 2023-2032

5.086 In overleg met schoolbesturen werken wij het uitgangspunt "groene openbare schoolpleinen" uit.

We gaan in gesprek met de Veerse basisscholen om de schoolpleinen te vergroenen en om ze ook na schooltijd openbaar toegankelijk te houden. Dit vanuit de kaders van het Speelruimtebeleid en het Kwaliteitskader Veerse Schoolgebouwen. We onderzoeken de mogelijkheid per kern om hier eventueel een eenmalige bijdrage voor beschikbaar te stellen. We kijken daarbij specifiek naar geplande nieuwbouw van scholen in Oostkapelle, Westkapelle en Serooskerke. Over het onderhoud maken we afspraken met de schoolbesturen.

Wat willen we bereiken?

D.5.06 In de groene openbare ruimte is meer ruimte voor biodiversiteit en is de belevingswaarde verhoogd.

We gaan op basis van het vastgestelde groenbeleidsplan de groene uitstraling van Veere versterken, de biodiversiteit en de belevingswaarde van het groen vergroten. Daarnaast betrekken we inwoners en inwonersgroepen bij het groen.

We doen dit onder meer door het versterken en uitbreiden van onze bomenstructuur. Maar ook door meer ruimte te geven aan initiatieven vanuit onze inwoners. Bijvoorbeeld door de aanleg van vlinder-idylles.

Wat gaan we hiervoor doen?

5.059 We planten elk jaar 100 bomen en voorzien in goede zorg in tijden van droogte.

Met het planten van bomen dragen we bij aan het verbeteren van de biodiversiteit, zorgen we voor schaduw, binden we Co2 en versterken we de groene uitstraling van onze kernen.

5.060 We maken in zo veel mogelijk kernen ruimte voor een vlinder-idylle.

Samen met initiatiefnemers en de inwoners gaan we vlinderidylles, tiny-forests, food-forests etc. aanleggen. Hiermee versterken we de biodiversiteit en de belevingswaarde van het groen. We stellen in elke kern ruimte beschikbaar en dragen bij aan de inrichting en beheer.

5.061 We investeren bij gebiedsontwikkeling en herinrichting van wegen in extra maatregelen ter bescherming en behoud van bestaande bomen en laten voor ieder project een Boom Effect Analyse (BEA) uitvoeren.

Grote bomen hebben veel waarde voor insecten, produceren door hun grote bladmassa veel zuurstof en geven veel schaduw. Hierdoor zijn grote bomen waardevol en willen we ze behouden. Dit kost extra inzet en geld. Door een goede analyse en het treffen van de juiste maatregelen kunnen bomen vaak worden behouden.

5.062 We stimuleren de inwoners van de gemeente om in hun woonomgeving groen te adopteren, in alle kernen is ruimte voor initiatieven.

Er zijn initiatieven en ideeën voor het adopteren en/of het vergroten van de belevingswaarde van groen in onze kernen bijvoorbeeld bij de dorpsentree 's. Deze willen we stimuleren door de initiatiefnemers te voorzien van bloembakken, beplanting en zaigoed etc. We ondersteunen inwoners die met voorstellen te komen.

Wat willen we bereiken?

D.5.07 De Veerse kust blijft gastvriendelijk, schoon, veilig en natuurlijk.

De structuurvisie Veere 2025 beschrijft de gebiedskwaliteiten als 'Veers kapitaal'. Dat kapitaal is de combinatie van kleinschaligheid en verscheidenheid van: strand, kust, natuur, landschap en dorpskernen. Dit kapitaal willen we behouden, benutten en versterken.

Wat gaan we hiervoor doen?

5.017 We werken samen met het waterschap Scheldestromen en de gemeente Vlissingen aan het beheer van de duingebieden en aangrenzende kuststrook.

Gezamenlijk beheer van de Vlissingse en Veerse stranden, duingebied en het aangrenzende kuststrook, incl. kustparkeerterreinen (met voorzieningen) biedt meerwaarde. Duingebied, met voorzieningen levert meerwaarde op: uniformiteit, kwaliteit op niveau en kosten-efficiency.

De samenwerking op de stranden en de kustparkeerterreinen tussen gemeenten Veere, Vlissingen en het waterschap Scheldestromen biedt deze kans. Stichting Strandexploitatie Veere (SSV) beheert de Walcherse stranden.

Sluitstuk is nu het beheer van deze gebieden gezamenlijk op te pakken. SSV is de natuurlijke partner om het beheer op zich te nemen.

5.043 We verhogen de kwaliteit van de kuststrook aan de hand van de aanbevelingen uit het rapport "De kust is breder dan het strand".

We vinden een gastvriendelijke ontvangst van inwoners en toeristen belangrijk. Recreanten moeten al bij aankomst op een parkeerterrein aan de kust het gevoel krijgen in een hoogwaardig recreatiegebied te zijn beland. Daar horen een goede terreininrichting en goede voorzieningen en faciliteiten bij, zoals:

- duidelijke verwijzing naar het terrein;
- uitnodigend welkomstbord, informatie en verwijzingen;
- groene uitstraling;
- camouflage van afvalcontainers;
- betere bestrating;
- duurzame verlichting;
- meer oplaadpunten;
- betere toiletvoorzieningen.

Deze aanbevelingen komen voort uit het project 'De Kust is breder dan het Strand'. We voeren de aanbevelingen uit het rapport over dit project gefaseerd uit. Deze maatregel heeft ook een link met de maatregel parkeren onder het Programma Verkeer en Vervoer.

In 2023 realiseren we:

- meer oplaadpunten op de kustparkeerterreinen;
- herinrichting parkeerterrein De Bucksweg, Westkapelle, inclusief nieuwe toiletvoorziening;
- (zo mogelijk) meer fietsparkeerplaatsen bij duinovergangen.
 - een aantal nieuwe toiletten op de kustparkeerterreinen;
 - mogelijk een vaste gastheerschapvoorziening via de ondernemer voor de kustparkeerterreinen Galgeweg.

5.066 We maken de Veerse badstranden toegankelijk voor alle doelgroepen.

We voeren het Verdrag voor de Rechten van de Mens, onderdeel toegankelijkheid uit. We maken de badstranden (voor zover mogelijk) geschikt en toegankelijk voor mensen met een beperking. Vanaf de parkeerlocatie tot het strand en de toegang tot de zee.

We starten met het opstellen van een plan voor het volledig toegankelijk maken van het badstrand van Zoutelande. Van daaruit werken we aan de volledige toegankelijkheid voor de andere badstranden (Westkapelle, Domburg, Oostkapelle en Vrouwenpolder). Dat doen we fasegewijs.

We benutten de natuurlijke momenten, zoals geplande reconstructies van strandopgangen etc., zoals medio 2023 in Domburg (einde Badstraat). Eind 2022 beschikken we over een op uitvoering gericht plan voor Zoutelande.

5.076 We zetten ons in voor paardenpoepvrije stranden en overgangen.

Stranden en strandovergangen worden frequent vervuild door vooral paardenpoep. Dat doet afbreuk aan de kwaliteit van het toeristische product en de gastvriendelijkheid. Paardenpoep is de grootste kleine ergernis in de gemeente Veere.

We beginnen met acties voor de stranden en strandovergangen die belangrijk zijn voor het toeristische product. Vervolgens volgen de toeristische (fiets)paden en straten in de kernen.

Ook sturen wij aan op het ontstaan van een overleg met de Veerse ruiterverenigingen. Daarmee kunnen we communiceren en afstemmen over de ruitersporen (onderhoud, verbetering, nieuw, paardenpoepproblematiek).

5.077 We actualiseren de Kadernota strand 2013.

Deze nota is 9 jaar oud en op onderdelen gedateerd. Aanpassing aan nieuwe inzichten, ontwikkelingen en kaders is nodig, zoals: Kustvisie, Omgevingsvisie 2047, Programma Toerisme 2021-2026 etc. Ook zijn er uitdagingen en wensen voor een hogere kwaliteit, waaronder sanitair, kosten afvalinzameling, overtreding strandregels, betreden van duingebieden, paardenpoep etc.

De behoefte van het publiek is minder aan wijzigingen onderhevig. Mensen komen voor de rust, de natuurlijke omgeving en de ontspanning naar het strand.

Een groter wordende groep bezoekers wenst actieve vrijetijdsbesteding.

Bij strandondernemers en de partners van Toeristische Impuls leven er wensen en verwachtingen voor het strandproduct van de toekomst.

5.087 We realiseren een nieuw strandpaviljoen met 10 strandslaaphuisjes in de omgeving Baaiweg, Westkapelle

In het overgangsbeleid van de Kustvisie is ruimte om een strandpaviljoen met strandslaaphuisjes aan de Baaiweg in Westkapelle te realiseren. Dit kan via een wijzigingsbevoegdheid die in het bestemmingsplan is opgenomen. We willen hier een bijzonder concept realiseren. Badstatus en/of gezondheidstoerisme zijn door de raad genoemde invullingen. Uitgifte van het recht om te ontwikkelen, vindt plaats via een zogenaamde tender.

Opzet is hier een badpost met voorzieningen mee te laten bouwen voor SSV. Het strand wordt in kader van kustveiligheid regelmatig van nieuw zand voorzien. Toezicht en veiligheid inbrengen is nodig.

5.088 We sturen aan op recreatieve suppleties op Veerse stranden

Nu het recreatief zandfonds in 2022 tot stand kwam, zetten we in op de uitvoering. Dat doen we op stranden die niet voldoen aan de basiskwaliteit (qua strandbreedte) voor het accommoderen van onze gasten. Er is jaarlijks € 1 miljoen beschikbaar. Dat doen we met de Zeeuwse kustgemeenten.

In 2023 zetten we ons concreet in voor:

- het realiseren van een slagvaardige (intergemeentelijke) structuur, met korte lijntjes, om extra zand op de stranden te krijgen;
- een pilot in 2024 op een Zeeuws strand;
- verdubbeling van de bijdrage naar € 2 miljoen.

Voorwaarde is dat de quick-scan van Rijkswaterstaat Zeeland uitwijst dat er beleids- en beheersmatig meegewerkt wordt aan recreatief suppleren.

De raad van Veere stelde met m.i.v. 2021 structureel € 338.000 hiervoor beschikbaar. Aanvullend is in 2022 t/m 2025 een bedrag van € 22.226 opgenomen en vanaf 2026 € 25.000.

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
16	Niet-sporters	%	RIVM - Zorgatlas	2020	56,4	56,8	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Primitieve begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026
Baten						
5.1 Sportbeleid en activering	113	224	186	185	185	185
5.2 Sportaccomodaties	78	124	92	87	87	87
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	54	59	61	58	13	13
5.4 Musea	38	27	28	27	27	27
5.5 Cultureel erfgoed	103	86	88	60	60	60
5.6 Media	1	1	1	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	521	1.002	392	297	297	297
Totaal Baten	909	1.523	848	714	669	669
Lasten						
5.1 Sportbeleid en activering	997	1.303	1.272	1.408	1.431	1.590
5.2 Sportaccomodaties	937	935	1.045	1.035	1.078	1.077
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	797	1.061	1.085	1.025	868	903
5.4 Musea	525	1.224	595	494	494	493
5.5 Cultureel erfgoed	607	660	667	600	604	660
5.6 Media	278	280	294	294	294	294
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.319	5.973	5.398	5.401	5.401	5.381
Totaal Lasten	8.461	11.436	10.356	10.257	10.170	10.398
Gerealiseerd resultaat	-7.552	-9.913	-9.508	-9.543	-9.501	-9.729

Prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Eenmalig/ Structureel	Nieuw/ Bestaand	2023 Lasten	2023 Baten	2024 Lasten	2024 Baten	2025 Lasten	2025 Baten	2026 Lasten	2026 Baten
Kijk op cultuur - Verhoging subsidie	E	Bestaand	30.000							
Stichting Delta Cultureel - Verhoging subsidie	E	Bestaand	10.000							
Kunst in de openbare ruimte - Meliskerke/Zoutelande	E	Bestaand	50.000		50.000					
Inbestedingsopdracht SSV 2022-2025 - Incidenteel	E	Bestaand	60.000		60.000		60.000			
Extra budget speelruimten	S	Nieuw	112.000		112.000		112.000		112.000	
Versterking musea	S	Nieuw	90.000		90.000		90.000		90.000	
Budget t.b.v. organisatie jaarlijkse etappe ZLM-tour	S	Nieuw	15.000		15.000		15.000		15.000	
Eenmalige bijdragen voor o.a. 800 jaar Westkapelle en Domburg, Jazz by the sea e.a.	E	Nieuw	30.000							
0,5 fte uitbreiding capaciteit beheer Halve Maan en Couburg	S	Nieuw			26.000		26.000		26.000	
0,5 fte gegevensbeheer gebouwd vastgoed	S	Nieuw	27.000		25.900		25.900		25.900	
Extra budget voor het rooien en herplanten van essen	S	Nieuw	10.000		10.000		10.000		10.000	
Uitvoering van de boom veiligheidscontrole	E	Nieuw	16.800		16.800		16.800			
0,5 fte medewerker groen en natuur	S	Nieuw	42.000		42.000		42.000		42.000	
Herijking cultuurhistorisch waardevolle panden	E	Nieuw	25.000							
Beheer en onderhoud Park Welgelegen Serooskerke	S	Nieuw	25.000		25.000		25.000		25.000	
Etra subsidie cultuurhistorische waardevolle panden	S	Nieuw	10.370		10.370		10.370		10.370	
Herzien kadernota kampeertreinen	E	Nieuw			12.000					
Verhoging bijdrage onvenant recreatief zandfonds	S	Nieuw							25.000	

Investerings

Omschrijving investering	Nieuw/ bestaand	Investerings jaar	Investerings bedrag	Afschr. termijn in jaren	Totale lasten	Totale baten
Speelruimte, pumptrackbaan Koudekerke	Nieuw	2023	125.000	10	13.438	
Verplaatsing skatebaan Aagtekerke	Nieuw	2023	60.000	10	6.450	
Vervanging doelgebieden kunstgras Koudekerke	Nieuw	2024	40.000	10	4.300	
Vervangen vloerbekleding Schuttershof	Nieuw	2023	20.000	15	1.483	
Toegankelijkheid Stadhuis Veere voor mindervaliden	Nieuw	2023	150.000	25	7.125	

6. Sociaal Domein

Programma inleiding

We hebben belangrijke taken in het sociaal domein. Iedereen moet kunnen meedoen. Daarom helpen we onze inwoners die zorg en ondersteuning nodig hebben. Dit is bovendien onze wettelijke taak.

In het sociaal domein ligt er een grote uitdaging voor ons. Er ligt druk op het sociaal domein door oplopende kosten en een dreigend tekort aan personeel. Dit komt onder andere door ontwikkelingen waar de gemeente geen of nauwelijks invloed op heeft, zoals de vergrijzing van onze bevolking. De kans is hierdoor groot dat er in de komende jaren meer beroep gedaan wordt op de Wmo. Economische groei of krimp heeft een sterke invloed op het aantal mensen dat gebruik maakt van verschillende gemeentelijke voorzieningen in het sociaal domein. Waaronder de Participatiewet. Daarnaast moeten we kijken wat de midden en langetermijngevolgen zijn van onder meer de corona- en de energiecrisis en de oorlog in de Oekraïne.

Ook op de wet- en regelgeving vanuit het Rijk kunnen we weinig tot geen invloed uitoefenen. Deze regelgeving is van grote invloed op de keuzes die we kunnen maken en onze financiële situatie. Een voorbeeld hiervan is de voorgenomen bezuiniging op de jeugdhulp in het laatste jaar van de huidige raadsperiode.

Al deze ontwikkelingen en regelgeving zijn een gegeven. Als gemeente spelen we daar zo goed mogelijk. In onderstaande is beschreven hoe we met de trends en ontwikkelingen omgaan.

Eigen regie

We willen dat onze inwoners zoveel mogelijk regie hebben over hun eigen leven. Dit betekent onder meer dat we mensen vroegtijdig helpen om (zware) professionele zorg te voorkomen of uit te stellen. Om dit te bereiken, faciliteren we diverse preventieve voorzieningen. Het bevorderen van eigen regie vindt niet alleen plaats in het sociaal domein. In het programma Onderwijs, het programma Sport, Cultuur en Recreatie en het programma Volksgezondheid staan ook specifieke maatregelen die hieraan bijdragen. Zo worden er bijvoorbeeld taallessen aangeboden voor laaggeletterde inwoners en zorgen we ervoor dat inwoners veel kunnen bewegen/sporten. Dit alles draagt bij aan de gezondheid en zelfredzaamheid van onze inwoners, oftewel: hun eigen regie. De paragraaf *Maatschappelijke Voorzieningen* draagt ook bij aan eigen regie, door de gelegenheid van ontmoeting tussen inwoners te faciliteren.

Sturen op resultaat

Om tot goed beleid te komen, hebben we inzicht gecreëerd in de belangrijkste ontwikkelingen in het sociaal domein. Het is namelijk essentieel om te begrijpen wat er gebeurt en om de goede maatregelen te nemen. Maatregelen waarvan we kunnen meten of ze opleveren wat we voor ogen hebben. Dit maakt sturen op resultaat mogelijk. We ontwikkelen dit inzicht door met een nieuw verbeterd cliëntvervalsonderzoek en preventieve indicatoren op het gebied van onderwijs.

Goede toegang tot Wmo en jeugdhulp.

We vinden het belangrijk dat de ouderen en de jongeren, die dat nodig hebben, de juiste zorg krijgen.

Sinds 1 januari 2020 organiseert de gemeente Veere haar eigen toegang tot Wmo en jeugdhulp. Er staat een solide toegang die ruim binnen de gestelde termijnen hulpvragen kan afhandelen. Tegelijkertijd is er ruimte voor verbetering van kwaliteit en effectiviteit in de zorg. Daarom starten we een pilot waarin we intensiever gaan samenwerken met Berseba (een samenwerkingsverband van 3 basisscholen in onze gemeente) om vragen in de jeugdhulp eerder en beter te kunnen oppakken. Ook kijken we samen met Welzijn Veere en Maatschappelijke Werk Walcheren hoe we hulpvragen beter gezamenlijk kunnen oppakken. Tot slot ontwikkelen we collectieve jeugdvoorzieningen (vooral op het snijvlak van jeugd en onderwijs), samen met Middelburg en Vlissingen.

Anticiperen op toekomstige ontwikkelingen

In het sociaal domein komen met regelmaat nieuwe grote en complexe vraagstukken naar voren. Van de toenemende druk op de jeugdhulp tot de decentralisatie van beschermd wonen. Mede daarom werken we vaak samen met andere Zeeuwse gemeenten. Ook hechten we bijvoorbeeld veel waarde aan de Walcherse samenwerking binnen Orionis.

Onze inwoners staan centraal bij de samenwerking tussen de verschillende organisaties en gemeenten. Ook de uitvoering is altijd gericht op de inwoner waarbij een afweging tussen het individuele en gemeenschappelijke belang wordt gemaakt.

Relevante beleidskaders/nota's

- Subsidiewijzer
- Wmo- en Jeugdverordening
- Transformatieagenda Jeugd
- Kadernota Orionis
- Begroting Orionis Walcheren
- Versnellingsagenda beschermd wonen?
- Project Welzijn Wonen en Zorg 2021 – afronding en borging.
- Kaders ten behoeve van monitoring in het sociaal domein.

Trends en ontwikkelingen

- Inzet op preventie zoals het vroeg signaleren van schulden,
- Inzet op mantelzorg, gezond leven
- Energiarmoede

- Meer samenwerking tussen samenleving en overheid
- Meer samenwerking tussen instellingen en overheid
- Flexibele inzet op maatschappelijke zoals de gevolgen van de oorlog in de Oekraïne

Wat willen we bereiken?

D.6.01 Veerse inwoners doen zoveel mogelijk zelf en hebben zoveel mogelijk regie over hun eigen leven.

Met deze doelstelling bedoelen we dat iedereen kan en mag deelnemen op zijn eigen manier. De gemeente Veere stimuleert, faciliteert en subsidieert organisaties in het preventieve veld om deze doelstelling te verwezenlijken. Daarbij is samenwerking tussen organisaties onderling een speerpunt. Dit in het belang van inwoners. Daarnaast hebben inwoners oog voor elkaar en helpen ze elkaar. Dat hoort bij een participerende samenleving en waarderen we van onze inwoners. Vrijwilligers en mantelzorgers zijn een belangrijke aanvulling op de professionele zorg. Zij zorgen ervoor dat onze inwoners later, geen of in mindere mate professionele zorg nodig hebben. Via Welzijn Veere en Stichting Manteling ondersteunen we vrijwilligers en mantelzorgers. Dit zorgt ervoor dat onze inwoners later, geen of in mindere mate professionele zorg nodig hebben.

Financiële zelfredzaamheid is van zeer groot belang om regie te houden over je leven. Met de huidige inflatie is energiearmoede een groot risico voor veel mensen. Dit willen we zo veel mogelijk voorkomen door mensen te helpen met tips en verduurzamingsmaatregelen, zodat het energieverbruik minder wordt. Mensen die in financiële problemen raken door de energieprijzen hebben daarbij prioriteit.

Wat gaan we hiervoor doen?

6.049 We maken beleids- en uitvoeringsplannen voor de belangrijkste maatschappelijke vraagstukken op het gebied van preventie.

We staan voor een grote uitdaging om onze inwoners regie over hun eigen leven te laten houden en, waar nodig, goede zorg te blijven leveren. We hebben te maken met vergrijzing, onze arbeidsmarkt krimpt, de zorg staat onder druk en we maken ons zorgen over wat vrijwilligers en mantelzorgers kunnen doen.

We zijn op zoek naar oplossingen voor deze uitdaging. Preventie is een belangrijk onderdeel van de oplossing. Preventie gaat echter over vele zaken. Enerzijds gaat het bijvoorbeeld om een gezonde levensstijl, maar anderzijds hebben we ook te maken met financiële zelfredzaamheid of eenzaamheid.

Eind 2022 brachten we, samen met partijen in de samenleving, onze uitdagingen op het gebied van preventie voor de komende jaren in beeld. Hier stellen we een nota voor op. Dit vormt de basis om aan structurele oplossingen te gaan werken. De maatschappelijke vraagstukken die we daarbij (minimaal) verkennen zijn:

1. (Financiële) zelfredzaamheid
2. Eenzaamheid
3. Wonen en zorg
4. Dementie/dementievriendelijke omgeving
5. Positieve gezondheid en bewegen
6. Recht op ontwikkeling (onderwijs, cultuur)

In de nota geven we per maatschappelijke vraagstuk antwoord op de volgende vier vragen.

1. Voor welke uitdaging staan we?
2. Wat doen we momenteel?
3. Waar liggen er nog kansen?
4. Met welke partijen moeten we daarvoor samenwerken?

Op basis van de laatste twee vragen stellen we in 2023 en 2024, waar nodig, beleids- en uitvoeringsplannen op. Voor bestaande beleids- en uitvoeringplannen bepalen we hoe en wanneer we deze gaan aanscherpen. We prioriteren op basis van urgentie.

6.050 We helpen mensen met een laag inkomen het energieverbruik te verlagen, met kleine duurzame ingrepen en tips.

Vanuit het rijk is budget beschikbaar gesteld aan de gemeenten om energiearmoede aan te pakken. Daarnaast heeft de gemeenteraad ook geld beschikbaar gesteld om mensen tot 130% van de bijstandsnorm te helpen in het terugbrengen van het energieverbruik. Het is hierdoor mogelijk om kleine duurzame ingrepen toe te passen voor deze huishoudens. Daarmee willen we het energieverbruik zo veel mogelijk verlagen. Eind 2022 stelden we een plan op voor een effectieve besteding van dit geld.

Wat willen we bereiken?

D.6.02 We sturen binnen het sociaal domein op resultaten en de rapportage is verbreed naar sport, onderwijs en cultuur.

We zien de laatste jaren de kosten in het sociaal domein stijgen. Daarom hebben we een sturingsmodel voor het sociaal domein. Met dit model analyseren we de kosten, klantaantallen, aantallen in het preventieve veld en de klanttevredenheid. Op deze manier brengen we de ontwikkelingen op een aantal indicatoren in kaart. Deze ontwikkelingen zetten we af tegen een aantal algemene en voorspellende indicatoren, zoals de bevolkingsontwikkeling.

Vervolgens verklaren we de ontwikkelingen en sturen we gericht op effectief beleid, klanttevredenheid/kwaliteit en kosten. Dit alles doen we in samenwerking met onze externe partners als zorgaanbieders, leveranciers en adviesraden.

We leggen de focus op doorontwikkeling en willen de verbinding leggen met sport, onderwijs en cultuur. Hierbij gaat het specifiek om het preventieve karakter van deze onderwerpen. Sport, onderwijs en cultuur kunnen namelijk op vele manieren een hulp- of ondersteuningsvraag voorkomen.

Wat gaan we hiervoor doen?

6.037 We rapporteren op basis van vastgestelde indicatoren, verbeteren de rapportage en sturen gericht bij.

We vergelijken de werkelijke klantaantallen en kosten jeugdzorg en Wmo met de raming. Het verschil analyseren en verklaren we. Op deze manier kunnen we gericht bijsturen. We verzamelen ook gegevens van preventieve activiteiten. Deze betrekken we bij de analyse, met als centrale vragen:

1. Leidt meer inzet op preventie tot een daling van het beroep op zorg?
2. Welke preventieve maatregelen zijn effectief?
3. Hoe kunnen preventieve activiteiten en zorg elkaar versterken?
4. We schatten vervolgens het toekomstige beroep op zorg in.

We blijven de rapportage stap voor stap ontwikkelen. We hebben ons als doel gesteld om waardevolle indicatoren vanuit sport, onderwijs en cultuur toe te voegen. Het gaat daarbij altijd om indicatoren die inzicht geven in preventie.

In 2023 vullen we de rapportage aan met onderwijs, vanwege de sterke connectie tussen onderwijs en jeugdzorg. Denk daarbij aan het onderwijsachterstandenbeleid (OAB), waarbij voor- en vroegschoolse educatie (VVE) zeer belangrijk is. Door de inzichten van onderwijs en jeugdzorg aan elkaar te linken, verwachten we ook de gezamenlijke opgaven en kansen beter in beeld te krijgen.

Verder verkennen we de mogelijkheden om indicatoren op het gebied van sport en cultuur toe te voegen.

Orionis wordt niet meegenomen in deze rapportages. We informeren de raad apart over de ontwikkelingen rond Orionis. Wel zoeken we beleidsmatig zoveel mogelijk de verbinding tussen Orionis en de andere aspecten van het Sociaal domein.

6.047 We voeren het nieuwe klanttevredenheidsonderzoek periodiek uit.

Klanttevredenheid en zorgevaluaties zijn belangrijke maatstaven voor het meten van de effectiviteit van het beleid. Voor de Wmo en jeugdzorg breiden we het landelijk verplichte onderzoek uit om een betrouwbare indicator te ontwikkelen. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek, sturen het college en de raad op het beleid. In 2023 starten we met dit nieuwe onderzoek.

Orionis is in 2022 gestart met haar klanttevredenheidsonderzoek. De eerste resultaten worden nog in 2022 aan de raad gestuurd. Ook in 2023 worden klanttevredenheidsonderzoeken afgenomen.

Wat willen we bereiken?

D.6.03 De toegang stuurt op effectiviteit en kwaliteit van ondersteuning in de Wmo en Jeugdzorg.

Een hoge kwaliteit en effectiviteit van ondersteuning vinden we belangrijk. Onder kwaliteit verstaan we dat klanten de zorg krijgen die aansluit op hun behoeftes. Onder effectiviteit verstaan we dat klanten de juiste hoeveelheid ondersteuning krijgen: niet te weinig, niet te veel. Ook hebben we het snel door als bepaalde ondersteuning niet bereikt wat we voor ogen hebben. Het is de rol van de toegang om op beide aspecten te sturen.

Wat gaan we hiervoor doen?

6.040 We sturen op ondersteuningsdoelen via de zorgevaluaties en spreken aanbieders aan op het bereiken van doelen/resultaten.

We sturen hierdoor op kwaliteit van de ondersteuning en het sneller/beter behalen van ondersteuningsdoelen. We verwachten dat hiermee het percentage (deels) behaalde ondersteuningsdoelen stijgt. We rapporteren hoeveel ondersteuningsdoelen (deels) behaald zijn en niet behaald zijn. We rapporteren jaarlijks onze metingen. In 2023 evalueren we de methodiek en stellen deze indien nodig bij.

6.041 We werken nauw samen met zorgaanbieders en partners in het voorliggende (preventieve) veld om hulp of zorg zo laagdrempelig mogelijk te maken.

We streven naar laagdrempelige zorg voor onze inwoners, hierbij werken we samen werken met bepaalde partners zoals Welzijn Veere en Zeeuwse Zorgschakels. En houden we ook rekening met bepaalde doelgroepen, zoals dementerenden. Ook willen we dat ze gebruik van preventieve voorzieningen zo veel als mogelijk benutten. En met een verbeterde samenwerking vinden klanten hun weg naar passende (voorliggende) ondersteuning. De (informele) afspraken die we maken leggen we vast en passen we bij evaluatie aan. We richten ons op integratie van werkwijzen in plaats van samenwerking. Inwoners moeten niets merken van een overdracht van de ene naar de andere organisatie.

In 2023 werken we aan drie concrete punten:

- We inventariseren met Welzijn Veere, Maatschappelijk Werk Walcheren en Orionis hoe we hulp- en zorgvragen beter gezamenlijk kunnen oppakken. Dit met als doel dat hulp en ondersteuning vanaf het begin nog beter aansluit op de behoefte.
- Met Berseba (een samenwerkingsverband van 3 basisscholen in onze gemeente) starten we in het schooljaar 2022-2023 een pilot voor intensievere samenwerking. Dit met als doel om problematiek bij kinderen eerder in beeld te hebben en samen met de school beter hulp te kunnen bieden. De ervaring die we hiermee opdoen gebruiken we om ook met andere basisscholen te kijken naar een intensievere samenwerking vanaf medio 2023.
- Samen met gemeente Middelburg en Vlissingen ontwikkelen we collectieve jeugdvoorzieningen, veelal op het snijvlak van jeugd en onderwijs. Zo hebben we problematiek eerder in beeld.

Wat willen we bereiken?

D.6.04 We anticiperen in Zeeuws verband op grote toekomstige ontwikkelingen in het Sociaal Domein.

We werken samen met andere Zeeuwse gemeenten om zorg en ondersteuning beter te organiseren en de decentralisatie van taken voor te bereiden. Hierbij zetten we de belangen van onze eigen inwoners centraal en houden we hierbij de lange termijn doelstellingen in het vizier. Ook spelen we in op grote ontwikkelingen, zoals de decentralisatie Beschermd Wonen en het verkorten van de veiligheidsketen jeugdzorg. We zorgen voor oplossingen die uitvoerbaar zijn voor onze toegang en betrokken organisaties.

We zijn als gemeente in januari 2022 aangesloten bij de Zeeuwse Zorg Coalitie. Het doel daarvan is, om in samenwerking met zorgaanbieders, de zorg in Zeeland in de toekomst toegankelijk te houden. Stapsgewijs worden de plannen hiervoor verder uitgewerkt. In 2022 zal een start worden gemaakt met het onderwerp inwonerparticipatie.

Wat gaan we hiervoor doen?

6.027 We nemen deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Orionis Walcheren.

Orionis Walcheren is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Middelburg, Veere en Vlissingen. Ze is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet, schuldhelpverlening en het minimabeleid op Walcheren. Dat houdt onder andere in dat zij mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar (zo regulier mogelijk) werk begeleidt en helpt bij hun ontwikkeling. Ook neemt Orionis de uitvoering van diverse ad hoc-maatregelen ter hand. Mogelijk evalueren we de Gemeenschappelijke Regeling Orionis.

6.033 Wij bereiden ons voor op de decentralisatie van Beschermd Wonen.

Deze maatregel gaat over de verplaatsing van taken naar de gemeente. We bereiden ons in Zeeuws verband hierop voor. Door de taken op het gebied van Beschermd Wonen te decentraliseren wordt het aanbod Beschermd Wonen verbeterd en kunnen we meer passende voorzieningen voor cliënten organiseren. De decentralisatie gaat definitief per 2024 in. Begin 2022 is de Regiovisie Beschermd Wonen vastgesteld, waarin een aantal

stappen zijn beschreven ter voorbereiding hierop. Deze stappen voeren we tot die tijd uit. De lokale toegang dient al als eerste aanspreekpunt voor cliënten. Zo doen we ervaring op door al in de geest van de nieuwe situatie te werken.

6.048 We sluiten aan bij het Zeeuwse onderzoek naar versnelling en verbetering van de veiligheidsketen binnen de jeugdhulp.

Het project Vaart in Veiligheid gaat over het verkorten van de jeugdbeschermingsketen. Dit doen we door de betrokken organisaties Veilig Thuis, de Gecertificeerde Instellingen (zoals Intervence) en de Raad voor de Kinderbescherming beter en eerder te laten samenwerken met de gemeentelijke toegangen. Dit moet wachtlijsten verkorten of zelfs voorkomen, én de veiligheid van jeugdigen verbeteren. Vanwege de ontwikkelingen bij Intervence gedurende 2020/2021 hebben de 3 pilots Vaart in Veiligheid vertraging opgelopen. Het experiment heeft een doorstart gemaakt met één pilotgemeente, waar alle Zeeuwse gemeenten casuïstiek voor kan aandragen. In Zeeuws verband bepalen we eind 2022 of deze werkwijze vervolgen en naar de andere gemeenten uitrollen.

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
17	Banen	per 1.000 inw 15-64jr	CBS / LISA	2021	743,5	797,8	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
18	Jongeren met een delict voor rechter	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	2019	1	1	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
19	Kinderen in een uitkeringsgezin	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	2020	2	5	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
20	Netto arbeidsparticipatie	%	CBS - Arbeidsdeelname	2021	69,9	70,3	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.
21	Werkloze jongeren	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	2020	1	2	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).
22	Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inw	CBS - Participatie Wet	2021	147,7	302,2	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015).
23	Lopende reïntegratievoorzieningen	per 10.000 inw 15-64jr	CBS - Participatie Wet	2020	31,5	203,6	Het aantal reïntegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
24	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	2021	10,2	14,3	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
25	Jongeren met jeugdbescherming	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	2021	1,1	1,5	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
26	Jongeren met jeugdreclassering	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	2021	nb	0,4	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).
27	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	per 10.000 inw	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	2021	550	740	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Primitieve begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026
Baten						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	145	306	112	107	107	107
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	17	66	66	66	66	66
6.3 Inkomensregelingen	1.090	2.075	2.653	2.653	2.653	2.653
6.4 WSW en beschut werk	1	0	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	5	4	104	104	104	104
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	72	70	0	0	0	0
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.71b Begeleiding (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.71c Dagbesteding (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0	0
6.72a Jeugdzorg begeleiding	0	0	0	0	0	0
6.72b Jeugdzorg behandeling	0	0	0	0	0	0
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	0	0	0	0	0	0
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	0	0	0	0	0
6.73a Pleegzorg	0	0	0	0	0	0
6.73b Gezingsgericht	0	0	0	0	0	0
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	0	0	0	0	0	0
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	0	0	0	0
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	0	0	0	0	0
6.74c Gesloten plaatsing	0	0	0	0	0	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0
6.81a Bescherm wonen (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0
6.82a Jeugdbescherming	0	0	0	0	0	0

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Primitieve begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026
6.82b Jeugdreclassering	0	0	0	0	0	0
Totaal Baten	1.331	2.522	2.936	2.931	2.931	2.931
Lasten						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.325	2.752	2.854	2.926	2.950	3.052
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.068	1.528	1.419	1.419	1.419	1.419
6.3 Inkomensregelingen	2.540	3.890	4.291	4.270	4.277	4.297
6.4 WSW en beschut werk	1.281	1.334	1.323	1.291	1.268	1.229
6.5 Arbeidsparticipatie	1	1	1	1	1	1
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	493	530	1.186	1.186	1.187	1.187
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	4.294	4.340	0	0	0	0
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	0	0	1.455	1.455	1.455	1.455
6.71b Begeleiding (WMO)	0	0	2.092	2.092	2.092	2.092
6.71c Dagbesteding (WMO)	0	0	689	689	689	689
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	3.420	2.789	0	0	0	0
6.72a Jeugdzorg begeleiding	0	0	729	729	729	729
6.72b Jeugdzorg behandeling	0	0	383	383	383	383
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	0	0	497	497	497	497
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	0	302	303	303	303
6.73a Pleegzorg	0	0	564	564	564	564
6.73b Gezingsgericht	0	0	292	292	292	292
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	0	0	163	163	163	163
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	872	872	872	872
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	0	280	280	280	280
6.74c Gesloten plaatsing	0	0	129	129	129	129
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	30	63	0	0	0	0
6.81a Bescherm wonen (WMO)	0	0	26	26	26	26
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	9	9	9	9

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Primitieve begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1.720	1.470	0	0	0	0
6.82a Jeugdbescherming	0	0	338	338	338	338
6.82b Jeugdreclassering	0	0	41	41	41	41
Totaal Lasten	17.173	18.697	19.934	19.954	19.963	20.046
Gerealiseerd resultaat	-15.842	-16.175	-16.999	-17.023	-17.032	-17.115

Prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Enmalig/ Structureel	Nieuw/ Bestaand	2023 Lasten	2023 Baten	2024 Lasten	2024 Baten	2025 Lasten	2025 Baten	2026 Lasten	2026 Baten
Hogere bijdrage Stichting Welzijn Veere	S	Nieuw	125.000		125.000		125.000		125.000	
Uitvoering van de wet inburgering	S	Nieuw	50.000		50.000		50.000		50.000	

Investeringen

Er zijn geen investeringen in relatie tot dit programma.

7. Volksgezondheid en milieu

Programma inleiding

We dragen zorg voor een veilige, schone, gezonde en duurzame leefomgeving, die zo is georganiseerd en ingericht dat we ook gezond blijven. Inwoners van Veere groeien gezond op en worden vitaal oud. Primair doen we dat door bronnen die mogelijke gezondheidsrisico's kunnen vormen weg te nemen. Secundair door een gezonde levensstijl te stimuleren, het uitvoeren van wettelijke taken (door de GGD) en in te zetten op een duurzame leefomgeving.

De primaire taak voeren we uit door het inzamelen van afvalstoffen en afvalwater maar ook de lijkbezorging goed te regelen. We zorgen ervoor dat onze bodem en lucht schoon blijven. De secundaire taak door de leefomgeving zo in te richten dat toekomstige risico's worden voorkomen. Hierbij zetten we onder andere in, binnen onze mogelijkheden, op het zoveel mogelijk voorkomen van verdere klimaatveranderingen en het anticiperen op de effecten van klimaatverandering. Maar ook door de gezondheid van onze inwoners en de bedreigingen daarvan te laten monitoren en bewaken door de GGD. Ook zetten we in op preventie en voorlichting.

De belangrijkste thema's binnen dit beleidsveld zijn; afvalinzameling, riolering, lijkbezorging, gezond leven, klimaatadaptatie, lucht, geluid en bodem. Het thema duurzaamheid raakt ook in belangrijke mate aan dit programma. Gezien het grote belang wat we aan dit thema hechten is er een aparte paragraaf duurzaamheid.

Afvalinzameling

Samen met andere Zeeuwse gemeenten werken we effectief en efficiënt samen aan afvalinzameling.

De landelijke overheid bevordert de overgang naar een circulaire economie. Met een circulaire economie bedoelen we dat we alles wat we gebruiken of verbruiken, ook kunnen hergebruiken. De landelijke doelstelling is dat de gemeenten vanaf 2020 75% van het huishoudelijk afval scheiden. De centrale overheid neemt naast stimuleringsmaatregelen ook belastingmaatregelen. Hierdoor nemen de kosten van afvalinzameling toe.

Als gemeente stimuleren we de afname van de hoeveelheid afval en hergebruik van reststoffen. Ons doel is om de hoeveelheid restafval te verminderen naar 115 kg per inwoner per jaar in 2023. Dit doen we onder andere door het gedifferentieerd tarief (diftar) in 2023 te verbeteren en blijvend aandacht besteden aan de bewustwording bij inwoners en toeristen.

In 2023 komen we met een voorstel om per 1 januari 2024 bij zomerwoningenterreinen en appartementengebouwen die zijn aangewezen op een verzamelcontainer het gft apart in te gaan zamelen. We actualiseren in 2023 de subsidieverordening oud papier

Riolering

Om afvalwater af te voeren dragen we zorg voor een goed functionerend rioolstelsel.

De kosten voor het onderhoud en de verbetering van het rioolstelsel blijven stijgen als gevolg van klimaatverandering en prijsstijgingen. Verbeteringen aan het stelsel zijn nodig om de kans op wateroverlast door klimaatverandering te verkleinen. Een groot deel van ons bestaande rioolstelsel is aangelegd in de jaren '50 en '60 van de vorige eeuw en komt aan het einde van hun levensduur. We zien dus een piek aankomen in renovatie van ons bestaande rioolstelsel.

We proberen de werkzaamheden aan het riool zoveel mogelijk te combineren met andere werkzaamheden in de openbare ruimte als wegonderhoud, onderhoud aan kabels en leidingen. Afgelopen jaar maakten we daarom een integrale visie openbare ruimte (IVOR). Meer hierover leest u in de paragraaf kapitaalgoederen.

Lijkbezorging

Onze begraafplaatsen zijn goed toegankelijk, voldoen aan ons beheerniveau en er is voldoende grafruimte voor de komende 25 jaar.

Een uitgangspunt in de nota is dat de begraafplaatsen niet kostendekkend hoeven te zijn. De begraafplaatsen zijn fraaie groene parken die niet alleen van belang zijn voor de directe nabestaanden maar ook bijdragen aan de kwaliteit van de openbare ruimte. In 2023 gaan we de capaciteit van de begraafplaats Oostkapelle uitbreiden. Ook gaan we de nota begraafplaatsen herzien.

Volksgezondheid

De wettelijke taken die we als gemeente hebben, zijn belegd bij GGD Zeeland. Dat zijn bijvoorbeeld Forensische Geneeskunde, infectie-ziektebestrijding (Rijksvaccinatieprogramma) en de jeugdgezondheidszorg.

Wat we als gemeente verder willen bereiken op het gebied van gezondheid, staat beschreven in de lokale nota Volksgezondheid en het bijbehorende uitvoeringsprogramma.

De aandacht voor gezond leven neemt toe, maar mensen worden ook beperkt om gezond te leven. Samen met het onderwijs, met ondernemers en met sportverenigingen werken we steeds meer samen op dit vlak. In 2022 is de nieuwe lokale nota Volksgezondheid in werking getreden, die een looptijd heeft van vier jaar. We spelen daarin in op de maatschappelijke ontwikkelingen. Positieve gezondheid is als uitgangspunt genomen voor deze nota.

Verder krijgt het onderwerp Gezondheid een grote rol in de Omgevingsvisie.

Klimaatadaptatie

In Nederland verandert het klimaat. De temperaturen stijgen. Er is meer kans op een extreme regenbui, op een hittegolf en op langere, droge periodes. Door droogte daalt de bodem op sommige plekken in Nederland. De zeespiegel stijgt en er is meer kans op

overstromingen. Klimaatverandering heeft grote gevolgen voor de gezondheid, de leefbaarheid en de economie. We moeten ons voorbereiden op de risico's van het veranderende klimaat en hierop de omgeving aanpassen.

Omgevingskwaliteiten

We willen onze leefomgeving en omgevingskwaliteiten zoals stilte, donkerte, natuur, biodiversiteit en bodem-, lucht- en waterkwaliteit behouden en waar mogelijk verbeteren. De biodiversiteit gaat achteruit en natuurgebieden staan onder druk. De stikstofneerslag in natuurgebieden moet daarom omlaag.

Relevante beleidskaders/nota's

- Lokale nota Volksgezondheid 'Kerngezond Veere, 2022-2025'
- Uitvoeringsprogramma Kerngezond Veere 2022-2025
- Programmabegroting GGD 2022
- Omgevingsvisie Veere 2047
- Integrale Visie Openbare Ruimte
- Verbreed Gemeentelijk rioleringsplan (vGRP) 2020-2023
- Afvalbeleidsplan 2019
- Convenant verpakkingen 2015

Trends en ontwikkelingen

- Overgang naar circulaire economie
- Klimaatverandering
- Meer ouderen / vergrijzing.
- Meer mensen met (ernstig) overgewicht.
- Mensen ervaren minder tijd en ruimte om te bewegen.
- Mensen eten ongezonder vanwege stijgende voedselprijzen

Wat willen we bereiken?

D.7.01 In 2023 produceren we maximaal 115 kilogram restafval per inwoner (gecorrigeerd vanwege invloed toerisme) .

We houden ons aan de visie van het programma "Van Afval Naar Grondstof" (VANG). Het programma VANG is ontwikkeld voor gemeenten om de inzameling en recycling van huishoudelijk afval te verbeteren. We produceerden in 2021 nog 183 kilogram restafval per inwoner. Deze hoeveelheid is gecorrigeerd in verband met invloed van toerisme. De VANG doelstelling is om nog maximaal 100 kg restafval per inwoner te produceren. Wij denken dat 100 kg per inwoner nog niet haalbaar is en zetten voor 2023 in op 115 kg per inwoner. Een beter afvalscheiding draagt bij aan een duurzaam milieu. Bruikbare afvalstromen leveren geld op.

Wat gaan we hiervoor doen?

7.024 We zetten een voorlichtingscampagne op om een betere afvalscheiding te realiseren en verontreiniging van deze stromen terug te dringen.

De invoering van diftar zorgt ervoor dat bewoners en toeristen steeds meer plastic-en metalen verpakkingen en drankenkartons (PMD) gescheiden inleveren. Helaas is kwaliteit van de ingeleverde materialen niet voldoende door aanwezigheid van verontreiniging.

7.038 We evalueren de resultaten van een jaar diftar.

Vanaf 1 januari 2022 hebben we een gedifferentieerd tariefstelsel op basis van aanbiedfrequentie restafval voor aansluitingen met minicontainers. Door te evalueren kijken we of gestelde doelen zijn gehaald en/of bijstelling nodig is.

7.036 Op 1 januari 2024 starten we met de gescheiden inzameling van gft bij de percelen die zijn aangewezen op een ondergrondse verzamelcontainer.

De percelen die zijn aangewezen op een verzamelcontainer kunnen op dit moment het gft niet apart aanbieden. Wij gaan in 2023 (extra) containers plaatsen zodat gft wel apart kan worden aangeboden. De locaties van de containers bepalen we in overleg met belanghebbenden.

7.037 Nieuwe subsidieverordening oud papier

De huidige subsidieverordening oud papier van 2016 is niet meer actueel. Met een nieuwe verordening spelen we in op de huidige ontwikkelingen en behoeften.

Wat willen we bereiken?

D.7.02 In de gemeente verwerken we afval in samenwerkingsverband effectief en efficiënt.

Wij zijn samen met de andere Zeeuwse gemeenten deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling O.L.A.Z. Het OLAZ behartigt de belangen van de Zeeuwse gemeenten op het gebied van afvalverwijdering en -verwerking. Samenwerking levert schaalvoordelen op en zorgt voor kostenbesparing.

Wat gaan we hiervoor doen?

7.015 We dienen zienswijzen in op het beleidsprogramma en de begroting van het OLAZ.

Het OLAZ stelt elke bestuursperiode een beleidsprogramma en elk jaar een begroting vast. We kijken daarbij dat kosten van verwerking van afval beperkt blijven. Door zienswijzen in te dienen oefenen we invloed uit op het beleidsprogramma en de jaarlijkse begrotingen.

Zie ook paragraaf verbonden partijen OLAZ.

Wat willen we bereiken?

D.7.03 Ons rioolbeheer voldoet aan het afgesproken niveau.

In het verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2020-2023 (vGRP) hebben we onze afspraken vastgelegd over het beheerniveau. In de paragraaf kapitaalgoederen kunt u hier meer over lezen. Hier vindt u per beheerplan informatie over:

- het beheer niveau,
- de actualiteit van de beheerplannen,
- het beschikbare budget,
- de voortgang

Wijken we af van de afspraken in de beheerplannen en zijn er maatregelen nodig dan nemen we die op onder deze doelstelling.

Wat gaan we hiervoor doen?

7.019 We voeren het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2023 uit.

In ons rioleringsplan hebben we exploitatie- en investeringsbudgetten opgenomen. Deze budgetten gebruiken we om ons rioolstelsel op niveau te houden en we nemen maatregelen om de kans op wateroverlast te verkleinen. Zie ook de paragraaf kapitaalgoederen.

7.039 We stellen een nieuw rioleringsprogramma 2024-2027 op.

Ons huidige rioleringsplan loopt tot december 2023. Een rioleringsplan is dan niet meer verplicht. Wel biedt de omgevingsvisie de ruimte om een rioleringsprogramma op te stellen. In 2023 gebruiken we om samen met de raad een rioleringsprogramma te maken.

Wat willen we bereiken?

D.7.04 In 2050 is de openbare ruimte minder kwetsbaar voor de gevolgen van klimaatverandering.

We zien een toename in extreme neerslag, grotere kans op hittegolven, langdurige droogte en een toename van het overstromingsrisico. In 2050 moet onze ruimte zodanig ingericht zijn dat extreem weer niet leidt tot grote schade of maatschappelijke ontwrichting.

Wat gaan we hiervoor doen?

7.026 We zorgen voor meer beschikbaar zoetwater voor onze sportvelden.

Door lange, droge zomers hebben we (te) weinig zoetwater voor onze sportvelden. We onderzoeken mogelijkheden om meer zoetwater beschikbaar te hebben in tijden van droogte.

7.027 We halen verharding uit onze openbare ruimte en vormen het om naar groen.

Steeds vaker hebben we te maken met extreme weersomstandigheden, hevige neerslag en hete temperaturen. In snel tempo verdwijnen veel plant- en diersoorten. Uit diverse onderzoeken blijkt dat vooral de toename van verharding negatieve effecten heeft op het welbevinden van mens, dier en natuur. Waar mogelijk vervangen we stenen door groen. Deze vergroening geeft een extra bijdrage aan de biodiversiteit in de openbare ruimte. Er wordt gekeken waar mogelijk meer schaduwplekken gecreëerd kunnen worden in de openbare ruimte. We doen dit in overleg met onze inwoners.

Wat willen we bereiken?

D.7.05 In 2023 heeft elke begraafplaats voldoende grafruimte voor minimaal 25 jaar.

In een aantal kernen is er volgens de huidige op afzienbare termijn onvoldoende grafruimte meer. Om aan de doelstelling te voldoen nemen we maatregelen waar dat nodig is, ook actualiseren we het beleid.

Wat gaan we hiervoor doen?

7.032 Uitbreiden begraafplaats Oostkapelle

In 2023 realiseren we de uitbreiding van de begraafplaats.

7.033 We actualiseren het beleid en de regelgeving op het gebied van begraven en begraafplaatsen

De huidige ontwikkel- en beheersvisie Begraafplaatsen stamt uit 2014. We actualiseren de visie. Aantallen en verwachtingen stellen we bij. Hiermee maken we een actueel document en kunnen we op basis hiervan maatregelen nemen om te voorzien in voldoende begraafplaatsen. Op basis van de aangepaste visie passen we ook de Beheersverordening en het Uitvoeringsbesluit begraafplaatsen aan.

7.040 Uitbreiden begraafplaats Veere

Binnen nu en 5 jaar is er onvoldoende grafruimte meer op de begraafplaats in Zanddijk. Er is al ruimte voor uitbreiding voorzien. Daar zijn nu nog volkstuinten. In 2023 gaan we starten met de voorbereidingen voor de uitbreiding.

7.041 Schuilvoorziening plaatsen op begraafplaats Biggekerke.

De bestaand aula wordt niet meer gebruikt en is verouderd en versleten. Het gebouwtje slopen we en we plaatsen een nieuwe energie neutrale en onderhoudsarme schuilvoorziening. Dit voornemen is besproken met de dorpsraad en zij stemmen hiermee in.

Wat willen we bereiken?

D.7.06 Onze inwoners staan zo min mogelijk bloot aan bedreigingen van hun gezondheid én leven in gezondheid.

Deze doelstelling omvat zowel de wettelijke taken die we als gemeente hebben als de aanvullende taken die we als gemeente uitvoeren. De wettelijke taken zijn ondergebracht bij de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD). De aanvullende taken zijn beschreven in de lokale nota Volksgezondheid, 'Kerngezond Veere, 2022-2025' en het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Het doel is om de gezondheid van onze inwoners zoveel mogelijk te bevorderen. We gaan daarbij uit van het begrip Positieve Gezondheid.

Wat gaan we hiervoor doen?

7.017 We nemen deel aan de Gemeenschappelijke Regeling GGD, die de wettelijke taken uitvoert op gebied van de Wet publieke gezondheid.

De GGD voert taken uit op het gebied van voorlichting, openbare geestelijke gezondheidszorg, epidemiologie, infectieziektebestrijding, milieu en geneeskundige hulpverlening in de regio (GHOR). Hierdoor ontstaat een veiligere leefomgeving voor onze inwoners en wordt de fysieke en geestelijke gezondheid verbeterd. De GGD rapporteert jaarlijks over haar activiteiten in het jaarverslag. Verder registreert de GGD de vaccinatiegraad en voert zij bevolkingsonderzoeken uit.

7.035 We voeren het Uitvoeringsprogramma Volksgezondheid uit, behorende bij de lokale nota Kerngezond Veere 2022-2025.

In de nieuwe lokale nota Kerngezond Veere geven we de ambities weer op het gebied van Volksgezondheid voor de komende vier jaar. Het uitvoeringsprogramma bevat de activiteiten en acties die we daaraan koppelen. De nieuwe nota is vastgesteld door de raad. Het uitvoeringsprogramma dient nog te worden vastgesteld door het college van B&W. De algemene lijn is dat we op lokaal niveau samenwerken met o.a. 1nul1 preventie, de GGD en Stichting Welzijn Veere. We stimuleren onze inwoners om er een zo gezond mogelijke levensstijl op na te houden, zowel op fysiek als mentaal gebied. Waar mogelijk leggen we de verbinding met sport en beweging, onderwijs en preventie, maar ook met het fysieke domein (de gezonde leefomgeving).

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
28	Omvang huishoudelijk afval	kg per inwoner	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	2020	176	216	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg)
29	Hernieuwbare elektriciteit	%	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	2020	254,2	62,9	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Primitieve begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026
Baten						
7.1 Volksgezondheid	9	2	2	1	1	1
7.2 Riolering	2.580	2.616	2.613	2.613	2.613	2.613
7.3 Afval	4.086	4.139	4.009	4.047	4.084	4.122
7.4 Milieubeheer	20	15	0	0	0	0
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	629	577	569	561	555	555
Totaal Baten	7.323	7.347	7.194	7.221	7.254	7.291
Lasten						
7.1 Volksgezondheid	912	969	1.150	1.139	1.140	1.143
7.2 Riolering	2.089	2.052	2.068	2.059	2.055	2.051
7.3 Afval	3.421	3.501	3.325	3.362	3.400	3.438
7.4 Milieubeheer	985	1.696	1.526	1.468	1.447	1.447
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	463	466	494	489	493	493
Totaal Lasten	7.870	8.685	8.563	8.518	8.535	8.573
Gerealiseerd resultaat	-547	-1.337	-1.369	-1.296	-1.282	-1.281

Prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Eenmalig/ Structureel	Nieuw/ Bestaand	2023 Lasten	2023 Baten	2024 Lasten	2024 Baten	2025 Lasten	2025 Baten	2026 Lasten	2026 Baten
CP20 Operatie Steenbreek	E	Bestaand	20.000							
Uitbreiding begraafplaats Oostkapelle	S	Bestaand	3.000		3.000		3.000		3.000	
Actualiseren nota begraafplaatsen	E	Bestaand	30.000							
Fysieke Leefomgeving, 1e pijler duurzaamheidsprogramma	S	Bestaand	20.000		20.000		20.000		20.000	
Energietransitie, 2e pijler duurzaamheidsprogramma	S	Bestaand	40.000		40.000		40.000		40.000	
Klimaatadaptatie, 3e pijler duurzaamheidsprogramma (FTE)	S	Bestaand	41.150		41.150		41.150		41.150	
Circulaire Economie, 4e pijler duurzaamheidsprogramma (FTE)	S	Bestaand	20.575		20.575		20.575		20.575	
Circulaire Economie, 4e pijler duurzaamheidsprogramma (structureel budget)	S	Bestaand	20.000		20.000		20.000		20.000	
Duurzame mobiliteit, 5e pijler duurzaamheidsprogramma (FTE)	S	Bestaand	20.575		20.575		20.575		20.575	
Duurzame mobiliteit, 5e pijler duurzaamheidsprogramma (structureel budget)	S	Bestaand	20.000		20.000		20.000		20.000	
NME Communicatie (FTE)	S	Bestaand	32.650		32.650		32.650		32.650	
NME Communicatie (structureel budget)	S	Bestaand	5.000		5.000		5.000		5.000	
Kosten verwijderen grafstenen van graven die niet verlengd worden	S	Nieuw	27.676	27.676	20.196	20.196	14.936	14.936	14.745	14.745
Hogere bijdrage milieustraten	S	Nieuw	pm							
Buitenproportionele opgaven bodemonderzoek	E	Nieuw	50.000							
Verhoging budget bodem	S	Nieuw	11.227		11.227		11.227		11.227	
Programma openbare laadpalen	E	Nieuw	25.000		25.000					

Investerings

Omschrijving investering	Nieuw/ bestaand	Investerings jaar	Investerings bedrag	Afschr. termijn in jaren	Totale lasten	Totale baten
Vervangen bestaande riolering, afkoppeling en knelpunten	Bestaand	2022	1.061.970	70	19.299	19.299
Persleiding drukriolering	Bestaand	2022	80.000	70	1.454	1.454
Vervangen drainage	Bestaand	2022	50.000	20	2.662	2.662
Vervangen hoofdrioolgemalen	Bestaand	2022	120.000	15	8.393	8.393
Reguliere vervanging ondergrondse containers	Bestaand	2022	25.000	20	1.500	1.500
Reguliere vervanging ondergrondse containers restafval	Bestaand	2022	175.000	20	10.500	10.500
Vervanging 25 ondergrondse containers restafval	Bestaand	2022	125.000	10	13.750	13.750
Vervanging 25 ondergrondse containers restafval	Bestaand	2023	125.000	10	13.750	13.750
Krediet vervangen bestaande riolering, afkoppeling en knelpunten	Bestaand	2023	1.238.290	70	22.503	22.503
Krediet vergroten persleiding	Bestaand	2023	80.000	70	1.454	1.454
Krediet vervangen drainage	Bestaand	2023	50.000	20	2.662	2.662
Krediet vervangen hoofdrioolgemalen	Bestaand	2023	120.000	15	8.393	8.393
Krediet vervangen bestaande riolering, afkoppeling en knelpunten	Bestaand	2024	1.224.550	70	22.253	22.253
Krediet vergroten persleiding	Bestaand	2024	80.000	70	1.454	1.454
Krediet vervangen drainage	Bestaand	2024	50.000	20	2.662	2.662
Krediet vervangen hoofdrioolgemalen	Bestaand	2024	120.000	15	8.393	8.393
Vervanging ROM-reiniger	Bestaand	2024	20.000	5	4.200	4.200
Uitbreiding begraafplaats Oostkapelle	Nieuw	2023	361.000	40	12.635	
Uitbreiding begraafplaats Oostkapelle	Nieuw	2022	100.000	0	1.000	
Vervangen bestaande riolering, afkoppeling en knelpunten	Nieuw	2025	1.224.550	70	29.739	
Vergroten persleiding drukriolering	Nieuw	2025	80.000	70	1.943	
Vervangen drainage	Nieuw	2025	50.000	20	3.000	
Vervangen hoofdrioolgemalen	Nieuw	2025	120.000	15	9.200	
Vervanging ROM reiniger	Nieuw	2025	20.000	5	4.200	
Afvalinzameling	Nieuw	2025	117.000	10	12.870	

8. Fysieke leefomgeving

Programma inleiding

Wij zorgen voor een leefomgeving waarin het goed wonen, werken en recreëren is. De wereld om ons heen verandert continue en we veranderen daarin mee. Dat moet op een verantwoorde manier. Bij het maken van keuzes voor de toekomst betrekken we ons inwoners, bedrijven en gasten. Op die manier behouden we een gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is. En maken we keuzes op basis van een breed draagvlak. Het beleidsterrein Fysieke leefomgeving kent een aantal thema's hieronder onderverdeeld per thema in een aantal beleidsvelden die allemaal onder de omgevingsvisie Veere 2047 vallen.

Relevante beleidskaders/nota's

Omgevingsvisie Veere 2047

Programma Duurzaamheid

- Transitievisie Warmte
- Regionale energiestrategie
- Regionale structuur Warmte
- Beleid zon op land
- Programma Laden

Programma Wonen

- Nieuwbouwprogrammering
- Prestatieafspraken Zeeuwsland
- Beschermd Wonen
- Uitvoeringsprogramma Wonen
- Huisvestingsverordening

Programma Economie

- Economische koersnota
- Programma Toerisme 2021-2026
- Ontwikkelkader recreatieve verblijfsaccommodaties
- Toeristisch gastheerschap

- Kadernota kampeerterreinen
- Landbouwvisie (in ontwikkeling)

Programma Omgevingskwaliteit

- Nota Ruimtelijke kwaliteit
- Structuurvisie Cultuurhistorie
- Landschapsvisie 2009
- Nota archeologische monumentenzorg 2016-2022
- Monumenteverordening
- Beleidsregels afwijken bestemmingsplan
- Beleidsregels afwijken mantelzorg

Programma Milieu

- Donkerbeleid
- Stookbeleid
- Geluidbeleid (in ontwikkeling)
- Nota grondbeheer
- Klimaatadaptatiestrategie Zeeland

Nota Grondbeleid Veere

- Beleid groen en reststroken
- Nota kostenverhaal (in ontwikkeling)
- Gronduitgiftebeleid (in ontwikkeling)

Trends en ontwikkelingen

1. De Omgevingswet treedt (als het goed is) op 1 januari 2023 in werking. Tot 2029 hebben gemeenten de tijd om een gemeente dekkend Omgevingsplan te maken. Hier hoort bij dat we alle regels voor de fysieke leefomgeving digitaal kunnen ontsluiten. In 2029 levert dit een volledige digitale dienstverlening op.
2. De woningmarkt is de afgelopen paar jaar weer flink aangetrokken en oververhit. Woningen worden sneller verkocht, koopprijzen stijgen en het woningaanbod is klein. Daarnaast is de druk van het toeristisch (mede)gebruik van woning de

afgelopen jaren verder toegenomen. We vinden het belangrijk om te zorgen voor een woningaanbod die gelijk opgaat met demografische ontwikkelingen.

3. De nieuwbouw heeft in Veere hoge prioriteit. We hebben daarom een Taskforce Wonen die de opdracht heeft om de realisatie van nieuwbouwprojecten in te versnellen.
4. In de paragraaf Duurzaamheid is al beschreven wat de uitdagingen voor onze gemeente zijn op het gebied van duurzaamheid. Hierbij is ook aangegeven wat er precies voor gaan doen in 2023.

Wat willen we bereiken?

D.8.01 De ruimtelijke kwaliteit van de gemeente Veere blijft voor de toekomst gewaarborgd.

Onder ruimtelijke kwaliteit verstaan we de beleving van de ruimte in brede zin: zowel het uiterlijk van bouwwerken, maar ook aspecten als cultureel erfgoed, stedenbouw en de kwaliteit van de natuur en het landschap. Het vergt een integrale aanpak. Daar waar mogelijk ondersteunen we dit financieel met het verstrekken van subsidies.

Wat gaan we hiervoor doen?

8.091 We gaan de Nota Ruimtelijke Kwaliteit herzien met als vertrekpunt de omgevingsvisie 2047.

De Nota Ruimtelijke Kwaliteit uit 2016 is dringend aan een herziening toe. Het beleid wordt opnieuw gescreend met de Visie 2047 als vertrekpunt. Daarnaast wordt voorgesorteerd op nieuwe regels die onderdeel moeten worden van het Omgevingsplan Veere 2029. Daarvoor is een budget opgenomen van € 65.000.

8.092 We gaan de bestaande lijst van Cultuurhistorisch waardevolle panden, vastgesteld in 2017, herijken.

We controleren of de panden op de lijst nog aan de status voldoen. Nieuwe aanvragen worden beoordeeld en eventueel toegevoegd. Panden die de status niet (meer) halen worden verwijderd. De lijst wordt opnieuw vastgesteld.

8.093 We gaan de bestaande lijst van Cultuurhistorisch waardevolle panden 2017 uitbreiden met panden uit de wederopbouwperiode tot 1965.

In 2017 is een lijst van waardevolle panden uit de periode tot 1945 vastgesteld. De wederopbouwperiode is een belangrijke periode in de geschiedenis. Door de waardevolle panden uit deze periode tot 1965 toe te voegen aan de lijst worden ze voor aantasting en sloop beschermd. Hiervoor is een budget beschikbaar van €11.270.

Om ons Cultureel Erfgoed duurzaam te behouden steunt de gemeente Veere de eigenaren met een onderhoudssubsidie. We voegen de panden uit de wederopbouwperiode toe aan de lijst Cultuurhistorisch waardevolle panden. Om extra aanvragen van deze groep te kunnen honoreren verhogen we het subsidiebudget structureel tot €25.000.

8.094 We herzien het Geluidbeleid.

We herzien het geluidbeleid omdat het is verouderd (2007). Door het up-to-date te maken borgen we een (beter) akoestisch aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Daarnaast gaan we in op omgevingsgeluid bijvoorbeeld afkomstig van wegverkeerslawaaï en bedrijvigheid. We houden rekening met de (nieuwe) regels en mogelijkheden uit de Omgevingswet. We monitoren geluidsbelasting door middel van de Basis Geluid Emissie (BGE).

Wat willen we bereiken?

D.8.02 Volgende uit de visie Domburg verbeteren we het welzijn van de bewoner en van de toerist: goed leven, wellness, rust, natuur en cultuur.

Afgelopen jaren gaven we al uitvoering aan de visie Domburg. Dat heeft geleid tot realisatie van het Singelgebied en gedeeltelijke herstructurering van de openbare ruimte in het Nehalenniagebied. We werken verder aan de realisatie van de visie Domburg.

Wat gaan we hiervoor doen?

8.095 In samenhang met de verkeers- en mobiliteitsstudie in en rondom Domburg werken we de deelgebieden van de visie Domburg uit.

De uitgangspunten voor de herontwikkeling door initiatiefnemers worden deels geformuleerd door de verkeers- en mobiliteitsvisie. Om de samenhang tussen de deelgebieden te bewaken beschrijven we specifiek de deelgebieden Westrand, Zuidrand, Singelgebied en Nehalenniagebied. De Westrand betreft het gebied rondom de Parel en Hof Domburg. De Zuidrand betreft de toegangsrouten richting Domburg centrum, afwikkeling richting Aagtekerke, de sportvelden, het parkeergebied rondom het gemeentehuis en de omliggende gronden. In het Singelgebied worden de laatste bouwwerkzaamheden uitgevoerd waarna de openbare ruimte wordt afgerond.

De afspraken en uitvoering van het Nehalenniagebied zijn in overleg met de initiatiefnemers tot stand gekomen. Het Zeebalkon aan de Boulevard van Schagen ronden we in 2023 af. De vernieuwing van de overige openbare ruimte in het Nehalenniagebied volgt de ontwikkeling en uitvoering van de initiatieven. De kosten van de vernieuwing openbare ruimte bekostigen we deels uit een Regio Deal subsidie.

Wat willen we bereiken?

D.8.03 Vraag en aanbod op de woningmarkt zijn goed op elkaar afgestemd.

Veere is een aantrekkelijke gemeente om in te wonen. Maar het aanbod van betaalbare, duurzame en levensloopbestendige woningen is te laag. Hierdoor komen doelgroepen als jongeren, starters, ouderen en zorgdoelgroepen niet aan een passende woning in Veere.

We geven in 2023 uitvoering aan het in 2022 vastgestelde Programma Wonen.

Wat gaan we hiervoor doen?

8.096 We onderzoeken de mogelijkheden voor het opstellen van een doelgroepenverordening en zelfbewoonplicht.

Om nieuwbouwwoningen toe te wijzen aan (nieuwe) Veerse inwoners met een sociale en economische binding brengen we de mogelijkheden voor een doelgroepverordening en de zelfbewoonplicht in beeld.

8.097 Actualiseren Huisvestingsverordening

De bestaande Huisvestingsverordening moet worden vernieuwd. Deze wordt waar kan en dit nuttig is uitgebreid.

8.098 We maken een woonzorgvisie.

Gemeenten zijn vanaf 2024 verplicht een woonzorgvisie te hebben. Onder de woonzorgvisie valt ook een urgentieverordening. En met de woonzorgvisie maken we samenwerking- en prestatieafspraken op Walchers niveau met gemeenten, corporaties en zorgaanbieders.

8.099 We maken beleid die de tijdelijke permanente bewoning van Domburgse zomerwoningen mogelijk maakt.

Om de woningnood tegen te gaan maken we het tijdelijk permanent bewonen van de Domburgse zomerwoning mogelijk. Dit doen we voor 5 jaar. Na 3 jaar evalueren we deze tijdelijke maatregel.

8.100 We maken gebruik van een interne taskforce wonen.

Om de nieuwbouwpoging te versnellen richten we een tijdelijke taskforce wonen in. De taskforce zorgt voor een versnelling bij het oppakken en uitvoeren van nieuwbouwprojecten door de lijnorganisatie. Daarvoor is een tijdelijke beleidsondersteuner nodig.

Wat willen we bereiken?

D.8.04 In 2029 is de Omgevingswet in Veere volledig geïmplementeerd.

De Omgevingswet treedt op 1 januari 2023 in werking. Tot 2029 hebben gemeenten de tijd om een gemeente dekkend Omgevingsplan te maken. Hier hoort bij dat we alle regels voor de fysieke leefomgeving digitaal kunnen ontsluiten. In 2029 levert dit een volledige digitale dienstverlening op. In de tussentijd monitoren we of de besluiten die we in de afgelopen jaren hebben genomen het gewenste effect opleveren.

Wat gaan we hiervoor doen?

8.101 We maken een gemeente dekkend Omgevingsplan waarin alle regels voor de fysieke leefomgeving worden ondergebracht.

De Omgevingswet vraagt van gemeenten dat ze een gemeente dekkend Omgevingsplan maken. Hierin leggen we alle regels voor de fysieke leefomgeving vast. Regels die in strijd zijn met elkaar brengen we in overeenstemming met elkaar, overbodige regels schrappen we en regels vereenvoudigen we zoveel mogelijk. We hebben hiervoor de tijd tot en met 2029.

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
30	Gemiddelde WOZ-waarde	dzd euro	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	2021	314	228	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
31	Nieuw gebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	ABF - Systeem Woningvoorraad	2021	4	6,8	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.
32	Demografische druk	%	CBS - Bevolkingsstatistiek	2022	94	81,4	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
33	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	euro	COELO, Groningen	2022	705	828	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisoude betaalt aan woonlasten.
34	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	COELO, Groningen	2022	781	904	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisoude betaalt aan woonlasten.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Primitieve begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026
Baten						
8.1 Ruimtelijke ordening	461	250	43	43	43	43
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	2.080	5.732	5.451	3.373	1.536	1.235
8.3 Wonen en bouwen	1.260	1.267	933	923	923	923
Totaal Baten	3.802	7.249	6.427	4.340	2.503	2.201
Lasten						
8.1 Ruimtelijke ordening	3.049	2.670	2.604	2.273	2.312	2.142
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	2.279	5.571	5.169	3.173	1.520	1.269
8.3 Wonen en bouwen	1.651	3.152	1.519	1.475	1.377	1.377
Totaal Lasten	6.979	11.393	9.292	6.921	5.209	4.788
Gerealiseerd resultaat	-3.177	-4.145	-2.865	-2.581	-2.706	-2.587

Prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Eenmalig/ Structureel	Nieuw/ Bestaand	2023 Lasten	2023 Baten	2024 Lasten	2024 Baten	2025 Lasten	2025 Baten	2026 Lasten	2026 Baten
Vormen van een duurzaamheidsfonds, t.b.v. duurzaamheidsdoelstellingen (cfm. Hoofdlijnenprogramma)	E	Bestaand	100.000		200.000					
Ontwikkelbudget ruimtelijke plannen	E	Bestaand	75.000							
Omgevingsplan Veere 2029	E	Bestaand	170.000		170.000		170.000			
1 fte casusregisseur t.b.v. invoering omgevingswet	S	Nieuw	84.000		84.000		84.000		84.000	
0,3 fte functioneel beheer RX Mission door invoering omgevingswet	S	Nieuw	21.000		21.000		21.000		21.000	
0,3 fte hulplijn eerste halfjaar na invoering omgevingswet	E	Nieuw	40.000							
Storting in het duurzaamheidsfonds	E	Nieuw	120.000							
Herzien nota ruimtelijke kwaliteit	E	Nieuw	65.000							
Verhoging ontwikkelbudget ruimtelijke plannen	S	Nieuw			35.000		35.000		35.000	
Werkbudget voorfinanciering ruimtelijke plannen en projecten van derden	E	Nieuw	200.000							
Werkbudget uitwerking Visie Domburg	E	Nieuw	100.000							
2 fte juridisch planoloog	S	Nieuw	168.000		168.000		168.000		168.000	
Projectondersteuner	S	Nieuw	35.000		35.000		35.000		35.000	
0,5 fte gegevensbeheer administratie gronden	S	Nieuw	25.900		25.900		25.900		25.900	
Evaluatie en vernieuwing huisvestingsverordening	E	Nieuw	25.000		25.000					
Tasforce versnellen doorlooptijden	E	Nieuw	75.000		75.000					
1 fte vergunningverlener	S	Nieuw	68.000		68.000		68.000		68.000	

Investerings

Er zijn geen investeringen in relatie tot dit programma.

Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Cijferoverzicht

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2021	Act begr 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten						
Lokale heffingen	762	318	351	356	351	351
Saldo financieringsfunctie	253	-8	-127	37	65	35
Overige algemene dekkingsmiddelen	31	26	47	64	73	84
<i>Subtotaal lasten</i>	<i>1.046</i>	<i>337</i>	<i>271</i>	<i>457</i>	<i>490</i>	<i>470</i>
Baten						
Lokale heffingen	6.875	6.224	6.505	6.785	6.785	6.785
Gemeentefonds	31.412	33.730	34.765	35.293	35.862	33.540
Dividend	22	11	11	11	11	11
Overige algemene dekkingsmiddelen	231	2.889	309	296	302	297
<i>Subtotaal baten</i>	<i>38.540</i>	<i>42.854</i>	<i>41.591</i>	<i>42.385</i>	<i>42.961</i>	<i>40.633</i>
Saldo	37.493	42.517	41.320	41.928	42.470	40.163

Onvoorzien en overige baten en lasten

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Primitieve begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026
Baten	0	1	1	17	17	17
Lasten	169	231	973	946	781	355
Resultaat	-169	-229	-972	-929	-764	-338

Vennootschapsbelasting

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Primitieve begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026
Baten	0	0	0	0	0	0
Lasten	2	0	0	0	0	0
Resultaat	-2	0	0	0	0	0

Mutaties reserves

Mutaties reserves

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Primitieve begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026
Baten	6.024	8.310	2.284	821	630	453
Lasten	7.278	8.218	1.046	625	492	191
Resultaat	-1.254	91	1.238	196	138	262

Overhead

Specificatie overhead

Berekening overheadpercentage

Bij de berekening van het percentage overhead zijn wij uitgegaan van hetgeen hierover in de notitie Overhead (juli 2016) van de commissie BBV vermeld staat. Dit betreft een percentage wat tot stand komt door het totaal van de overhead te delen door de salarissen welke verantwoord zijn op de taakvelden van de begroting, exclusief het taakveld overhead zelf.

In onderstaande tabel is af te lezen dat in 2023 het percentage overhead 86% bedraagt. Omdat wij dit percentage jaarlijks opnieuw bepalen hebben wij er voor gekozen om dit percentage voor alle jaren te hanteren.

Gebruik overheadpercentage

Wij passen het overheadpercentage van 86% toe bij het toerekenen van overhead aan de investeringen, grondexploitatie en bij de extracomptabele berekeningen van de tarieven in de paragraaf lokale heffingen. Dit laatste betreft de afvalstoffenheffing, de rioolrechten, de begraafrechten en de leges.

Ontwikkeling percentage

Het berekende percentage overhead is in de begroting 2023 lager dan in de begroting 2022 berekend was, 86% t.o.v. 90%. De daling komt doordat er veel geïnvesteerd is in versterking van de organisatie. De loonsom, de deler, van de organisatie neemt daardoor toe.

Bedragen x € 1.000	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Primitieve begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026
Lasten						
Salarissen	5.071	5.233	5.613	5.725	5.680	5.680
Belastingen	25	23	24	24	24	24
Duurzame goederen	40	42	44	44	44	44
Ingeleend personeel	802	531	654	470	385	385
Overige goederen en diensten	3.658	3.747	4.612	4.546	4.644	4.648
Inkomensoverdrachten - gemeenten	0	0	0	0	0	0
Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	35	44	46	46	46	46
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	22	22	23	23	23	23
Mutatie voorzieningen	-36	214	225	166	166	166
Afschrijvingen	251	231	213	221	222	220
Toegerekende rente	25	24	22	21	19	18
Overige verrekeningen	0	-1	-1	-5	-5	-5
Totaal lasten	9.893	10.110	11.475	11.283	11.249	11.251
Baten						
Duurzame goederen	6	0	0	0	0	0
Uitgeleend personeel	67	28	2	2	2	2
Huren	43	34	38	38	38	38
Leges en andere rechten	64	71	75	75	75	75
Overige goederen en diensten	24	12	27	27	27	27
Inkomensoverdrachten - Rijk	24	19	19	16	16	16
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen baten	75	0	0	0	0	0
Mutatie voorzieningen	52	3	3	0	0	0
Totaal baten	355	167	163	158	158	158
Totaal overhead	9.538	9.943	11.311	11.125	11.091	11.093
Toerekenen aan grondexploitaties en investeringen	295	195	207	207	199	199
Resultaat overhead na toerekeningen	9.243	9.748	11.104	10.918	10.892	10.894

Salariskosten exclusief taakveld 0.4 overhead	10.130	11.025	13.113	13.087	13.152	13.152
% overhead	94%	90%	86%	85%	84%	84%

Taakveld overhead

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Primitieve begroting 2023	Primitieve begroting 2024	Primitieve begroting 2025	Primitieve begroting 2026
Baten	356	286	163	158	158	158
Lasten	9.598	10.633	11.268	11.076	11.050	11.052
Resultaat	-9.242	-10.346	-11.104	-10.918	-10.892	-10.894

Paragrafen

Paragraaf bedrijfsvoering

Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de gemeentelijke bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren.

Wat willen we bereiken?

D.9.01 De continuïteit en kwaliteit van onze dienstverlening borgen we mede vanuit de processen en ondersteuning bedrijfsvoering.

Deze doelstelling draagt bij aan het in het "programma op hoofdlijnen 2022-2026 Veere breed verbinden" opgenomen speerpunt rond dienstverlening.

Wat gaan we hiervoor doen?

9.023 We zorgen voor een goed en bedrijfszeker beheer en tijdige doorontwikkeling van onze ICT huishouding.

Hiertoe nemen we de volgende maatregelen:

- We ronden de in 2022 in gang gezette opzet van een crisis- en continuïteitsmanagementplan af en starten met de implementatie ervan. Voor de dienstverlening worden veel verschillende IT-systemen gebruikt. Bij uitval van één of meerdere systemen kunnen activiteiten worden verstoord, gehinderd of zelfs geheel stil komen te liggen. Dit geldt ook voor verstoringen als uitval van personeel of nutsvoorzieningen. Om snel en adequaat op dergelijke verstoringen te kunnen reageren is het wenselijk over continuïteitsplannen te beschikken die voldoende flexibel en weerbaar zijn om ook bij een onvoorziene samenloop van omstandigheden bruikbaar te zijn
- We vervangen planmatig en tijdig, binnen de beschikbare budgetten, de onderdelen van onze ICT infrastructuur. In verband met uitbreiding van het aantal fte's in de organisatie nemen we hiervoor wel structureel € 20.000 extra ICT budget op in de begroting.

9.029 We maken het mogelijk dat we tijdig aan de nieuwe regelgeving voldoen inzake de financiële rechtmatigheidsverklaring die we als college moeten kunnen afleggen.

Hiertoe nemen we de volgende maatregelen:

- We richten de organisatie en processen waar nodig hierop verder in.
- We voeren de interne en verbijzonderde interne controles uit, afgestemd op de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens en het normenkader voor de

financiële rechtmatigheid alsmede op het door ons college vastgestelde (verbijzonderde) interne controleplan inclusief toetsingskader.

9.040 We versterken de ambtelijke organisatie en geven extra aandacht aan ons arbeidsmarktbeleid.

Hiertoe nemen we de volgende maatregelen:

- We brengen de topstructuur op orde. Dit betekent in de loop van 2023 de werving van een nieuwe directeur/secretaris en aandacht voor de doorontwikkeling van het MT.
- We investeren in de personeelsformatie, volgens de knelpunten-analyse van het MT, waarbij we de bijbehorende lasten als volgt opnemen in de (meerjaren) begroting: 2023 € 736.000, 2024 € 922.500 en vanaf 2025 € 1.205.500.
- We bouwen waar mogelijk al langlopende inhuur om naar vaste invulling/formatie. Dit moet bijdragen aan minder kwetsbaarheid en meer efficiency.
- We voeren de aanbevelingen van het Twijnstra Gudde rapport n.a.v. het verkennend organisatieonderzoek verder uit. Dit betekent o.a. maatregelen rond de span of control in de organisatie, permanente aandacht voor het bestuurlijk-ambtelijk samenspel en doorontwikkeling van projectmatig werken.
- We hebben extra aandacht voor arbeidsmarktbeleid door een actieve benadering van de arbeidsmarkt. Dit gebeurt op basis van strategische keuzes n.a.v. een sterkte-zwakte analyse van de Veerse arbeidsmarktpositie en concreet ook door het implementeren van een recruiter functie en een talentenpool in de organisatie. We nemen hiervoor € 200.000 op in de begroting.
- We hanteren een goed werkgeverschap. Dit betekent ook concreet een inhaalslag in ons beloningsbeleid; we nemen hiervoor € 200.000 op in de begroting.

9.041 We zorgen dat onze informatiesystemen veilig zijn en dat we aan de regelgeving op dit punt voldoen.

Hiertoe nemen we de volgende maatregelen:

- We voeren de in het jaarplan informatiebeveiliging benoemde acties uit.
- We voeren de wettelijk verplichte audits rond informatiebeveiliging uit en behalen daarin een goed resultaat.
- We organiseren "legal hacks" op onze informatiehuishouding om van te leren en schenken extra aandacht aan veiligheidsbewustwording van de gebruikers en organiseren in dat kader regelmatig bewustwordingsacties.

9.042 We besteden extra aandacht aan centrale inkoop ondersteuning van de diverse vakafdelingen i.v.m. de toenemende rechtmatigheidseisen die aan inkoop worden gesteld.

Hiertoe nemen we de volgende maatregelen:

- We huren ter versterking van de uit 1 fte bestaande inkoopadviseur functie 8 uur per week deskundigheid in om de medewerkers van de vakafdelingen die inkooptransacties uitvoeren extra te ondersteunen d.m.v. "learning on the job" en nemen de daarvoor noodzakelijke middelen (€ 45.000) op in de begroting 2023
- We richten het (decentrale) inkoopproces zodanig in dat de centrale inkoopadviseur van alle inkopen boven de € 50.000 op de hoogte is en dat alle Europese aanbestedingen via dezelfde inkoopadviseur lopen.

9.043 We ondernemen actie n.a.v. de aanbevelingen van de toezichthouder het Zeeuws Archief m.b.t. de duurzame opslag en ontsluiting van onze digitale informatie.

Hiertoe nemen we de volgende maatregelen:

- We versterken de cluster documentaire informatie voorziening op hbo niveau en nemen hier structureel € 95.000 voor op in de begroting.
In dit verband merken we op dat in eerdere jaren al meerdere keren is gesignaleerd dat de steeds verder gaande digitalisering in al onze processen en de toenemende verwevenheid van die processen, voortdurend hogere eisen stellen aan de digitale opslag en integrale ontsluiting van de digitale documenten en informatie. We hebben de interne organisatie daar, door het ontbreken aan voldoende middelen, echter onvoldoende laten mee ontwikkelen. De gevolgen hiervan zijn op korte termijn ook niet direct waarneembaar, maar wel steeds duidelijker op de lange termijn. In relatie tot de daaraan ook bij wet gestelde eisen zijn er inmiddels onvoldoende waarborgen rond een ook op langere termijn voldoende goede opslag en integrale ontsluiting van de digitale informatie. Ook onze toezichthouder het Zeeuws Archief wijst ons daar steeds nadrukkelijker op.
- We werken in fase 3 van de verdere uitvoering van de aanbevelingen van het Twijnstra Gudde rapport n.a.v. het verkennend organisatieonderzoek verder de optie uit van het meer clusteren van nu over diverse afdelingen verspreide functies rond informatiebeleid, -beheer, en -opslag zodat de onderlinge relatie en integraliteit tussen deze zaken wordt versterkt. Hoe meer de digitale opslag- en ontsluiting ook aan de voorkant in het proces wordt geregeld hoe beter.

Prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Eenmalig/ Structureel	Nieuw/ Bestaand	2023 Lasten	2023 Baten	2024 Lasten	2024 Baten	2025 Lasten	2025 Baten	2026 Lasten	2026 Baten
Interne controle tbv verbijzondere controle - Inhuur	E	Bestaand	37.000							
Uitbouw informatiebeveiliging	S	Bestaand	90.000		90.000		90.000		90.000	
Ict uitwijkvoorziening	S	Bestaand	45.000		45.000		45.000		45.000	
Vergoedingen thuiswerkregeling	S	Nieuw	18.000		18.000		18.000		18.000	
1,5 fte uitbreiding cluster Documentaire Informatie Voorziening	S	Nieuw	95.000		95.000		95.000		95.000	
0,5 fte medewerker control	S	Nieuw			40.000		40.000		40.000	
1 fte medewerker communicatie	S	Nieuw	100.000		100.000		80.000		80.000	
Arbeidsmarkttoelagen, werving en talentontwikkeling	S	Nieuw	400.000		400.000		400.000		400.000	
Inhuur jurist	E	Nieuw	31.000	31.000						
Inhuur inkoopmedewerker	E	Nieuw	45.000							

Investerings

Omschrijving investering	Nieuw/ bestaand	Investerings jaar	Investerings bedrag	Afschr. termijn in jaren	Totale lasten	Totale baten
Bus chassis kiepend	Bestaand	2023	46.519	7	6.994	
Bus chassis kiepend veegvuil (2x)	Bestaand	2023	136.890	7	20.582	
Tractor New Holland	Bestaand	2023	65.500	10	7.041	
Vervangen schoonmaakrobot zwembad	Bestaand	2023	9.200	4	2.369	
Vervanging meubilair en inrichting dorpshuizen en mfa's	Bestaand	2023	44.770	20	2.574	
Toegankelijkheid gemeentelijke gebouwen voor mindervaliden	Bestaand	2023	100.000	25	4.750	
Vervanging meubilair en inrichting dorpshuizen en mfa's	Bestaand	2024	18.973	20	1.091	
Vervanging machines accommodatiebeheer conform machineplan	Bestaand	2024	31.500	10	3.386	
Vervanging aanhangwagen accommodatiebeheer	Bestaand	2024	6.645	10	714	
Vervanging aanhangwagen conform materieelplan	Bestaand	2024	6.645	10	714	
Vervanging vrachtwagen conform materieelplan	Bestaand	2024	207.546	7	31.206	
Vervanging personenauto conform materieelplan	Bestaand	2024	39.500	7	5.939	
Materieelplan: greenclipper E-maaier	Bestaand	2023	33.405	10	3.591	
Rior junijet	Bestaand	2025	19.504	10	2.097	
Materieelplan; 3x Ford transit Custom	Bestaand	2025	139.557	7	20.983	
Renault Zoe (electrisch)	Bestaand	2025	31.128	7	4.236	
New Holland TC 40	Bestaand	2025	51.143	10	5.498	
Veegmachine	Bestaand	2024	193.639	5	40.180	
Schoonmaakrobot zwembad	Bestaand	2025	9.200	5	1.909	
Vervanging tractor en herderarm conform materieelplan	Bestaand	2024	121.836	10	13.097	
Waterwagen	Nieuw	2023	25.000	20	1.438	
Vervangen afzetcontainers vrachtauto	Nieuw	2024	29.700	21	1.637	
Herderarm: Heggenslagmaaier	Nieuw	2024	17.209	7	2.587	
Herderarm: Klepelmaaier	Nieuw	2024	12.971	7	1.950	
Opel corsa	Nieuw	2026	31.128	7	4.680	

Paragraaf financiering

Algemeen

Het streven naar de optimale financiering van de gemeentelijke inkomsten en uitgaven (op korte en lange termijn) noemen we de treasury-functie. Om deze functie goed uit te voeren, kijken we naar de liquiditeitsontwikkeling van de gemeente en de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt in Nederland. De treasury-functie voeren wij uit binnen de normen van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording), de Wet FIDO (Wet Financiering Decentrale Overheden), de Wet HOF (Wet Houdbare Overheids Financiën) en het gemeentelijk treasurystatuut.

Doelstelling

Het treasurybeleid van de gemeente Veere is gericht op de ondersteuning van de publieke taak van de gemeente en heeft een risicomijdend en voorzichtig karakter.

Uitgangspunten zijn:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden;
- De risico's die aan de financiële transacties zijn verbonden zoveel mogelijk te beheersen en beperken; het betreft het renterisico's, koersrisico's en het debiteuren-/crediteurenrisico;
- De rentelasten van de leningen zoveel mogelijk beperken;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.

Financiering

We maken onderscheid tussen financiering en dekking. In deze paragraaf hebben we het over financiering. Bij financiering gaat het om de vraag hoe we aan financiële en liquide middelen komen (bijv. door verkoop van gronden of door aangaan van geldleningen). Bij dekking gaat het om de vraag hoe we middelen kunnen aanwenden om de begroting sluitend te houden (bijv. opbrengst uitkering gemeentefonds en belastingopbrengsten ter dekking van afschrijvingslasten).

Om vooral de financieringsrisico's te beperken staan in de WET FIDO twee instrumenten: de **rente risiconorm** en de **kasgeldlimiet**. In de Wet HOF zijn de bepalingen opgenomen die betrekking hebben op het beleggen van overtollige financieringsmiddelen bij de Schatkist, het zogenaamde **schatkistbankieren**. Dit zijn de drie indicatoren voor het treasury-beleid.

In de financiële begroting is de geprognosticeerde balans opgenomen. In deze balans wordt een prognose van de financieringsbehoefte gemaakt. Wanneer alle variabelen, o.a. planning van investeringen, zich voordoen zoals verwacht verwachten we in 2024 een bedrag van ongeveer € 8 miljoen aan te moeten trekken. Voor 2025 verwachten we een financieringsbehoefte van ongeveer € 14 miljoen. Voor deze financieringsbehoefte is gerekend met een rentepercentage van 3%.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is in de wet FIDO opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. De kasgeldlimiet bepaalt dat gemeenten hun financieringsbehoefte voor slechts een beperkt bedrag met kort geld (looptijd < 1 jaar) mogen financieren. Hierdoor worden de renterisico's op korte termijn beperkt. De norm van de kasgeldlimiet is in de wet gesteld op 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten (exclusief de stortingen in de reserves).

De kasgeldlimiet voor 2023 bedraagt € 6.830.000. De kasgeldlimiet wordt optimaal benut vanuit de gedachte dat rente van kortlopend geld (bijv. daggeld en kasgeld) vrijwel altijd lager is dan van langlopende geldleningen.

Prognose kasgeldlimiet per kwartaal 2023		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
	Omvang begroting per 1 januari 2023 (lasten exclusief reserves)	€ 7 9.305	€ 7 9.305	€ 7 9.305	€ 7 9.305
1)	Toegestane kasgeldlimiet				
	- in procenten	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
	- in bedrag	€ 6.741	€ 6.741	€ 6.741	€ 6.741
2)	Omvang vlottende korte schuld				
	- opgenomen gelden korter dan 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -
	- schuld in rekening-courant	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500
	- gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -

	- overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	€ -	€ -	€ -	€ -
		€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500
3)	Vlottende middelen				
	- contante gelden in kas	€ 1	€ 1	€ 1	€ 1
	- tegoeden in rekening-courant	€ -	€ -	€ -	€ -
	- overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	€ 3.800	€ 3.800	€ 3.800	€ 3.800
		€ 3.801	€ 3.801	€ 3.801	€ 3.801
4)	Toets kasgeldlimiet				
	Totaal netto vlottende schuld (2-3)	€ - 2.301	€ - 2.301	€ - 2.301	€ - 2.301
	Toegestane kasgeldlimiet (1)	€ 6.741	€ 6.741	€ 6.741	€ 6.741
	Ruimte (+)/overschrijding (-); (1-4)	€ 9.042	€ 9.042	€ 9.042	€ 9.042

Renterisiconorm

De wettelijke rente risiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een maximum gesteld aan het renterisico op de langlopende leningenportefeuille. Van

renteherziening is sprake als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar zal worden aangepast.

Herfinanciering is het aangaan van een nieuwe lening om de oude af te lossen. De renterisiconorm beperkt dus de aflossingen op de bestaande leningenportefeuille. Op een begrotingstotaal van € 81.451.000 bedraagt de renterisiconorm € 16.290.000. De ruimte onder de renterisiconorm bedraagt voor 2023: € 14.014.000.

Renterisico vaste schuld over de jaren 2023 t/m 2026				
Berekening (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
1. Renteherziening op vaste schuld o/g	€ -	€ -	€ -	€ -
2. Aflossingen	€ 2.276	€ 2.536	€ 2.528	€ 2.528
3. Renterisico (1+2)	€ 2.276	€ 2.536	€ 2.528	€ 2.528
4. Renterisiconorm (7*8)	€ 16.290	€ 15.772	€ 15.513	€ 14.993
5. Ruimte onder renterisiconorm (4-3) > 0	€ 14.014	€ 13.236	€ 12.985	€ 12.465
6. Overschrijding renterisiconorm (3-4) < 0	€ -	€ -	€ -	€ -
Berekening renterisiconorm				
7. Begrotingstotaal (baten inclusief reserves)	€ 81.451	€ 78.859	€ 77.564	€ 74.967

8. Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%
--	-----	-----	-----	-----

Kredietrisiconorm

In onderstaand overzicht wordt het kredietrisico op verstrekte gelden weergegeven. Bij het uitzetten van middelen zijn ieder geval twee aspecten in het geding. Dit zijn een voldoende kredietwaardigheid van de tegenpartij en een beperkt marktrisico.

Overige instellingen zijn de stortingen in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting(SVn). SVn ontwikkelt, beheert en verstrekt aantrekkelijke leningen voor het kopen, verduurzamen en verbeteren van woningen en bedrijfsruimten.

De restant schuld onder woningcorporaties betreft een langlopende geldlening aan de Stichting Zeeuwsland. Op deze lening wordt jaarlijks afgelost. Het rentepercentage van deze lening bedraagt 3,95%. Het laatste jaar van aflossing is 2051.

Kredietrisico op verstrekte gelden

Risicogroep	Hypothecaire zekerheid	Restant schuld in € 1.000	%
Lokale verenigingen/stichtingen	neen	€ 10	0,18%
Overige instellingen	ja/neen	€ 53	2.3 42,68%
Personeel	neen	€ -	0,00%
Woningcorporaties	neen	€ 50	3.1 57,14%
Totaal		€ 13	5.5 100,00%

Koersrisiconorm

Het koersrisico hangt sterk samen met het renterisico en heeft betrekking op (tussentijdse) koersdalingen van verhandelbare schuldtitels. Wij zijn niet in het bezit van deze schuldtitels en dus is het koersrisico niet aanwezig.

Debiteuren-/crediteurenrisico

Onder debiteurenrisico wordt verstaan het risico dat uitgezette geldleningen niet worden terugontvangen van marktpartijen. Conform de bepalingen van de Wet HOF mogen wij

overtollige geldmiddelen alleen bij de schatkist beleggen. Daarom speelt dit risico hier niet. Aan crediteuren wordt zo snel mogelijk betaald, zodra de factuur is geaccordeerd.

Schatkistbankieren

De Wet HOF verplicht de lagere overheden alle geldelijke overschotten bij het Ministerie van Financiën te beleggen, om zo het overheidstekort binnen de grenzen van Europese doelstellingen te brengen en te houden (EMU-schuld). De wet vermindert het financieel risico van decentrale overheden. De Nederlandse staat hoeft bovendien voor zijn financieringsbehoefte minder te lenen op de kapitaalmarkt, wat zich vertaalt in een verlaging van de staatsschuld. De wet biedt, onder bepaalde voorwaarden, (lagere) overheden de mogelijkheid elkaar leningen te verstrekken. Dit kan voor beide partijen leiden tot gunstige rentecondities.

Uit oogpunt van doelmatigheid is in de Wet een drempelbedrag opgenomen. Hiermee kan een bepaald bedrag buiten de schatkist worden gehouden. Tot een begrotingstotaal van € 500 miljoen is het drempelbedrag bepaald op 2% met een minimum van € 1.000.000. Voor Veere geldt als drempel in 2023: $2\% \times € 76.619.000 = € 1.532.380$.

Renteschema

In onderstaand schema geven we inzicht in de rentelasten van externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		€	673.194
b.	De externe rentebaten (idem)	-/-	€	127.758
	Saldo rentelasten en baten		€	545.436
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	-/-	€	40.146
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	€	58.672
c3.	De rentebaait van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+	€	-
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		€	-98.818
d1.	Rente over eigen vermogen	+	€	-
d2.	Rente over voorzieningen	+	€	-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		€	446.618

e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag 0,75% afgerond)	-/-	€ 532.364
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury		€ -85.746

Paragraaf lokale heffingen

Inleiding

De paragraaf "Lokale heffingen" is voorgeschreven in artikel 10 van het "Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten" (BBV). De paragraaf moet ten minste bevatten:

1. de geraamde inkomsten;
2. het beleid voor de lokale heffingen;
3. een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
4. een aanduiding van de lokale lastendruk;
5. een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Het pakket van gemeentelijke belastingen en heffingen bestaat in Veere uit 8 belastingen. Deze zijn gelegitimeerd door verordeningen die door de gemeenteraad ieder jaar opnieuw worden vastgesteld. De heffingen verdelen we in twee categorieën, te weten:

Belastingen: heffingen die door de overheid dwangmatig worden opgelegd, zonder dat daar voor de belastingbetaler een individuele aanwijsbare prestatie tegenover staat. Belastingplichtigen hebben feitelijk geen keuzemogelijkheid.

Rechten: betalingen aan de overheid voor een door de overheid individueel geleverde specifieke overheidsprestatie. Vaak is de betaling slechts een deel van de werkelijke kosten. Rechten zijn gebaseerd op het profijtbeginsel (iemand die meer van de overheid profiteert, betaalt een hogere bijdrage). Belanghebbenden hebben min of meer de mogelijkheid om te kiezen of zij gebruik maken van een gemeentelijke dienst.

Waarom wordt er belasting geheven?

Een gemeente maakt geen winst zoals een private onderneming. De uitgaven die de gemeente jaarlijks moet doen voor het lokaal bestuur, zoals het onderhouden en in standhouden van wegen, scholen, openbaar groen etc. dekken we voor een groot gedeelte uit ontvangsten van het Rijk in de vorm van de algemene uitkering. Daarnaast ontvangt de gemeente doel- of specifieke uitkeringen van het Rijk. De bestemming van deze middelen is vooraf bepaald. Op grond van de gemeentewet kunnen de gemeenten belastingen heffen. Gemeenten mogen alleen belasting heffen voor zover de wet dit uitdrukkelijk toestaat.

Typen gemeentelijke belastingen

De gemeentelijke belastingen zijn te onderscheiden in twee typen. Er zijn belastingen/heffingen die een algemeen karakter hebben. Dit soort belastingen/heffingen zijn qua hoogte en besteding niet voor een specifiek doel bestemd, maar dienen ter dekking van algemene uitgaven. Te denken valt aan de OZB, de toeristenbelasting, hondenbelasting en forensenbelasting. Andere belastingen/heffingen besteden we aan een bepaald doel. De opbrengst van deze belastingen/heffingen mag nooit hoger zijn dan de kosten die voor dit bepaalde doel worden gemaakt. Hierbij valt te denken aan rioolheffing, afvalstoffenheffing en leges.

Totstandkoming van de tarieven

Jaarlijks stellen we bij de begroting de tarieven voor de belastingen/ heffingen, rechten en privaatrechtelijke heffingen vast. Per belasting/heffing stelt de raad jaarlijks een verordening vast met daarin doel, grondslag en tarieven van de belasting/heffing.

Tarievenbeleid

In principe verhogen we alle tarieven voor 2023 met het inflatiepercentage van 4,4%, m.u.v. de rioolheffing, deze tarieven worden niet verhoogd. In 2022 was er een extra verhoging van de onroerende zaakbelastingen voorzien van 5%. Deze extra verhoging is een jaar uitgesteld. Gelet op de algemene stijging van de woonlasten in 2023 als gevolg van inflatieverhoging (4,4%) vervalt de geplande extra verhoging van de onroerende zaakbelastingen van 5% in 2023. Met de toeristische sector zijn afspraken gemaakt over het verhogen van de tarieven toeristenbelasting als gevolg van inflatie. Op grond van die afspraken verhogen we het hoge en het lage tarief toeristenbelasting met € 0,05.

Tarieven 2023

Soort	Grondslag	2022	2023
OZB			
Woning eigenaar	WOZ-waarde	0,0873%	0,0780%
Niet-woningen gebruiker	WOZ-waarde	0,1114%	0,1107%
Niet-woningen eigenaar	WOZ-waarde	0,1399%	0,1391%
Toeristenbelasting			
Bezoeker	Per overnachting (laag tarief)	€ 1,30	€ 1,35
	Per overnachting (Hoog tarief)	€ 2,00	€ 2,05
Afvalstoffenheffing			
Gebruiker	Eenpersoonshuishouden	€ 220,00	229,65
	Meerpersoonshuishouden	€ 233,00	243,25
	Per lediging	€ 6,50	6,75
	Eenpersoonshuishouden ondergronds	€ 243,00	253,65
	Meerpersoonshuishouden ondergronds	€ 274,50	286,55
Rioolheffing			
Eigenaar	Aansluiting woning € 200.000,- tot € 300.000,-	€ 68,67	€ 68,67

	Aansluiting niet-woning € 200.000,- tot € 300.000,-	€ 100,56	€ 100,56
Gebruiker	Eenpersoonshuishouden waterafvoer (< 75m ³)	€ 65,49	€ 65,49
	Meerpersoonshuishouden waterafvoer (76m ³ - 150 m ³)	€ 91,87	€ 91,87
Forensenbelasting			
Forensenbelasting	WOZ-waarde	0,1830%	0,1636%
Lijkbezorgingsrechten			
Begraafrecht	Lijkbezorging	€ 1.940,00	€ 2.025,00
Recht op urnengraf	Urnengraf	€ 680,00	€ 709,00
Precariobelasting			
Winkeluitstalling	per m ²	€ 4,27	€ 4,47
Terras p/m kustkernen	per m ² hoogseizoen	€ 8,23	€ 8,58
Hondenbelasting			
Hondenbelasting	1e hond	€ 71,77	€ 74,93
	2e hond	€ 126,06	€ 131,61
	Kennel	234,54	€ 244,86

Onroerende Zaakbelastingen (OZB)

De grondslag voor deze heffing is de WOZ-waarde (waarde volgens de Wet Onroerende Zaken). De tarieven voor de OZB zijn mede afhankelijk van de getaxeerde waarden. Deze WOZ-waarden stellen we jaarlijks vast. De waarden met waardepeildatum 1 januari 2022 gelden voor het tijdvak 2023. De aanslagen OZB leggen we in 2023 gelijk op met de waardebeschikking.

De tarieven voor 2023 worden met de inflatiepercentage van 4,4% verhoogd. We gaan uit van een *voorlopige* waarde stijging van de WOZ waarde van 15% voor woningen en 5% voor niet-woningen.

Berekening OZB percentages 2023	woningen eigenaren	niet-woningen eigenaren	niet-woningen gebruikers
Percentages 2022	0,0873%	0,1399%	0,1114%

Stijging a.g.v. inflatie (4,4%)	0,0038%	0,0062%	0,0049%
Tarief op basis van inflatie	0,0911%	0,1461%	0,1163%
Waardeontwikkeling woningen (15%)	-0,0131%	-0,0070%	
Waardeontwikkeling niet-woningen (5%)			-0,0056%
Tariefvoorstel	0,0780%	0,1391%	0,1107%

Forensenbelasting

De tarieven drukken we uit in een percentage van de WOZ-waarde. De hoogte van het tarief is mede bepalend door de gemiddelde waardedaling van het vastgoed binnen de Gemeente Veere. Voor de berekening van de tarieven is uitgegaan van inflatiepercentage van 4,4%. De gemiddelde waarde mutatie is op dit moment nog niet bekend, we gaan uit van een *voorlopige* stijging van 15%.

Het grootste deel van de aanslagen forensenbelasting leggen we na 90 dagen direct definitief op. Het deel dat de woning verhuurd, wordt aan het einde van het jaar opgelegd, omdat pas na afloop van het kalenderjaar kan worden vastgesteld of het belastbare feit van de forensenbelasting (het meer dan 90 dagen voor zich of zijn gezin beschikbaar houden van een gemeubileerde woning) zich heeft voorgedaan.

Berekening tarief forensenbelasting	
Tarief 2022	0,1830%
Stijging a.g.v. inflatie (+4,4%)	0,0081%
Tarief op basis van inflatie	0,1911%
a.g.v. waardestijging (15,00%) voorlopig	-0,0275%
Tariefvoorstel 2022	0,1636%

Toeristenbelasting

In 2022 hebben we weer een voorlopige aanslag opgelegd. De definitieve aanslag 2022 zal in maart 2023 worden opgelegd. De toeristenbelasting leggen we op in twee kohieren (2 aanslagen), één kohier tijdens het belastingjaar (een voorlopige aanslag) en één na afloop van het belastingjaar (definitieve aanslag). De voorlopige aanslag is 80% van de definitieve aanslag van het voorgaande jaar

In 2021 hebben we tariefdifferentiatie tussen mobiele kampeeronderkomens en overige accommodaties ingevoerd. De mobiele onderkomens (door particulieren zelf meegebrachte onderkomens) betalen vanaf 2021 een lager tarief dan de overige onderkomens. Vanaf 2023 worden de tarieven volgens afspraak verhoogd met 0,05.

tarief p.p.p.n. laag tarief	€ 1,35
tarief p.p.p.n. hoog tarief	€ 2,05

<i>Forfaitaire tarieven:</i>	
Voorseizoen plaats mobiel onderkomen	€ 110,70
naseizoen plaats mobiel onderkomen	€ 85,05
Jaar/Seizoen plaats mobiel onderkomen	€ 248,40
Jaarplaats (chalets/stacaravan)	€ 377,20
<i>strandslaaphuisjes particulier*</i>	
Maand arrangement	€ 48,60
Hemelvaart arrangement	€ 28,35
Winterarrangement	€ 27,00

Afvalstoffenheffing

In 2022 zijn we overgestapt op afrekening op basis van het aantal ledigingen voor rolcontainers. Om het risico te beperken werken we met een vast tarief inclusief 6 ledigen. Elke volgende lediging bedroeg € 6,50. We zijn er vanuit gegaan dat een eenpersoonshuishouden gemiddeld 10 ledigingen heeft en een meerpersoonshuishouden 13 ledigingen. Uit de voorlopige cijfers blijkt dat we waarschijnlijk uit moeten gaan van gemiddeld 8 of 9 ledigingen, de minder opbrengst die hieruit voorkomt dekken we uit de lagere kosten voor het minder aanbieden van tonnen afval.

Voor de huishoudens die afval aanbieden in een ondergrondse container hanteren we nog steeds een vast bedrag waarbij we onderscheid maken tussen een eenpersoonshuishouden en een meerpersoonshuishouden. Op basis van het profijtbeginsel hanteren we voor een eenpersoonshuishouden en meerpersoonshuishouden met een extra vakantieonderkomen, een apart tarief. Dit om het principe de vervuiler betaald te handhaven.

Verder gelden de volgende uitgangspunten:

- Opbrengst volgens de begroting 2023: € 3.726.000,--;
- Differentiatie naar gezinssamenstelling;
- Vast bedrag voor recreatieobjecten;
- Vast bedrag voor een/meerpersoonshuishouden met vakantieonderkomen;
- Afrekening op basis van het aantal ledigingen boven de 6 voor rolcontainers;
- kwijtschelding voor alle ledigingen.

	2022	2023
Eenpersoonshuishouden rolemmer	€ 220,00	€ 229,65

Meerpersoonshuishouden rolemmer	€ 233,00	€ 243,25
Eenpersoonshuishouden ondergronds	€ 243,00	€ 253,65
Meerpersoonshuishouden ondergronds	€ 274,50	€ 286,55
Extra container rest afval	€ 83,00	€ 86,65
Extra gft bak	€ 15,00	€ 15,65
Tarief per lediging rolcontainer	€ 6,50	€ 6,75

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing:	2023	2024	2025	2026
Kosten taakveld afval , inclusief rente	3.325	3.362	3.400	3.438
Inkomsten taakveld afval, exclusief heffing	-283	-283	-283	-283
Inkomsten taakveld reserves, onttrekking reserve (inv. perscontainers)	-45	-45	-45	-45
Netto kosten taakveld	2.997	3.034	3.072	3.110
Toe te rekenen kosten				
Overhead	189	189	189	189
BTW	540	540	540	540
Totale kosten	3.726	3.763	3.801	3.839
Opbrengst heffingen	3.726	3.763	3.801	3.839
Dekkingspercentage	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
<i>Inzet voorziening</i>	<i>41</i>	<i>53</i>	<i>101</i>	<i>37</i>
<i>Stijging tarief</i>	<i>4,40%</i>	<i>1,00%</i>	<i>1,00%</i>	<i>1,00%</i>

Bedragen x € 1.000

De voorziening omvat op het moment van opstelling van de begroting een bedrag van € 350.000. In de jaren 2023-2026 zetten we hier € 232.000 van in om het tarief gelijkmatig te laten stijgen. Het restant betrekken we bij de evaluatie van het eerste jaar Diftar.

Rioolheffingen

Voor de rioolheffing gelden twee grondslagen. In de eerste plaats leggen we een aanslag per aansluiting op. Met ingang van 2018 is deze heffing per aansluiting gebaseerd op de hoogte van de WOZ waarde. Daarnaast leggen we een afvoerheffing op naar het waterverbruik.

Uitgangspunt voor deze heffing is 100% dekking van de kosten. Met betrekking tot de riolering zijn er de afgelopen jaren besparingen gerealiseerd. De voorziening rioolheffing is inmiddels € 550.000 groot en zetten we voor een bedrag van € 282.000 in om de stijging van tarieven te matigen. De tarieven indexeren we in 2023 dan ook niet.

Berekening van kostendekkendheid van de rioolheffing:	2023	2024	2025	2026
Kosten taakveld riolering , inclusief rente	2.068	2.059	2.055	2.052
Inkomsten taakveld riolering, exclusief heffing	-38	-38	-38	-38
Netto kosten taakveld	2.030	2.021	2.017	2.014
Toe te rekenen kosten				
Overhead	205	205	205	205
BTW	341	350	353	357
Totale kosten	2.575	2.575	2.575	2.575
Opbrengst heffingen	2.575	2.575	2.575	2.575
Dekkingspercentage	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
<i>Inzet voorziening</i>	0	64	94	124
<i>Inzet algemene middelen</i>	0	0	0	0
<i>Stijging tarief</i>	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Bedragen x € 1.000

Lijkbezorgingsrechten

De kosten van het onderhoud van de begraafplaatsen en het dekken we volledig uit de lijkbezorgingsrechten. De tarieven verhogen we in 2023 met het inflatiepercentage 4,4%.

Berekening van kostdekkendheid van de lijkbezorgingsrechten	2023	2024	2025	2026
Kosten taakveld begraafplaatsen en crematoria, inclusief rente	494	489	493	493
Inkomsten taakveld begraafplaatsen en crematoria, exclusief heffing	92	83	78	78
Netto kosten taakveld	401	406	415	415
Toe te rekenen kosten				
Overhead	224	221	221	221
Totale kosten	625	626	635	636
Opbrengst lijkbezorgingsrechten	477	477	477	477
Dekkingspercentage	76%	76%	75%	75%

Precariobelasting

Voor de heffing geldt een dusdanig aantal tarieven dat er bij de verordening een aparte tarieventabel is gevoegd. Voor 2023 verhogen we de tarieven met het inflatiepercentage van 4,4%. De heffing van de precariobelasting berust op de volgens de vergunning toegestane m².

Hondenbelasting

Voor 2023 verhogen we de tarieven met het inflatiepercentage van 4,4%.

Leges

De leges verhogen we met het inflatiepercentage van 4,4%. Uitzondering hierop zijn de tarieven die door het rijk worden bepaald en het tarief voor de omgevingsvergunning.

Omdat we over tal van producten leges heffen geven we in de volgende tabel de kostendekking per hoofdstuk in de legesverordening weer. In de onderstaande tabel geven we het kostendeckingspercentage per titel weer en vervolgens per hoofdstuk. Per hoofdstuk wordt duidelijk dat bij enkele producten de baten hoger zijn dan de kosten (zie hiervoor onderstaande tabel).

Recapitulatie kostendekkendheid leges Veere begroting 2023				
Hoofdstuk		Totale kosten	Opbrengsten	Percentage
Totaal		€ 2.498.437	€ 1.232.146	49%
Titel 1	Algemene dienstverlening	€ 1.066.031	€ 345.443	32%
Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	€ 600.952	€ 88.270	15%
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten	€ 148.637	€ 91.813	62%
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen	€ 148.601	€ 98.891	67%
	Naturalisaties (extra ingevoegd onderdeel)	€ 31.140	€ 18.237	59%
Hoofdstuk 4	Verstrekingen uit de Basis registratie persoonsgegevens (BRP)	€ 19.728	€ 10.201	52%
Hoofdstuk 5	Verstrekingen uit het Kiezersregister			
Hoofdstuk 6	Verstrekingen op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens			
Hoofdstuk 7	Bestuursstukken			
Hoofdstuk 8	Vastgoedinformatie	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	€ 29.818	€ 20.403	68%
Hoofdstuk 10	Gemeentearchief	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 11	Huisvestingswet			
Hoofdstuk 12	Leegstandswet			
Hoofdstuk 13	Gemeentegarantie			
Hoofdstuk 14	Marktstandplaatsen			
Hoofdstuk 15	Winkeltijdenwet	€ 7.689	€ 474	6%
Hoofdstuk 16	Kansspelen	€ 19.223	€ 1.185	6%
Hoofdstuk 17	Telecommunicatie	€ 2.264	€ 11.725	518%
Hoofdstuk 18	Verkeer en vervoer	€ 57.978	€ 4.242	7%
Hoofdstuk 19	Diversen	€ -	€ -	-
Titel 2	Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving	€ 1.240.243	€ 844.704	68%
Hoofdstuk 1	Begripsomschrijvingen			
Hoofdstuk 2	Vooroverleg/beoordeling conceptaanvraag	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning	€ 1.240.243	€ 844.704	68%
Hoofdstuk 4	Vermindering			
Hoofdstuk 5	Teruggaaf			
Hoofdstuk 6	Intrekken omgevingsvergunning			
Hoofdstuk 7	Wijzigen omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 8	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten			
Hoofdstuk 9	Sloopmelding			
Hoofdstuk 10	In deze titel niet benoemde beschikking	€ -	€ -	-
Titel 3	Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn	€ 192.163	€ 41.999	22%
Hoofdstuk 1	Drank- en Horecawet	€ 49.924	€ 22.041	44%
Hoofdstuk 2	APV vergunningen en ontheffingen	€ 142.240	€ 19.959	14%
Hoofdstuk 3	Seksbedrijven			
Hoofdstuk 4	Splitsingsvergunning woonruimte			
Hoofdstuk 5	Leefmilieuverordening			
Hoofdstuk 6	Brandbeveiliging en brandpreventie	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 7	Wet Bibob	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 8	Kleinschalig kamperen	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 9	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	€ -	€ -	-

Geraamde inkomsten (x € 1.000)

Soort belasting/heffing	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Toeristenbelasting	9.402	9.577	9.752	9.927
Onroerende zaakbelasting	6.194	6.474	6.474	6.474
Afvalstoffenheffing	3.726	3.763	3.801	3.839

Rioolheffing	2.575	2.575	2.575	2.575
Forensenbelasting	1.926	1.926	1.926	1.926
Lijkbezorgingsrechten	477	477	477	477
Precariobelasting	169	169	169	169
Hondenbelasting	143	143	143	143
Totaal	24.612	25.104	25.317	25.530

Kwijtschelding

Het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid maakt deel uit van het gemeentelijk minimabeleid. Het kwijtscheldingspercentage dat we hanteren bedraagt 100%. Of een belastingplichtige in aanmerking komt voor kwijtschelding beoordelen we aan de hand van een inkomens- en/of vermogenstoets. Bij deze toets nemen we de kosten van bestaan voor 100% mee, volgens de bijstandsnorm. Zo maken we maximaal gebruik van de wettelijke vrijheden op dit gebied. Kwijtschelding kan alleen van de aanslag onroerende zaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing.

Lokale lastendruk

Kengetallen belastingcapaciteit 2023				
A	OZB lasten voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde			
	gem. WOZ waarde	€ 390.000	0,08%	€ 304,20
B	Rioolheffing voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde			
	Rioolheffing	eigendom	€ 68,67	
		gebruik	€ 91,87	€ 160,54
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin vast bedrag			€ 243,25
	Gemiddelde aantal ledigingen (9 ledigingen-6 in vaste bedrag)			€ 20,25
D	Heffingskorting			€ -
E	Totale woonlasten voor gezin bij een gemiddelde WOZ waarde			€ 728,24
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin bij een gemiddelde WOZ waarde			€ 904,00
	Gemeentelijke belasting capaciteit		E/F * 100%	80,55%

Paragraaf verbonden partijen

Algemeen

De paragraaf Verbonden Partijen nemen we op om te voldoen aan artikel 26 van het Besluit Begroting en Verantwoording. Volgens de artikelen 15 en 26 dient deze paragraaf ten minste te bevatten:

De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting;

De beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;

De lijst van verbonden partijen.

Een verbonden partij is een derde rechtspersoon, waarbij de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang verstaan we: een zetel in een bestuur van een verbonden partij of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang bedoelen we dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld; die zijn ze kwijt in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Het aangaan van banden met (verbonden) partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Verbindingen met derde partijen kan een manier zijn om een bepaalde publieke taak uit te voeren. Op degene die in het bestuur van een verbonden partij functioneert, berust de verplichting zich te verantwoorden (gevraagd en ongevraagd) naar het bestuursorgaan dat betrokkene naar die partij heeft afgevaardigd.

Er is een veelheid aan verbonden partijen. Het is voor het inzicht van de gemeenteraad van belang dat de relatie tussen verbonden partijen en het publieke belang, zoals geconcretiseerd in de programma's, in hoofdlijnen aan wordt gegeven. Daarbij dient apart stilgestaan te worden bij de voornemens omtrent verbonden partijen.

Veere

De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 28 januari 2016 de nota "Aanpak voor een goede samenwerking tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen" van de VZG vastgesteld. Dit rapport heeft tot doel om de onderlinge samenwerking tussen opdrachtgever (gemeente) en opdrachtnemer (gemeenschappelijke regeling) te verbeteren.

De collegeleden vertegenwoordigen de gemeente in de besturen van gemeenschappelijke regelingen. Vertegenwoordiging in gemeenschappelijke regelingen is aangemerkt als een taak van bestuur en uitvoering, dus behorend tot de bevoegdheden van het college.

Indeling

We verdelen de verbonden partijen als volgt onder in drie categorieën:

Gemeenschappelijke regelingen (nummer 1 t/m 7)

Stichtingen en verenigingen (8)

Overige verbonden partijen (nummer 9 t/m 10)

1. Gemeenschappelijke regeling Afvalstoffenverwijdering Zeeland (OLAZ)

<i>Vestigingsplaats</i>	Borsele
-------------------------	---------

<i>Doel</i>	De behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers op het gebied van de afvalstoffenverwijdering.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Sluis, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Eén lid en een plaatsvervanger, door en uit de raad (inclusief de voorzitter) gekozen.
<i>Financieel belang</i>	Jaarlijkse verplichting naar rato van aangeboden afval en voor de garantieverplichting naar rato van het aantal inwoners.
<i>Raadsprogramma</i>	Volksgezondheid en milieu
<i>Begroting 2023 (bijdrage)</i>	Het O.L.A.Z. berekent de verwerkingskosten van het afval die door de verwerker in rekening worden gebracht, rechtstreeks door aan de deelnemende gemeenten. Het voorschottarief voor brandbaar afval (inclusief afvalstoffenbelasting bedraagt € 124 per ton. Voor het GFT bedragen de verwerkingskosten € 75 per ton. De voorschotbijdragen voor de milieustraat bedraagt € 25,29 per inwoner. Het AB heeft de begroting 2023 op 30 juni 2022 vastgesteld.
<i>Ontwikkelingen</i>	De invoering van toegangscontrole op de milieustraat. Er wordt onderzoek gedaan naar de milieustraat van de toekomst in combinatie met regionale ambachtcentra. De verdergaande afvalscheiding om de VANG doelstelling te kunnen realiseren, waarbij het accent komt te liggen op meer hoogwaardigere (kwalitatief betere) ingezamelde stromen.
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	De risico's voor het O.L.A.Z. op het gebied van verwerking afval beperken zicht tot de verplichtingen die zijn aangegaan in de verwerkingscontracten. De ontwikkeling van de afvalstoffenbelasting en de eventuele CO2 heffing vormen een financieel risico voor de deelnemende gemeenten.

*Eigen
vermogen 1-
1-2023*

*Eigen
vermogen 31-
12-2023*

*Vreemd
vermogen 1-1-
2023*

*Vreemd
vermogen 31-
12-2023*

*Resultaat
2023*

481.940 481.940 11.941.458 11.941.458 0

2. Orionis Walcheren

<i>Vestigingsplaats</i>	Vlissingen
<i>Doel</i>	De primaire taak van Orionis Walcheren is de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante regelingen. Orionis Walcheren begeleidt mensen, met een afstand tot de arbeidsmarkt, naar zo regulier mogelijk (betaald) werk. Als (betaald) werk nog niet mogelijk is, wordt er ingezet op participatie, zoals bijvoorbeeld vrijwilligerswerk. Daar waar nodig wordt (tijdelijk) inkomenssteun en/of schuldhelpdienstverlening geboden.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van Middelburg, Veere en Vlissingen.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Het dagelijks bestuur bestaat uit de wethouders met Sociale Zaken in hun portefeuille van de gemeenten Middelburg, Veere en Vlissingen. Het algemeen bestuur bestaat uit de leden van het dagelijks bestuur aangevuld met één lid van het college van B&W uit elke gemeente. De gemeente met het grootste financiële belang binnen de regeling heeft een extra lid.
<i>Financieel belang</i>	De Gemeente Veere betaalt een bijdrage in de uitvoeringskosten. De verdeling van deze kosten vindt plaats op basis van de verdeelsleutel ontvangen rijksvergoedingen. Tevens wordt er een extra bijdrage betaald voor de uitkeringslasten voor dat deel van de lasten wat de Rijksvergoeding te boven gaat. Ook deze bijdrage wordt toegedeeld op basis van de ontvangen Rijksvergoedingen.
<i>Raadsprogramma</i>	Sociaal Domein
<i>Begroting 2023 (bijdrage)</i>	€ 1.525.417,-
<i>Ontwikkelingen</i>	In 2022 heeft Orionis te maken gehad met forse financiële tegenvallers door (negatieve) bijstelling van Rijksmiddelen en tegenvallende omzet in het werkleerbedrijf. De financiële gevolgen voor Veere zijn vooruitlopend op besluitvorming over de betreffende begrotingswijziging verwerkt in de gemeentelijke begroting 2023. Daarnaast is Orionis bezig met het opstellen van

	de kadernota. Dit doet zij samen de gemeenten. De kadernota wordt aan de de drie Walcherse gemeenteraden voorgelegd.
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	Het solidariteitsbeginsel dat onder de GR ligt, moet enige redelijkheid kennen: de belangen van de gemeente Veere moeten gediend blijven worden.

<i>Eigen vermogen 1-1-2023</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2023</i>	<i>Resultaat 2023</i>
€ 204.000	€ 144.000	€ 24.892.144	€24.463.380	€ 0,-

3. De Zeeuwse Muziekschool

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg
<i>Doel</i>	Deze regeling heeft tot doel een vorm van bestuurlijke en organisatorische samenwerking, waarbinnen het geven van instrumentaal en vocaal muziekonderwijs en de muzikale vorming in de ruimste zin van leerlingen woonachtig in de deelnemende gemeenten wordt uitgeoefend.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van 10 Zeeuwse gemeenten.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Eén bestuurslid en een plaatsvervanger gekozen door en uit het college van B&W.
<i>Financieel belang</i>	Inwoners gerelateerde bijdrage in de jaarlijkse vaste kosten; docenturen in Veere gerelateerde bijdrage in de niet toerekenbare kosten (overhead); de variabele kosten zijn afhankelijk van door de gemeente gekozen programma.
<i>Raadsprogramma</i>	Sport, cultuur en recreatie
<i>Begroting 2023 (bijdrage)</i>	170.000 (prognose)
<i>Ontwikkelingen</i>	

<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>				
<i>Eigen vermogen 1-1-2023</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2023</i>	<i>Resultaat 2023</i>
280.204	280.204	1.271.334	1.271.334	p.m.

4. Het Zeeuws Archief

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg
<i>Doel</i>	Behartiging belangen van de minister en de gemeenten op het archiefgebied.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van Veere en Middelburg en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Portefeuillehouder Archiefzaken en een plaatsvervanger gekozen door en uit het college van burgemeester en wethouders.
<i>Financieel belang</i>	Vaste jaarlijkse bijdrage.
<i>Raadsprogramma</i>	Sport, cultuur en recreatie / Overhead
<i>Begroting 2023 (bijdrage)</i>	€ 150.000 bijdrage GR (prognose) € 36.000 bijdrage e-depot € 41.000 stadhuis collectie
<i>Ontwikkelingen</i>	
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	

<i>Eigen vermogen 1-1-2023</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2023</i>	<i>Resultaat 2023</i>
2.123.426	2.123.426	4.225.421	4.225.421	p.m.

5. Gemeentelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD)

<i>Vestigingsplaats</i>	Goes
<i>Doel</i>	Uitvoering geven aan het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid voor alle deelnemende Zeeuwse gemeenten zoals in de Wet publieke gezondheid staat beschreven. Naast deze taken worden op basis van afspraken in de gemeenschappelijke regeling ook taken uitgevoerd voor de individuele gemeenten die hier opdracht voor hebben gegeven. De GGD Zeeland heeft in ieder geval tot taak de gemeenten te adviseren over de bevordering, totstandkoming en de continuïteit van de samenhang binnen de collectieve preventie en de afstemming daarvan met de curatieve gezondheidszorg. Naast de taken op het gebied van gezondheidszorg is de GR GGD ook belast met de uitvoering van de Jeugdzorg. Dit doen ze voor alle Zeeuwse Gemeenten.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van alle Zeeuwse gemeenten.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Eén bestuurslid en een plaatsvervanger gekozen door en uit de raad, inclusief de voorzitter.
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage voor de Algemene Gezondheidszorg naar rato van het aantal inwoners en gedeeltelijk voor de Jeugdgezondheidszorg naar rato van het aantal 0-19 jarigen op 1 januari voorafgaand aan het desbetreffende begrotingsjaar zoals door het CBS gepubliceerd. Het totale financiële belang in de GR bedraagt voor 2023 € 1.122.899. Daarnaast betalen we een bedrag van € 4,5 miljoen voor de Jeugdzorg. Hiervan is € 100.000 voor de uitvoeringskosten en € 4,4 miljoen voor zorgkosten.
<i>Raadsprogramma</i>	Volksgezondheid en Milieu
<i>Begroting 2023 (bijdrage)</i>	€ 1.122.899

<i>Ontwikkelingen</i>	In het najaar 2022 heeft de GGD de eerste begrotingswijziging voor 2023 gepresenteerd. Het gaat hierbij om een forse uitbreiding (25 FTE) van de formatie als gevolg van jaarlange bezuinigingen. De uitbreiding moet ervoor zorgen dat de basis op orde gebracht wordt. De financiële gevolgen voor Veere zijn vooruitlopend op besluitvorming over de betreffende begrotingswijziging verwerkt in de gemeentelijke begroting 2023.
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	-

<i>Eigen vermogen 1-1-2023</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2023</i>	<i>Resultaat 2023</i>
€ 2.534.000	€ 2.534.000	€ 20.713.000	€ 20.713.000	€ 0

6. Veiligheidsregio Zeeland

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg
<i>Doel</i>	Adequate brandweezorg bieden, voorbereid en geoefend zijn op rampen en crises en een meldkamer in stand houden. Dit alles op grond van de Wet op de Veiligheidsregio's.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van alle Zeeuwse gemeenten.
<i>Bestuurlijk belang</i>	De burgemeester in het Dagelijks en Algemeen Bestuur. De Veiligheidsregio Zeeland (VRZ) voert gemeentelijke taken uit. Het is belangrijk dat dat goed gebeurt en binnen de door de gemeente beschikbaar gestelde financiële middelen.
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage naar rato van het aantal inwoners alsmede andere uitkeringen en vergoedingen.
<i>Raadsprogramma</i>	Veiligheid
<i>Begroting 2023 (bijdrage)</i>	€ 2.000.000 (prognose)

<i>Ontwikkelingen</i>	
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	

<i>Eigen vermogen 1-1-2023</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2023</i>	<i>Resultaat 2023</i>
4.432.962	4.432.962	33.525.975	33.525.975	p.m.

7. Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD)

<i>Vestigingsplaats</i>	Terneuzen
<i>Doel</i>	De RUD Zeeland voert in opdracht van de gemeenten, provincie en het waterschap voor milieutaken de vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) uit. Ze vervult deze taken professioneel, doelmatig en volgens vastgestelde kwaliteitseisen en dienstverleningsnormen.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van alle Zeeuwse gemeenten, het algemeen en het dagelijks bestuur van Waterschap Scheldestromen en Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten van de provincie Zeeland.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Lid van het algemeen bestuur van de RUD. De gemeente Schouwen-Duiveland vertegenwoordigt de regio Walcheren-Schouwen-Duiveland in het dagelijks bestuur van de RUD.
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage naar rato van hoeveelheid uitgevoerde VTH-taken.
<i>Raadsprogramma</i>	Veiligheid
<i>Begroting 2023 (bijdrage)</i>	€266.200,-
<i>Ontwikkelingen</i>	Conclusies uit landelijk en provinciaal onderzoek vragen om een nog beter toegeruste, toekomstbestendige en robuuste Omgevingsdienst. De RUD heeft een toekomstvisie gemaakt en

	<p>deze komt voor te liggen bij het bestuur. Er loopt verkennend onderzoek naar samenwerking tussen GGD, VRZ en RUD Zeeland.</p> <p>Met inwerkingtreding van de Omgevingswet komen er meer bodem taken over van de provincie naar gemeenten, maar geen tot weinig budget. Deze taken moeten grotendeels door de RUD blijven uitgevoerd. De kosten van deze taken voor de gemeente zijn nog niet helder en kunnen vooraf alleen worden geraamd op basis van schatting. Een werkgroep is bezig dit zoveel mogelijk inzichtelijk te maken.</p> <p>Met inwerkingtreding van de Omgevingswet vallen ook meer bedrijven onder het basistakenpakket dat verplicht door de RUD moet worden uitgevoerd. Dit betekent een verschuiving van werk van gemeente naar RUD. We zijn nu bezig dit inzichtelijk te maken.</p>
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	

<i>Eigen vermogen 1-1-2023</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2023</i>	<i>Resultaat 2023</i>
840.000	840.000	0	0	0

8. Gemeentelijke Vervoerscentrale Zeeland B.V. (GVC)

<i>Vestigingsplaats</i>	Terneuzen
<i>Doel</i>	De Gemeentelijke Vervoerscentrale verzorgt de planning, regie en contractbeheer van het doelgroepenvervoer wat onder verantwoordelijkheid van de gemeente valt.
<i>Betrokken partijen</i>	Alle Zeeuwse gemeenten, de gemeente Goeree-Overflakkee en de provincie Zeeland zijn aandeelhouder.
<i>Bestuurlijk belang</i>	In 2015 zijn de Walcherse gemeenten toegetreden tot de Gemeentelijke Vervoerscentrale Zeeland B.V. (GVC). In 2017 is besloten de vertegenwoordiging van de gemeente Veere (en ook van Middelburg en Vlissingen) in de GVC te beperken tot toezichthouder in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) en niet meer als bestuurder in de GVC. De statuten zijn hierop aangepast. Jaarlijks wordt in de aandeelhoudersvergadering de begroting vastgesteld.

<i>Financieel belang</i>	De Walcherse gemeenten (als houders van de zogenaamde preferente aandelen C) kunnen niet aangesproken worden voor eventueel verlies of winst van de onderneming.
<i>Raadsprogramma</i>	Sociaal Domein
<i>Begroting 2023 (bijdrage)</i>	p.m.
<i>Ontwikkelingen</i>	
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	

<i>Eigen vermogen 1-1-2023</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2023</i>	<i>Resultaat 2023</i>
--------------------------------	----------------------------------	---------------------------------	-----------------------------------	-----------------------

p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
------	------	------	------	------

9. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

<i>Vestigingsplaats</i>	Den Haag
<i>Doel</i>	Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG Bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
<i>Betrokken partijen</i>	Gemeenten en andere publiekrechtelijke lichamen in Nederland.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Veere kan gebruik maken van haar stemrecht op de aandeelhoudersvergadering.
<i>Financieel belang</i>	Veere bezit een pakket van 7.020 aandelen van € 2,50 nominaal. De waarde van deze aandelen fluctueert constant.
<i>Raadsprogramma</i>	Algemene dekkingsmiddelen

<i>Begroting 2023 (bijdrage)</i>	€ 11.000 dividend (prognose)
<i>Ontwikkelingen</i>	<p>Over 2021 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van EUR 236 miljoen (2020: EUR 221 miljoen). De hoogte van de nettowinst is met onzekerheden omgeven, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen. Een betrouwbare schatting van de nettowinst voor 2022 kan de bank daarom niet maken.</p> <p>Over het eerste halfjaar van 2022 is een renteresultaat gerealiseerd van EUR 220 miljoen en een nettowinst van EUR 206 miljoen. De voornaamste redenen voor de hogere nettowinst (eerste halfjaar 2021: EUR 187 miljoen) is een daling van de kredietvoorzieningen en een hoger resultaat financiële transacties.</p>
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	<p>Het eerste halfjaar van 2022 was turbulent. De impact van de Russische inval in Oekraïne en de nasleep van de Covid-19-pandemie hadden aanzienlijke economische gevolgen. Vanwege de hoge inflatie heeft de ECB haar monetaire beleid verkrappt en is sprake van substantieel hogere rentes.</p> <p>De toename van de portefeuille langlopende leningen werd met name veroorzaakt door een grotere vraag dan verwacht van met name gemeenten. De stijgende rente maakte dat de kredietvraag van een deel naar voren werd gehaald.</p>

<i>Eigen vermogen 1-1-2023</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2023</i>	<i>Resultaat 2023</i>
5.062	5.062	143.995	143.995	p.m.

Bedragen x € 1.000.000

10. P.Z.E.M. N.V.

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg
<i>Doel</i>	P.Z.E.M. N.V. is een geïntegreerd energiebedrijf. Het is werkzaam op het gebied van elektriciteits-, gas-, water- en warmtevoorziening.

<i>Betrokken partijen</i>	Zeeuwse gemeenten, gemeenten Bergen op Zoom, Woensdrecht, Goeree-Overflakkee en de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Zuid-Holland.			
<i>Bestuurlijk belang</i>	De gemeente heeft zeggenschap in de algemene vergadering van aandeelhouders ter grootte van het aandeel in het geplaatste aandelenkapitaal (2,79%).			
<i>Financieel belang</i>	Het financiële belang (kapitaalbelang) in P.Z.E.M. N.V. is eveneens 2,79%. Op de balans van de gemeente Veere zijn de aandelen P.Z.E.M. N.V. gewaardeerd tegen een boekwaarde van € 119.526. Dit betekent dat de gemeente Veere over haar deelneming in P.Z.E.M. N.V. een risico loopt tot dit bedrag.			
<i>Raadsprogramma</i>	Algemene dekkingsmiddelen			
<i>Begroting 2023 (bijdrage)</i>	Geen bijdrage. Mogelijk wel dividend van circa € 2,5 miljoen welke we inzetten als kapitaalstorting voor GBE Aqua B.V. Het betreffende dividend is vanwege de onzekerheid nog niet geraamd in de begroting.			
<i>Ontwikkelingen</i>	<p>PZEM heeft op het moment van schrijven een voorlopig koopcontract geschreven voor de verkoop van de wholesale activiteiten. Dit verkoopproces is in lijn met de aandeelhoudersstrategie. Na de verkoop blijft er een compacte onderneming over welke ZEH (Zeeuwse Energiehoudstermaatschappij) gaat heten.</p> <p>Bij de verkoop van de aandelen van Evides aan GBE Aqua B.V. is afgesproken dat de dividendstroom vanuit PZEM gebruikt wordt om de lening, die GBE Aqua B.V. heeft aangetrokken, af te lossen. Naar verwachting is dit tot 2027 van toepassing.</p>			
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	-			
<i>Eigen vermogen 1-1-2023</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2023</i>	<i>Resultaat 2023</i>
nbn	nbn	nbn	nbn	nbn

*cijfers, x € 1.000

11. Gemeentelijk Bezit Evides Aqua B.V.

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg			
<i>Doel</i>	Het borgen van de publieke drinkwatervoorziening .			
<i>Betrokken partijen</i>	Zeeuwse gemeenten, gemeenten Bergen op Zoom, Woensdrecht en Goeree-Overflakkee.			
<i>Bestuurlijk belang</i>	De gemeente heeft zeggenschap in de algemene vergadering van aandeelhouders ter grootte van het aandeel in het geplaatste aandelenkapitaal (2,79%).			
<i>Financieel belang</i>	Het financiële belang (kapitaalbelang) in G.B.E. Aqua B.V. is eveneens 2,79%. Op de balans van de gemeente Veere zijn de aandelen gewaardeerd tegen een boekwaarde van € 2,6 miljoen. Dit betekent dat de gemeente Veere over haar deelneming in G.B.E. Aqua B.V. een risico loopt tot dit bedrag.			
<i>Raadsprogramma</i>	Algemene dekkingsmiddelen			
<i>Begroting 2023 (bijdrage)</i>	In de begroting is een ontvangst aan dividend opgenomen van € 308.000.			
<i>Ontwikkelingen</i>	<p>GBE Aqua B.V. heeft een lening afgesloten voor de aankoop van de Evides aandelen van PZEM N.V. Deze lening is tegen gunstigere voorwaarden afgesloten dan in de business case was verwacht. Dit, in combinatie met de verwachte dividenuitkeringen vanuit PZEM, zorgt er voor dat de lening waarvoor de provincie garant staat eerder afgelost is.</p> <p>Door een hogere dividend vanuit PZEM en lagere aflossingsverplichting is het voor GBE Aqua mogelijk om hogere dividenden uit te keren aan hun aandeelhouders. Deze zijn verwerkt in de meerjarenramingen van 2023-2026.</p>			
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	Het niet voldoen aan de aflossingsverplichting door GBE Aqua B.V. is een risico waarvoor de provincie garant staat. Veere loopt alleen het risico voor het bedrag waar tot dan toe aan kapitaal gestort is. De kans dat er niet aan de aflossingsverplichting wordt voldaan is gegeven de huidige markt laag ingeschat.			
<i>Eigen vermogen 1-1-2023</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2023</i>	<i>Resultaat 2023</i>

nbn	nbn	nbn	nbn	nbn
-----	-----	-----	-----	-----

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geven we aan hoe we omgaan met het beheren van onze kapitaalgoederen. Kapitaalgoederen zijn objecten als wegen, bomen, bruggen, lichtmasten, gebouwen, riolering etc. We noemen het kapitaalgoederen omdat er veel van het vermogen, of met een ander woord kapitaal, van de gemeente inzit.

Voor alle kapitaalgoederen stellen we beheerplannen op. Deze plannen actualiseren we iedere 4 tot 10 jaar, afhankelijk van het soort kapitaalgoed.

In die beheerplannen geven we een antwoord op de volgende vragen:

- * Wat moeten we beheren? We noemen dat in vaktermen het areaal.
- * Op welk niveau gaan we beheren? Of, met andere woorden: hoe netjes moet het er uit zien?
- * Welke maatregelen zijn daarvoor nodig?
- * Hoeveel gaat dat dan kosten?

In deze paragraaf geven we per soort kapitaalgoed een toelichting op het beheerplan. In de toelichting staan de belangrijkste beheerdoelen en de actualiteit van het beheerplan. Ook geven we aan welke ontwikkelingen er spelen.

Per beheerplan geven we aan welke middelen de gemeente in 2023 inzet voor de uitvoering (zowel in de exploitatie als in investeringen). Alle investeringen die voortkomen uit het lopende beheerplan nemen we in deze paragraaf op.

Als we gedurende 2023 aanpassingen of aanvullingen moeten doen op een beheerplan, omdat we doelen niet halen of omdat zich onverwachte zaken voordoen, dan nemen we daar in het betreffende programma maatregelen voor op. Ook als we een beheerplan actualiseren nemen we dat op als maatregel in het betreffende programma.

Overzicht beheerplannen

(planning is in december 2022 een aantal nieuwe beheerplannen vast te laten stellen door de gemeenteraad. In onderstaand overzicht zijn de nieuwe beheerplannen al opgenomen)

Beleidsterrein	Looptijd beheerplan	Datum besluitvorming	Herziening/Evaluatie
Duingebiedvoorzieningen	2023-2026	Vaststelling december 2022	2026
Gebouwen	2020-2023	Vaststelling februari 2020	2023

Groen	2023-2026	Vaststelling december 2022	2026
Openbare verlichting	2023-2026	Vaststelling december 2022	2026
Riolering	2020-2023	Vaststelling december 2019	2023
Stadshaven Veere	2023-2026	Vaststelling december 2022	2026
Wegen	2023-2026	Vaststelling december 2022	2026
Civieltechnische kunstwerken	2023-2026	Vaststelling december 2022	2026

Tabel: Overzicht beheerplannen

Algemene beheerdoelen Openbare Ruimte

Met de term openbare ruimte bedoelen we de buitenruimte in kernen die voor iedereen vrij toegankelijk is. Die ruimte bestaat uit diverse elementen, zoals parken en plantsoenen, wegen, stoepen, parkeerplaatsen, lichtmasten, bruggen, etc. De beheerplannen die betrekking hebben op de openbare ruimte zijn:

1. Groen
2. Wegen
3. Openbare verlichting
4. Civieltechnische kunstwerken en de Stadshaven Veere
5. Duingebied
6. Riolering

Alle data over beheer van onze "assets", zoals we de bovengenoemde elementen ook wel noemen, beheren we in een digitaal systeem. Dit is een geïntegreerd programma waarin alle assets zijn opgenomen.

Voor de inwoners zijn de diverse onderdelen minder relevant. Zij kijken veel meer naar hun omgeving als geheel. We hebben daarom voor het uiterlijk aanzien van de hele openbare ruimte ook een algemeen beheerdoel geformuleerd. We gebruiken hiervoor de Kwaliteitscatalogus Veere die is gebaseerd op de landelijke meetlat van het CROW. De Kwaliteitscatalogus Veere varieert van A (uitstekend) tot D (slecht). In het groenbeleidsplan 2012-2022 maken we onderscheid in 3 zones:

Centrumzone – niveau A/B
 Woon/werkzone – niveau B/C
 Landschaps- en recreatie zone – niveau B/C

In 2021 stelden we een Integrale beheervisie Openbare Ruimte (IVOR) vast. Deze visie is gebruikt als kapstok voor de actualisatie van de diverse beheerplannen.

Groen (opgenomen in programma 5, Sport, cultuur en recreatie)

Actualiteit van het beheerplan

Het Groen beleids- en beheerplan 2012-2022 is in februari 2013 door de Raad vastgesteld. Het plan omvat een groenstructuurvisie, een groenbeheervisie en een deel met de beschrijving van het geautomatiseerd groenbeheersysteem. Het plan is aan het einde van zijn looptijd en is op een aantal punten niet meer actueel. In 2022 stellen we een nieuw plan op. Het nieuwe plan bestaat uit een visie en een beheer deel. In de visie vragen we onder andere meer aandacht voor thema's als biodiversiteit, duurzaamheid en burgerparticipatie en de daarbij behorende ambities en kosten. In het beheerplan wordt een analyse gegeven van de huidige areaal en de kosten voor het onderhoud. Ook wordt aangegeven hoe we om willen gaan met groen als kapitaal en de daarbij behorende manier van begroten. Volgens de huidige planning stelt de gemeenteraad in december 2022 het nieuwe groenbeleidsplan 2023-2031 het groenbeheerplan 2023-2026 vast.

Beheerdoelen

In het plan gaan we uit van de kwaliteitsniveaus zoals vastgesteld in de Kwaliteitscatalogus Veere en de in 2021 opgestelde Integrale Visie voor de Openbare Ruimte.

Maatregelen

Medewerkers van de gemeente en aannemers onderhouden dagelijks het groen. In de winter en het voorjaar voeren we groot onderhoud uit. Bosplantsoenen dunnen we dan uit en bomen snoeien we. Versleten bomen en groenvakken vervangen we met oog voor het gebruik, biodiversiteit en duurzaamheid. We combineren deze werkzaamheden zoveel mogelijk met andere werkzaamheden, zoals wegonderhoud en rioolvervangings.

Ontwikkelingen

De kwaliteit van onze bomen neemt af. Diverse boomziekten bedreigen de bomen. Naast de al langer bekende iepenziekte en de kastanje bloedingsziekte rukt nu ook de essentaksterfte op. Deze ziekte is een grote bedreiging voor onze essen. Onze bomen zijn door de natuurlijke omstandigheden (zoute wind) al erg kwetsbaar voor ziekten. In 2018 zijn we gestart met het opstellen van een bomenbeleidsplan. Dit plan gaat in op de actuele ontwikkelingen en heeft als doel de vitaliteit en daarmee de kwaliteit van onze bomen te vergroten. In 2019 is het boombeleidsplan vastgesteld (zie het programma sport, cultuur en recreatie).

De klimaatproblematiek raakt ook het openbare groen. Door aanhoudende droogte is het van belang te kiezen voor de juiste soorten. Investeren in water geven en vroeg uitvoeren van plantwerk zijn maatregelen die kunnen bijdragen aan het goed aanslaan van beplanting. De keuze voor klimaat adaptieve beplanting is een thema voor het groenbeleidsplan. Door stijgende temperaturen zullen we steeds meer te maken krijgen met nieuwe en soms invasieve soorten beplanting en dieren. Soorten als de eikenprocessie rups lijken hier zich goed te voelen door de stijgende temperatuur. Hier zullen we ons op moeten voorbereiden.

In het groenbeleids en beheerplan 2022 gaan we meer aandacht geven aan thema's als duurzaamheid en biodiversiteit. Deze onderwerpen zijn de afgelopen jaren steeds actueler geworden. In de dagelijkse praktijk pakken we deze thema's wel mee. We gebruiken geen chemische bestrijdingsmiddelen of kunstmest. Bij de keuze van planten kijken we ook naar de meerwaarde voor insecten. Na vaststelling in december 2022 zijn deze thema's ook beleidsmatig geborgd.

Openbaar groen		2023	2024	2025	2026
Exploitatiebedragen	Benodigd	787	787	787	767
	Opgenomen in begroting	787	787	787	767
	Saldo	0	0	0	0

Tabel: Groenbeheerplan

Wegen (opgenomen in programma 2, Verkeer, vervoer en waterstaat)

Actualiteit van het beheerplan

De onderliggende visie voor wegenonderhoud is in 1997 vastgelegd in de kadernota Wegbeheer. We hebben er toen voor gekozen om te werken volgens de landelijk methode "Rationeel Wegbeheer" van het CROW. Volgens de huidige planning stelt de gemeenteraad in december 2022 het nieuwe wegbeheerplan 2023 tot en met 2026 vast.

Beheerdoelen

In 2023 gaan we voor het standaard ambitieniveau volgens de CROW 'niveau B'.

In het plan zijn keuzes gemaakt ten aanzien van het ambitieniveau. We maken daarbij gebruik van de CROW methode "rationeel wegbeheer". Deze methode kent vijf categorieën; A+ (nieuw), A (goed), B (voldoende), C (binnen 2 jaar ingrijpen), D (achterstallig onderhoud). Alle wegen voldoen aan het einde van de planperiode minimaal aan niveau B.

Maatregelen

Op basis van het beheerplan stellen we ieder jaar een uitvoeringsprogramma voor het groot onderhoud op. We kijken daarbij meerdere jaren vooruit. In dit programma houden we niet alleen rekening met de toestand van de weg, maar kijken we ook naar de riolering, het groen, verkeer, etc. Daarnaast voeren we klein onderhoud uit.

Ontwikkelingen

Door de grote vervangingsopgave van de nutsbedrijven en de uitrol van glasvezel is een goede samenwerking met de nutsbedrijven steeds belangrijker. Samen met de nutsbedrijven proberen we het groot onderhoud aan wegen, riolering en nutvoorzieningen voor de lange termijn te plannen en tijdig af te stemmen. Hierdoor bereiken we optimaal resultaat.

Wegbeheerplan		2023	2024	2025	2026
Exploitatiebedragen (exclusief uren)	Benodigd	1.263	1.263	1.263	1.263
	Opgenomen in begroting	1.263	1.263	1.263	1.263

	Saldo	0	0	0	0
--	-------	---	---	---	---

Tabel: Wegbeheerplan

Openbare verlichting (opgenomen in paragraaf 2, Verkeer, vervoer en waterstaat)

Actualiteit van het beheerplan

Volgens de huidige planning stelt de gemeenteraad in december 2022 het nieuwe beheerplan openbare verlichting 2023 tot en met 2026 vast.

Beheerdoelen

De komende jaren voorzien we de helft van alle lichtmasten van energiezuinige armaturen in combinatie met passief dimmen.

In 2018 wilden we het aantal lichtmasten dat we beheren verminderen met 10%. Met andere wegbeheerders zijn hierover in 2018 afspraken gemaakt. De feitelijke overdracht ronden we in 2023 af. Voor het overdragen is een eenmalig budget opgenomen in de begroting.

Maatregelen

Het beheer en onderhoud van de openbare verlichting kopen we als Zeeuwse overheden gezamenlijk in. Op basis van het beheerplan stellen we ieder jaar een uitvoeringsprogramma op. We stemmen de uitvoering zoveel mogelijk af op andere onderhoudswerkzaamheden.

Ontwikkelingen

In 2018 is er beleid vastgesteld voor licht en donker. Dit heeft beperkt effect op het beheerplan. In de uitvoering wijken we waar nodig af van het beheerplan om te voldoen aan het nieuwe beleid. De technische ontwikkelingen bij openbare verlichting gaan snel. Als het nodig is passen we het beheerplan tussentijds aan.

Openbare verlichting		2023	2024	2025	2026
Investeringsbedragen	Benodigd	138	138	138	128
	Opgenomen in begroting	138	138	138	128
	Verschil	0	0	0	0

Tabel: Beheerplan openbare verlichting

Civieltechnische kunstwerken (opgenomen in paragraaf 2, Verkeer, vervoer en waterstaat)

Actualiteit van het beheerplan

Volgens de huidige planning stelt de gemeenteraad in december 2022 het nieuwe beheerplan civiele kunstwerken 2023 tot en met 2026 vast.

Beheerdoelen

De doelstelling van het plan is om achterstallig onderhoud te voorkomen. Voor het

uiterlijk van kunstwerken maken we gebruik van een zespuntenschaal. Niveau 1 is uitstekend en niveau 6 is zeer slecht. We streven naar niveau 4 (matig). Dit is het niveau waarop het object veilig te gebruiken is tegen de laagste onderhoudslast.

Maatregelen

Bij het onderhoud van kunstwerken kennen we 3 soorten onderhoud. Als een kunstwerk aan het einde van zijn levensduur is, voeren we of een renovatie uit of we vervangen het hele kunstwerk. Dit laatste noemen we vervangingsonderhoud. Verder voeren we jaarlijks regulier onderhoud uit op basis van een inspectie. En klein onderhoud op basis van meldingen.

Ontwikkelingen

De afgelopen tijd is de detaillering van trappen verder ontwikkeld. Met als doel een zo duurzaam mogelijk ontwerp te realiseren. Een trap wat met minimaal onderhoud een zo lang mogelijke levensduur heeft. Ook maken we steeds vaker gebruik van hergebruikt hardhout.

Civieltechnische kunstwerken		2023	2024	2025	2026
Exploitatiebedragen	Benodigd	76	76	76	76
	Opgenomen in begroting	76	76	76	76
	Saldo	0	0	0	0

Tabel: Beheerplan civieltechnische kunstwerken

Gebouwenbeheer (opgenomen in programma o, Bestuur en Ondersteuning)

Actualiteit van het beheerplan

In 2019 is het beheerplan geactualiseerd, het nieuwe beheerplan is in februari 2020 vastgesteld door de raad. Voor de uitvoering hiervan zijn in de begroting voldoende financiële middelen beschikbaar. In 2023 actualiseren we het beheerplan, dit besluitvorming worden voorgelegd aan de Raad.

Beheerdoelen

Alle planmatige onderhoudswerkzaamheden aan de gemeentelijke gebouwen doen we op basis van het "Beheerplan onderhoud gebouwen en bouwwerken". In het beheerplan staan alle bestaande gemeentelijke gebouwen, maar ook bouwwerken zoals de stadsmuren van Veere. Per gebouw is bepaald wat het onderhoudsdoel is en op welk niveau we het gebouw onderhouden. Er zijn 6 niveaus van onderhoud: 6 is zeer slecht en 1 uitstekend.

Het basisdoel is niveau 3. Dit houdt in dat we alle gebouwen voor zo min mogelijk kosten in stand houden. Voor representatieve gebouwen (zoals het gemeentehuis) kiezen we voor niveau 2.

Bij dit gebouw vinden we het belangrijk(er) dat de continuïteit is gegarandeerd. Voor een aantal gebouwen kiezen we voor niveau 4. Hier gaat het om de gebouwen die we op termijn af willen stoten of die nu geen functie meer hebben.

Maatregelen

Bij het onderhoud van gebouwen maken we onderscheid tussen 4 soorten onderhoud:

1. Vervangingsonderhoud: een renovatie of het vervangen van het hele gebouw.
2. Groot onderhoud: bijvoorbeeld het vervangen van bouwdelen daken of kozijnen.
3. Regulier onderhoud: bijvoorbeeld schilderen of onderhoud aan verwarmingssystemen.
4. Klein onderhoud: bijvoorbeeld het vervangen van lampen en het verhelpen van klachten.

Ontwikkelingen

In december 2016 stelde de raad het Uitvoeringsprogramma Accommodaties 2025 vast. Het ziet er wel naar uit dat we de komende jaren gebouwen met een maatschappelijke functie gaan vernieuwen of renoveren. We proberen bij het uitvoeren van onderhoud hier zo veel mogelijk op te anticiperen.

Veranderingen in de gebouwenportefeuille.

Als aangepast accommodatiebeleid resulteert in minder gebouwen of minder onderhoud, investeren we de besparing opnieuw in maatschappelijk vastgoed.

In het Duurzaamheidsplan 2016 staat dat alle gemeentelijke gebouwen in 2030 minimaal energieneutraal moeten zijn. We proberen de werkzaamheden hiervoor zoveel mogelijk te combineren met geplande renovaties en onderhoud. Besparingen benutten we om nieuwe investeringen voor energiebesparing te dekken (revolving fund). In de paragraaf duurzaamheid van deze begroting staan de concrete maatregelen die we willen nemen om deze doelen te realiseren.

Gebouwenbeheer		2023	2024	2025	2026
Exploitatiebedragen	Benodigd	1.670	1.017	720	463
	Opgenomen in begroting	1.088	1.222	1.222	1.222
	Saldo	-582	205	502	759

Tabel : Gebouwenbeheerplan

Riolering (opgenomen in programma 7, Volksgezondheid en milieu)

Actualiteit van het beheerplan

Voor de planperiode 2020-2023 is het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) in december 2019 door de raad vastgesteld.

Beheerdoelen

Volgens de Wet milieubeheer hebben we een zorgplicht voor riolering. Het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) geeft aan hoe we hier vorm aan geven. De belangrijkste doelen zijn:

- * vuil water in het oppervlaktewater zo veel mogelijk voorkomen;
- * (grond)wateroverlast zo veel mogelijk voorkomen.

In het vGRP staat ook hoe we omgaan met de (grond)waterhuishouding. De technische uitwerking vindt plaats in operationele plannen. In het GRP anticiperen we op een aantal

ontwikkelingen. De belangrijkste ontwikkeling is de klimaatontwikkeling: meer wateroverlast, maar ook meer perioden van droogte.

Maatregelen

Voor het onderhoud van alle elementen uit het vGRP kennen we een breed pakket aan onderhoudsmaatregelen. We zorgen voor vervanging of renovatie van riolen, gemalen, drainage, etc. als ze aan het einde zijn van hun levensduur. Daarnaast voeren we regulier onderhoud uit. Bijna altijd doen we dit via uitbesteding met meerjarige contracten. Hierbij kunt u denken aan het laten reinigen van riolen en gemalen, het legen van kolken, etc. Klein onderhoud (zoals het verhelpen van verstoppingen en storingen) besteden we gedeeltelijk uit, maar doen we ook voor een deel met onze eigen medewerkers.

Naast onderhoud doen we ook veel aanpassingen aan het rioolstelsel. We maken het robuuster, zodat de risico's op vervuiling en wateroverlast niet groter worden.

Ontwikkelingen

Het veranderende klimaat vraagt om een openbare ruimte die flexibeler is en minder kwetsbaar voor extreme weersomstandigheden (te droog of te nat). We moeten inspringen op deze ontwikkelingen. In het vGRP is klimaatadaptatie een belangrijk onderwerp.

Riolering		2023	2024	2025	2026
Investeringsbedragen	Benodigd	1.488	1.495	1.825	1.825
	Opgenomen in begroting	1.488	1.495	1.825	1.825
	Verschil	0	0	0	0

Tabel: Gemeentelijke Rioleringsplan

Duingebiedvoorzieningen (opgenomen in programma 5, Sport, cultuur en recreatie)

Actualiteit van het beheerplan

Volgens de huidige planning stelt de gemeenteraad in december 2022 het nieuwe beheerplan duingebiedvoorzieningen 2023 tot en met 2026 vast.

Beheerdoelen

Het beheerplan duingebiedvoorzieningen geeft richting aan het beheer en onderhoud van de openbare voorzieningen op de stranden en in het duingebied. Het betreft de duinovergangen, wandelpaden, afrasteringen, loopplanken, afvalbakken, etc. In het plan staat welke kwaliteit de voorzieningen moeten hebben, welke kosten ermee zijn gemoed en wie wat uitvoert (gemeente of SSV).

We hanteren in dit beheerplan ook de meetlat van CROW: van A+(zeer goed) tot D (slecht). Net als in de kernen kiezen we voor niveau B (voldoende) en op in het zicht lopende locaties voor A.

Maatregelen

De SSV doet het regulier en klein onderhoud aan de voorzieningen op basis van hun inbestedingsopdracht. De gemeente vervangt en renoveert de paden en trappen.

Ontwikkelingen

De afgelopen tijd is de detaillering van trappen verder ontwikkeld. Met als doel een zo duurzaam mogelijk ontwerp te realiseren. Een trap wat met minimaal onderhoud een zo lang mogelijke levensduur heeft. Ook maken we steeds vaker gebruik van hergebruikt hardhout.

Duingebied-voorzieningen		2023	2024	2025	2026
Exploitatiebedragen	Benodigd	237	237	237	237
	Opgenomen in begroting	237	237	237	237
	Saldo	0	0	0	0

Tabel: Beheerplan duinvoorzieningen

Stadshaven Veere (opgenomen in Programma 5, Sport, cultuur en recreatie)

Actualiteit van het beheerplan

Volgens de huidige planning stelt de gemeenteraad in december 2022 het nieuwe beheerplan stadshaven Veere 2023 tot en met 2026 vast. Een deel van het onderhoud is overgedragen aan de jachtclub Veere.

Beheerdoelen

We willen de historische haven bewaren en in stand houden.

Maatregelen

Alle jachthavenvoorzieningen zijn in erfpacht overgedragen aan de jachtclub. De gemeente zorgt voor de overige kades, keerwanden, etc.

Ontwikkelingen

In 2021 voerden we een uitgebreide inspectie uit van de haven. Hierbij is geconstateerd dat het Noorderhoofd (palenhoofd tegenover de Campveerse Toren) in zeer slechte staat is. In de begroting is budget opgenomen om het Noorderhoofd in 2024 te restaureren.

Stadshaven Veere		2023	2024	2025	2026
Exploitatiebedragen	Benodigd	46	46	46	46
	Opgenomen in begroting	46	46	46	46

	Saldo	0	0	0	0
--	-------	---	---	---	---

Tabel: Beheerplan stadshaven Veere

Paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen

De gemeente Veere ziet het belang van risicomanagement. Zo beheersen we de risico's die de bedrijfsvoering kunnen belemmeren. In deze paragraaf leggen we een relatie tussen de risico's en de financiële weerstand.

Deze paragraaf is een onderdeel van het risicomanagementproces en geeft inzicht in het weerstandsvermogen van de gemeente Veere. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de financiële draagkracht van de gemeente als zich tegenvallers voordoen.

De paragraaf geeft in het kort weer waar de uitgangspunten van risicomanagement zijn vastgelegd (beleid) en uit welke componenten het weerstandsvermogen bestaat. Verder geven we inzicht in de opbouw van het risicoprofiel (de gesignaleerde risico's), de opbouw van de weerstandscapaciteit (vrije middelen om de gesignaleerde risico's in financiële zin op te kunnen vangen), het weerstandsvermogen (koppeling van de risico's en de weerstandscapaciteit) en de kengetallen.

Bij het bepalen van de weerstandscapaciteit namen we tot en met de begroting 2019 de bestemmingsreserves mee. Deze categorie reserves heeft vaak een specifieke doelstelling en dient als dekking voor uitgaven in de begroting. We kunnen die dus niet als vrij besteedbaar beschouwen voor het opvangen van risico's. Met ingang van de begroting 2020 laten we deze categorie in de berekening van de weerstandscapaciteit buiten beschouwing.

Risicomanagementbeleid

Het beleid (uitgangspunten en werkwijze) en dat de gemeente voert ten aanzien van risicomanagement staat in de nota weerstandsvermogen en risicomanagement.

De gemeente is verplicht zowel in de programmabegroting als in de programmarekening de risico's te vermelden die de financiële positie van de gemeente kunnen beïnvloeden.

In de beleidsnota is ook vastgelegd dat we in de bestuurlijke rapportages rapporteren over de financiële positie. Bij het opstellen van de programmabegroting, de bestuurlijke tussenrapportages en jaarrekening moet er een zo goed mogelijk beeld van kwantificeerbare risico's aanwezig zijn. Dat betekent niet dat in de gemeentelijke huishouding geen financiële risico's meer aanwezig zouden zijn. Net als iedere andere organisatie heeft ook de gemeente bij het uitvoeren van haar taken te maken met onzekerheden die kunnen leiden tot (financiële) nadelen.

Wat is weerstandsvermogen?

Het weerstandsvermogen bestaat uit:

- De weerstandscapaciteit: dit zijn de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten te dekken.
- Alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn.

Voorwaarden in een continu proces

Risicomanagement heeft op het niveau van de raad, het college en het ambtelijk management een structurele plek gekregen binnen de planning- en controlcyclus.

Eén van de voorwaarden voor een adequaat risicomanagement is dat bestuurlijke doelstellingen voor programma's, strategische projecten en grondexploitaties helder zijn. Verder is het noodzakelijk dat zowel bestuur als management zich bewust zijn dat risicomanagement onderdeel is van het normaal besturen en managen van de gemeente. Dit betekent dat we het inventariseren van risico's, het inschatten ervan en het treffen van beheersmaatregelen voortdurend in de praktijk toepassen.

Risico-inventarisatie

We hebben de risico's systematisch in kaart gebracht en beoordeeld. Er zijn 90 risico's in beeld gebracht. Verder is inzichtelijk wat de risicoscore (kans x gevolg) is voor en na het implementeren van beheersmaatregelen. Om een risicoweging mogelijk te kunnen maken zijn alle risico's gewogen op kans van voorkomen en financieel gevolg. Voor de kans en het gevolg zijn scoreklassen gedefinieerd waardoor de uiteindelijke risicoscore ligt tussen de 0 (minimaal) en 25 (maximaal). De gemiddelde risicoscore voor de gemeente is 7,1.

Beheersmaatregelen

We vergelijken de gemiddelde risicoscore (kans x gevolg) voor en na de maatregelen, wat de invloed van de gedefinieerde beheersmaatregel laat zien. De getroffen maatregelen zijn bedoeld om óf de kans van een risico te verlagen óf de gevolgen te reduceren. Hierdoor neemt de risicoscore af en zal de totale impact van de risico's op de organisatie afnemen. Beheersmaatregelen zijn te onderscheiden in twee categorieën: financieringsmaatregelen en control-maatregelen.

Een financieringsmaatregel is een maatregel waarbij het risico niet gereduceerd wordt, maar dat er financieel gezien dekking voorhanden is als het risico zich daadwerkelijk voordoet. Om risicomanagement effectief te laten zijn is het daarnaast wenselijk om bij het benoemen van beheersmaatregelen ook te kijken naar 'control-maatregelen'. Dit zijn maatregelen die de kans van optreden of de directe gevolgen van een risico kunnen reduceren.

De risicokaart

Om meer inzicht te krijgen in de spreiding van de risico's naar kans, optreden en gevolg, gebruiken we de risicokaart (zie hieronder). De nummers gevende aantallen risico's weer die zich in het desbetreffende vak van de risicokaart bevinden. Dit maakt inzichtelijk hoe de risico's zijn verdeeld over het groene, oranje en rode gebied.

Financieel	Netto				
	10%	30%	50%	70%	90%
$x > € 500.000$	2		2	2	
$€ 250.000 < x < € 500.000$	1		5		
$€ 100.000 < x < € 250.000$	2	1	5	6	4
$€ 25.000 < x < € 100.000$	4	5	16	8	5
$x < € 25.000$		4	3	7	3
Geen financiële gevolgen	1	1	3		
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

Een risicoscore in het groene gebied, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Risico's die in het oranje gebied zitten vragen om aandacht. Ze vormen individueel nog geen reëel gevaar voor de continuïteit van de organisatie, maar naarmate de tijd vordert, kan het risico wel een bedreiging gaan vormen. Het is aan te raden niet te lang te wachten met het uitvoeren van beheersmaatregelen.

Uit de risicokaart blijkt dat er zich relatief veel risico's in de groen en oranje zone bevinden (onder/midden) in de risicokaart. Bij beheersing van deze risico's die veel voorkomen kunnen we op korte termijn kostenreductie realiseren. Op langere termijn kunnen we serieuze bedreigingen van de continuïteit van de bedrijfsvoering voorkomen. Een risico dat zich in het rode gebied bevindt, vereist directe aandacht om te voorkomen dat de continuïteit van de organisatie in gevaar komt.

Weerstandscapaciteit

Met het risicoprofiel van de gemeente Veere kunnen we bepalen hoeveel geld nodig is om alle risico's te kunnen financieren. De benodigde weerstandscapaciteit berekenen we met een risicosimulatie. Uitgangspunt hierbij is een statistische benadering die er van uit gaat dat nooit alle risico's zich én tegelijk, én in hun maximale omvang voordoen. Door deze benadering kunnen we op een verantwoorde manier minder vermogen aanhouden.

In totaal zijn er voor de gemeente 88 risico's geïdentificeerd en gekwantificeerd. Als we rekening houden met de kans op voorkomen en verwacht geldelijk gevolg stellen we vast dat van de simulaties het totale risicobedrag ca € 6,2 miljoen bedraagt.

Risico top 10

In de hiernavolgende tabel geven we de top 10 risico's van de gemeente Veere weer, gerangschikt naar financiële impact. Het percentage geeft in grote lijnen de weging van het betreffende risico aan t.o.v. het totaal aan risico's.

	Risico	Gevolgen	2021
1.	Hogere inflatie wordt doorberekend.	Door de hogere inflatie (bij energie en grondstoffen) dreigt er bij de voorbereiding, aanbesteding en bouw van werken en projecten een overschrijding van het beschikbare budget en komen projecten niet van grond.	1
2.	Het maken van een procedure-fout.	Een procedurefout betekent extra werk en kosten om de fout te herstellen. Als de fout niet hersteld kan worden kan dit tot een schadevergoeding leiden.	2.
3.	Cyberaanval.	Door een cyberaanval kan het computersysteem platgelegd worden. Dit kan gevolgen hebben voor de dienstverlening en moeten we kosten maken voor herstel en reconstructie.	3.
4.	Uitbreken van een pandemie.	Door het uitblijven van toeristen is er sprake van derving van inkomsten (toeristenbelasting en parkeerbelasting). Ook maken we extra kosten in verband met preventie en de gevolgen van lokale en landelijke beperkende maatregelen.	4.
5.	Afhankelijkheid van leveranciers ICT.	Door de afhankelijkheid van voornamelijk één leverancier lopen we risico wanneer deze failliet gaat. Bij faillissement van een leverancier functioneren systemen niet meer en	5.

		moeten we extra kosten maken om alles weer op de rit te krijgen.	
6.	Minder parkeeropbrengsten dan verwacht.	We lopen het risico dat we de ramingen van parkeeropbrengsten niet halen. De werkelijke realisatie is op een dusdanig laat tijdstip bekend dat we geen tussentijdse maatregelen kunnen nemen in de zin van een bi raming.	6.
7.	Herstructurering bedrijven-terrein Karreveld.	Er is subsidie toegekend voor de herstructurering van het bedrijventerrein Karreveld. Dit project heeft vertraging opgelopen omdat de verplaatsing van een manege is vertraagd.	7.
8.	Lagere resultaten grondexploitatie.	Er is sprake van open einde regelingen. Het jaarlijkse budget is ontoereikend om de voorzieningen en uitvoeringskosten te betalen.	8.
9.	Krapte op de arbeidsmarkt.	Hierdoor geen geschikt personeel meer kunnen vinden en kunnen doelen niet gehaald worden. Het is noodzakelijk om meer te investeren in de kwaliteit van personeel, opleiding en andere arbeidsvoorwaarden.	9.
10.	Verhoging van de jaarlijkse bijdrage per inwoner aan gemeenschappelijke regelingen.	Op verschillende manieren proberen we grip te krijgen op gemeenschappelijke regelingen. Er kan sprake zijn van een overschrijding van de begroting met een hogere bijdrage voor de deelnemers. Gevolg hiervan kan zijn een begrotingstekort.	10.

Tabel: Top 10 risico's begroting 2023.

De top 10 is ten opzichte van de laatste rapportage ongewijzigd. In bovenstaande tabel staat in de kolom 2021 de positie in de top 10 in de jaarrekening 2021 (opgesteld in het voorjaar 2022).

Risico's en weerstandscapaciteit

Om de risico's te kunnen opvangen is het van belang dat de gemeente over een buffer beschikt die hiervoor voldoende is, de zogenaamde weerstandscapaciteit.

Onbenutte belastingcapaciteit

Hieronder verstaan we de mogelijkheid die de gemeente heeft om de belastingen te verhogen. Bij tarieven waar kostendekking een rol speelt is van onbenutte belastingcapaciteit sprake, als er nog geen volledige kostendekking is gerealiseerd. Aan de hoogte van de overige tarieven is theoretisch geen bovengrens gesteld; de gemeente kan deze echter niet tot in het oneindige verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit maakt geen onderdeel uit van de berekening van de weerstandscapaciteit.

We verwijzen in dit verband ook naar de berekening van de gemeentelijke belastingcapaciteit in de paragraaf lokale heffingen. Dit kengetal geeft de verhouding aan van de woonlasten in Veere tot het gemiddelde in Nederland. Dit kengetal geeft de wendbaarheid aan in de begroting om tegenvallers op te vangen.

Onvoorziene uitgaven

Voor onvoorziene uitgaven zijn in de begroting jaarlijks bedragen opgenomen van € 100.000 voor eenmalige en jaarlijks € 25.000 tot en met 2026 voor structurele uitgaven.

Vrij besteedbare reserves

Als vrij besteedbare reserves beschouwen wij alleen de algemene reserve. Dit is een wijziging ten opzichte van de vorige begroting. Bestemmingsreserves rekenen we niet mee bij het weerstandsvermogen.

Stille reserves

Van stille reserves is sprake wanneer de marktwaarde van bepaalde activa hoger is dan de op de balans opgenomen boekwaarde. De aanwezigheid van dergelijke stille reserves is een onvermijdelijk gevolg van het voorschrift dat de boekwaarde van de activa gebaseerd moet zijn op de historische kostprijs. Voorzichtigheidshalve nemen wij deze stille reserves niet mee in de berekening van de weerstandscapaciteit.

De beschikbare weerstandscapaciteit is als volgt bepaald:

weerstandscapaciteit per 31/12	2021	2022	2023	2024	2025	2026
algemene reserve	13.555	17.240	16.194	16.269	16.255	16.334

bestemmingsreserves	0	0	0	0	0	0
onvoorzien	0	91	142	164	187	211
beschikbare weerstandscapaciteit	13.555	17.331	16.336	16.433	16.442	16.545

Tabel: weerstandscapaciteit (x € 1.000)

Wijzigingen in weerstandscapaciteit

In deze paragraaf presenteren wij een onderbouwing van de beschikbare weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit geeft ten opzichte van voorgaande jaren een heel ander beeld, omdat we de bestemmingsreserves niet meer meenemen. Deze beleidswijziging betekent een trendbreuk in de presentatie van het weerstandsvermogen. Eerder hebben we gemotiveerd waarom dit is gedaan. Zo krijgen we een reëler beeld in de omvang van de buffer waarmee we risico's kunnen opvangen.

Weerstandsvermogen: koppeling weerstandscapaciteit en financiële risico's

In het voorgaande is zowel de benodigde als de beschikbare weerstandscapaciteit bepaald. In deze paragraaf leggen we een relatie tussen deze twee componenten om het weerstandsvermogen van de gemeente Veere te bepalen. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kunnen we afzetten tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Voor Veere betekent dit, gebaseerd op de gemiddelde weerstandscapaciteit in 2026, een ratio van € 16,7 / € 6,2 = 2,7. Als we de huidige omvang van het risicoprofiel afzetten tegen de gemiddelde weerstandscapaciteit in de komende jaren, zien we dat de ratio zich als volgt ontwikkelt:

Bron/Jaarschijf	2021	2022	2023	2024	2025	2026
begroting 2019	4,5	4,4	0,0	0,0	0	0

jaarrekening 2018	3,7	3,7	0,0	0,0	0	0
begroting 2020	3,6	3,6	3,5	0,0	0	0
jaarrekening 2019	3,3	3,3	3,3	0,0	0	0
begroting 2021	3,1	3,1	3,1	3,1	0	0
jaarrekening 2020	2,6	2,3	2,4	2,4	0	0
begroting 2022	0,0	2,6	2,6	2,6	2,6	0
jaarrekening 2021	2,3	2,5	2,6	2,6	2,6	0
begroting 2023	0	2,8	2,6	2,7	2,7	2,7

Tabel: Ratio weerstandsvermogen

Beoordeling weerstandsvermogen

Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen maken wij gebruik van de volgende waarderingstabel:

Beoordelingstabel weerstandsvermogen		
Klasse	Ratio	Betekenis
A	> 2	Uitstekend
B	1,4 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig

E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Gelet op ratio van 2,7 in 2026 betekent dit dat, het weerstandsvermogen nog uitstekend is en ligt boven de streefnorm (voor Veere 1,4 – 2,0).

Kengetallen

Het financieel beeld dat uit kengetallen naar voren komt is belangrijk voor het inzicht in de financiële positie.

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten zijn nu in totaal vijf financiële kengetallen opgenomen. De provinciale toezichthouders hebben een normering aangegeven. De normering categorie minst - en gemiddeld risicovol hebben wij in de onderstaande tabel weergegeven.

1. Netto-schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. We zien een stijging van het percentage wat mede verband houdt met voorgenomen investeringen. Het percentage blijft ruim binnen de norm.

2. De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. De percentages worden als gemiddeld gezien.

3. Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. In 2016 heeft een stelselwijziging plaatsgevonden, waardoor de categorie niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) niet meer bestaat. De bedragen die voorheen onder NIEGG vielen zijn nu op de balans opgenomen als immateriële vaste activa of materiële vaste activa. De commissie BBV geeft aan dat in de berekening NIEGG op 0 gezet moet worden. Dit geeft een sterke daling van het kengetal grondexploitatie te zien ten opzichte van eerdere begrotingen.

4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

5. Belastingcapaciteit

De definitie van het kengetal belastingcapaciteit is: Woonlasten meerpersoonshuishouders in jaar t (het begrotingsjaar) ten opzichte van het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar) uitgedrukt in een percentage. Deze kengetallen zijn ook in de paragraaf Lokale heffingen opgenomen. Uit deze percentages blijkt dat we ook hier binnen de minst risicovolle norm van de toezichthouder blijven.

Norm toezichthouder		
A. Minst risicovol	B. Gemiddeld risico	C. Meest risicovol
<90%	90-130%	>130%
<90%	90-130%	>130%
>50%	20-50%	<20%
>0%	0%	<0%
<20%	20-35%	>35%
<95%	95-105%	>105%

Kengetallen	Verloop van de kengetallen					
	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
netto-schuldquote	52%	83%	83%	100%	116%	119%
netto-schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen	44%	76%	76%	93%	110%	113%
solvabiliteitsratio	29%	22%	27%	25%	23%	24%
structurele exploitatieruimte	3,6%	3,0%	1,5%	2,8%	3,3%	0,4%
grondexploitatie	8%	5%	6%	6%	5%	4%
belastingcapaciteit	90%	88%	81%	81%	81%	81%

Paragraaf grondbeleid

De bestaande nota grondbeleid voor de Gemeente Veere dateert uit 2016. Deze paragraaf is gebaseerd op bestaand beleid. In 2021 is er door de rekenkamercommissie Veere een onderzoek gedaan naar het gemeentelijk grondbeleid. In 2022 actualiseren we het grondbeleid voor de gemeente Veere, waarbij we de aanbevelingen uit het onderzoek betrekken.

Om transparantie en slagvaardigheid in het grondbeleid te bereiken, is een grondbedrijf gevormd. Het grondbedrijf is faciliterend aan de gemeentebegroting, het biedt de gemeenteraad een meerjarig financieel inzicht. Hierdoor is een onderbouwde inzet van financiële middelen in de gemeentebegroting mogelijk.

In 2012 is de structuurvisie Gemeente Veere 2025 vastgesteld. Dit is het belangrijkste document dat op hoofdlijnen de ruimtelijke inrichting van de gemeente uiteenzet en laat zien hoe dat bereikt kan worden. Het is een visie die richtinggevend is voor het bestuur maar niet een (voor de burger) juridisch bindend instrument.

Relevante regelgeving

Er is geen concrete wetgeving die aangeeft hoe een gemeente grondbeleid moet voeren. Er zijn wel verschillende wetten die van toepassing zijn op het grondbeleid ook voor de Gemeente Veere:

- Gemeentewet (dualisme);
- Wet ruimtelijke ordening;
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen;
- Onteigeningswet;
- Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg);
- Omgevingswet;
- Europese wetgeving.

Gemeentelijke voorkeur grondbeleid

De Gemeente Veere kan alle vormen van grondbeleid (actief, faciliterend of een mengvorm) in principe hanteren. De keuze voor een vorm van grondbeleid is afhankelijk van de situatie.

De steeds complexere, integrale gebiedsontwikkelingsprojecten vragen om een actualisatie van het grondbeleid, zodat deze de komende jaren een bijdrage kan leveren aan de realisatie van concrete ruimtelijke projecten. Gezien de opgave waar we voor staan kiezen we in principe voor een actief grondbeleid.

Op basis van de doelstellingen van het Programma Wonen 2022-2027 en het woningbouwprogramma streven we in alle kernen naar een flexibele en vraaggerichte woningmarkt met een kwalitatief en kwantitatief goed woningaanbod. Dit betekent:

- Opvang van de natuurlijke groei;
- Binden van starters;
- Verleiden van nieuwkomers;

- Behouden en uitbreiden van een goede sociale woningvoorraad;
- Aandacht voor levensloopbestendige en duurzame woningen;
- Balans tussen leefbaarheid en toerisme;
- Betaalbare woningen;
- Voldoende betaalbare woningen voor zorgdoelgroepen.

Bedrijventerreinbeleid

Bestaand beleid is, dat we bedrijventerreinen realiseren met als beleidspijlers lokale bedrijvigheid huisvesten en lokale initiatieven ondersteunen. Algemeen uitgangspunt is een centrale, geconcentreerde ontwikkeling van de bedrijvigheid. In voorkomende gevallen streven we voor kern gebonden/lokale bedrijven een verhuizing naar de onmiddellijke nabijheid van de kern na.

Grondverkoop

Per plan wordt de wijze van uitgifte van vrije bouwkavels door het college vastgesteld. Systemen die in aanmerking komen zijn:

- Loting na inschrijving;
- Bepaling volgorde na inschrijving op basis van (vooraf aangegeven) criteria;
- Verkoop aan hoogste bieder na inschrijving;
- Indien er resterende kavels zijn op volgorde van binnenkomst.

Bij de selectie van marktpartijen wordt gehandeld conform de voorwaarden uit het Didam-arrest.

Grondprijsbeleid

Het grondprijsbeleid van de Gemeente Veere dient een vijftal doelen:

- Transparantie;
- Marktconformiteit;
- Eerlijke concurrentie en gelijke kansen;
- Bijdragen aan doelstellingen ten aanzien van aanverwante gemeentelijke beleidsterreinen zoals volkshuisvesting, monumentenzorg, stedenbouw, etc.;
- Maatwerk.

Er is sprake van gedifferentieerde grondprijzen voor de kernen aan de kust. Afhankelijk van de marktontwikkelingen worden de grondprijzen jaarlijks verhoogd. Voor de grondprijzen 2023 is uitgegaan van het algemene inflatiecijfer.

Vanaf 1 januari 2023 gelden de volgende grondprijzen (bedragen exclusief BTW):

	Middenkernen	Kustkernen (m.u.v. Domburg)	Domburg
2-kappers	€ 235	€ 290	€ 455
Vrijstaande bouw	€ 260	€ 315	€ 480
Sociale woningbouw	€ 133	€ 133	€ 133

Tabel: grondprijzen per 1-1-2023

Het college heeft volgens de nota Grondbeleid 2016 de bevoegdheid om grondprijzen vast te stellen binnen de volgende bandbreedtes:

Categorie	Bandbreedtes (excl. BTW)
Sociale woningbouw	€ 110 - € 160
Twee onder een kap/geschakeld	€ 200 - € 450
Vrijstaand	€ 215 - € 500
Bedrijventerreinen	€ 90 - € 200

Risico's in de grondexploitatie

Als algemene risico's in de grondexploitatie kunnen genoemd worden:

- Conjunctuur en renterisico's wanneer de vraag naar bouwgrond inzakt;
- Het niet tijdig kunnen verwerven van gronden, een actieve rol van de private sector op de grondmarkt en stijgende aankooprijzen;

- Milieurisico's;
- Planschadeclaims;
- Archeologische belemmeringen;
- Politieke besluitvorming/nieuwe wetgeving;
- Tekort aan ambtelijke capaciteit.

Deze risico's worden steeds in beeld gehouden en zo nodig verwerkt en in de exploitaties bijgesteld.

Financiële positie

We verwachten dat het saldo van de reserve grondbedrijf per 1 januari 2023 € 0,8 mln bedraagt.

In meerjarig perspectief, rekening houdend met reeds geraamde verplichtingen en vastgestelde plannen en bijbehorende verkaveling, resulteert dit in een te verwachten positief saldo per 31-12-2026 van € 1,7 mln.

Hieronder is het verwachte verloop van de reserve grondbedrijf weergegeven:

	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per 1 januari	717	780	1.256	1.558	1.677
Toevoegingen	461	476	302	119	68
Onttrekkingen	-/- 398	0	0	0	0
Stand per 31 december	780	1.256	1.558	1.677	1.745

Tabel: verloop reserve grondbedrijf

Exploitaties

Per 1 januari 2023 zijn de volgende woningbouwlocaties nog in exploitatie:

- Bouwlust III, Aagtekerke;

- MFA locatie, Aagtekerke;
- Singelgebied, Domburg;
- Nimmerdor I, Grijskerke;
- Serooskerke Oost;
- Zanddijk, Veere;
- Fort den Haakweg, Vrouwenpolder.

Per 1 januari 2023 is het volgende bedrijventerrein in exploitatie:

- Oosterloo, Domburg

Paragraaf duurzaamheid

Inleiding

Duurzaamheid is een belangrijk onderwerp en één van onze speerpunten. In december 2021 stelde de gemeenteraad het programma Duurzaam Veere 2022-2025 vast.

We willen een duurzame gemeente Veere voor nu en voor later. Dit betekent dat we onze leefomgeving zo gebruiken dat deze ook in de toekomst een goede leefomgeving blijft. We zijn daarvoor goed op weg maar hebben nog een grote opgave te gaan. We moeten vooral toe naar een flinke reductie van de CO2 uitstoot. Dit gaan we doen door energieneutraal te wonen, ondernemen, vervoeren, werken en recreëren. We gaan energie besparen en de benodigde energie duurzaam opwekken. We gaan ons ook aanpassen aan het veranderende klimaat.

We werken de komende jaren aan 5 hoofdthema's:

1. Het behouden en verbeteren van de leefomgeving, deze zien we als overkoepelend thema, weliswaar ook met eigen doelen en acties.

Daarnaast zetten we in op:

2. Energietransitie: 49% CO2 reductie in 2030 en 95% CO2 reductie in 2050 ten opzichte van 1990 en een aardgasloze gemeente Veere in 2050.
3. Klimaatadaptatie : De gemeente Veere in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust.
4. Circulaire economie: De gemeente Veere circulair in 2050.

5. Duurzame mobiliteit: Duurzame mobiliteit draagt bij aan CO2 reductie in 2030 en 2050.

Het energieverbruik in de gemeente Veere daalt langzaam en we wekken steeds meer duurzame energie op. We wekten binnen de gemeentegrenzen in 2019 44% van de energie op die we binnen de gemeente verbruiken. Energie = elektriciteit, warmte en voertuigbrandstoffen. We hebben nog een grote opgave te gaan als het gaat om verduurzamen van woningen en gebouwen en het verduurzamen van het vervoer.

Voor het halen van duurzaamheidsdoelen en de snelheid waarmee we die doelen halen zijn we samen aan zet. Niet alleen Rijk, Provincie en Gemeente, maar ook en vóóral inwoners, bedrijven, instellingen en toeristen. Duurzaamheidsmaatregelen raken ons dagelijks leven en sommige doelen vragen gedragsverandering. Verbondenheid tussen alle partijen is belangrijk om de gezamenlijke doelstellingen te halen. Ook inspiratie, communicatie en educatie dragen bij aan het halen van de doelstellingen.

Duurzaamheid is als uitgangspunt ingebed in de organisatie en loopt daarom als rode draad door veel thema's en maatregelen in deze begroting heen. We verduurzamen ons eigen vastgoed en kopen zoveel mogelijk duurzaam in. Om beter grip te hebben op alles wat loopt, werken we met een Programma Duurzaamheid. Een stuurgroep en projectgroep zorgt voor de implementatie en borging van de benodigde acties. Het Rijk ontwikkelt veel nieuw beleid en wetgeving op het gebied van duurzaamheid, het is belangrijk om dit te volgen en tijdig naar de Veerse situatie te vertalen.

We monitoren hoe ver we staan met onze duurzaamheidsdoelen en zo nodig evalueren we of sturen we bij via de begrotingscyclus. Het college evalueert 2 jaarlijks het Duurzaamheidsprogramma en de uitvoeringsagenda. De laatste stand van zaken over energie is altijd te vinden op het dashboard van Veere op de klimaatmonitor <https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard>

Thema 1: Leefomgeving

We hebben in de gemeente Veere over het algemeen een goede kwaliteit van de leefomgeving. De rust en de natuur zijn belangrijke waarden en we zijn zuinig op het fraaie Veerse landschap. Omgevingswaarden zoals biodiversiteit, natuur, externe veiligheid, kwaliteit van bodem, lucht, donkerte, stilte en water behouden we en versterken we. Bij nieuwe ruimtelijke plannen toetsen we de gevolgen van plannen voor de leefomgeving. We houden toezicht op vergunningen en regels en handhaven als dat nodig is. Actuele dossiers zoals stikstof, zeer zorgwekkende stoffen zoals PFAS en plastic korrels en tegen gaan van ondermijning vragen veel aandacht.

We zetten actief in op milieu en natuur communicatie en educatie via diverse kanalen. Natuur- en milieueducatie voor basisschoolleerlingen voeren we uit in samenwerking met gemeente Middelburg en Vlissingen via Terra Maris.

Thema 2: Energietransitie

De Regionale Energie Strategie Zeeland is de basis van de Veerse energietransitie. Jaarlijks stellen we een Zeeuwse uitvoeringsagenda vast. Op dit moment werken partijen in Zeeland samen aan een update van de RES (RES 2.0). Eind 2023 legt het college deze voor aan de gemeenteraad om vast te stellen.

Een grote opgave de komende jaren is het verduurzamen van het verwarmen van gebouwen in de hele gemeente Veere. Hiervoor maakten we in 2021 een Transitievisie Warmte met uitvoeringsagenda. In de Transitievisie Warmte en de uitvoeringsagenda geven we aan hoe we de gemeente Veere aardgasvrij gaan maken en overgaan naar duurzame warmtebronnen. Dit wordt een traject tot 2050 waarbij we eerst vooral energie gaan besparen. In 2023 gaan we verder in overleg met kernen om hier aandacht voor te vragen en bespreken hoe we hier invulling aan gaan geven. Deze gesprekken en afspraken leggen we straks vast in zogenaamde (wijk)uitvoeringsplannen.

Steeds meer inwoners en bedrijven hebben zonnepanelen op het dak en isoleren hun woning of bedrijf. We stimuleren zon-op-dak. We informeren inwoners, hebben een Duurzaam Bouwloket (www.duurzaambouwloket.nl) waar burgers terecht kunnen voor advies over het verduurzamen van hun woning. Tijdens periodieke milieucontroles bij bedrijven besteedt de controleur aandacht aan duurzaamheid en we controleren actief op de energiebesparingsplicht voor bedrijven met een groot verbruik.

In 2022 startte de Lening Duurzaam Langer Thuis (Duurzaamheidsfonds). Woningeigenaren kunnen tegen lage rente geld lenen om hun woning te verduurzamen. We stimuleren hiermee het duurzaam verbouwen en opwekken van duurzame energie bij woningen. Het college evalueert deze regeling in 2023.

Landelijk startte in 2022 het Nationaal Isolatieprogramma voor het verduurzamen van woningen met een slecht energielabel. Landelijk is geld beschikbaar om deze woningen te verduurzamen. Als gemeenten moeten we hier in 2023 uitvoering aan geven.

Thema 3: Klimaatadaptatie

In de Klimaatadaptatiestrategie Zeeland 2021-2026 (KasZ) staat de doelstelling om in 2050 een klimaatrobuuste provincie te zijn. De KasZ en de uitvoeringsagenda zijn de basis van de huidige Veerse klimaatadaptatiestrategie. De Zeeuwse samenwerkingspartijen evalueren de KasZ elke 6 jaar en de uitvoeringsagenda ieder jaar. Veere heeft met het ondertekenen van het convenant uitvoering KasZ jaarlijks middelen gecommiteerd om aan de doelstelling te werken die is opgesteld in de KasZ. Er is afgesproken dat elke gemeente klimaatadaptatie integreert in de Omgevingsvisie en in lokaal beleid. In 2023 geven we hier verder vorm aan en verkennen we hoe het beste lokaal beleid op te stellen voor de gemeente Veere.

Thema 4: Circulaire economie

We moeten toe naar een afvalloze samenleving. Dit draagt ook bij aan het beperken van de klimaatverandering. We dragen direct bij aan de ontwikkeling van de circulaire economie door zo veel mogelijk duurzaam en circulair inkopen en door het verbeteren van de afvalinzameling en afvalscheiding.

Partijen in Zeeland gaan samen aan de slag met circulaire economie door gezamenlijk beleid op te stellen zoals dat ook gedaan is bij de KASZ en RES Zeeland.

Thema 5: Duurzame mobiliteit

We hebben de opgave om CO2 te reduceren door te stoppen met het gebruiken van fossiele brandstoffen voor mobiliteit. We stimuleren en promoten duurzaam vervoer. We stelden een Programma openbare laadinfrastructuur vast en voeren dit nu uit. We plaatsen ieder jaar pro actief laadpalen in de openbare ruimte.

D.11.01 We stoten minder CO2 uit.

We willen een duurzame gemeente Veere voor nu en voor later. We moeten vooral toe naar een flinke reductie van de CO2 uitstoot. Dit gaan we doen door energieneutraal te wonen, ondernemen, vervoeren, werken en recreëren. We gaan energie besparen en de benodigde energie duurzaam opwekken. We streven naar 49% CO2 reductie in 2030 en 95% CO2 reductie in 2050 ten opzichte van 1990 en een aardgasloze gemeente Veere in 2050.

Om na te gaan hoever we zijn gebruiken we de landelijke klimaatmonitor:
<https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard>

11.17 We voeren het Programma Duurzaam Veere 2022-2025 uit

Duurzaamheid is een belangrijk onderwerp en één van onze speerpunten. In december 2021 stelde de gemeenteraad het programma Duurzaam Veere 2022-2025 vast. Dit legt de verbinding tussen de landelijk (en regionaal) gemaakte afspraken, lokale ambities en beleid en beschrijft de acties die daaruit volgen om de duurzaamheidsdoelen te halen.

11.21 We maken een Regionale Energie Strategie Zeeland 2.0

De Regionale Energie Strategie (RES) Zeeland is de basis van de Veerse energietransitie. Jaarlijks stellen we een Zeeuwse uitvoeringsagenda vast. Op dit moment werken partijen in Zeeland samen aan een update van de RES (RES 2.0). Eind 2023 legt het college deze voor aan de gemeenteraad om vast te stellen.

8.070 We maken een sectorale Routekaart Maatschappelijk Vastgoed.

Vanuit het Landelijke Klimaatakkoord worden er Routekaarten ontwikkeld voor de verduurzaming van Nederland. Eén van deze Routekaarten is de Routekaart Maatschappelijk Vastgoed, deze routekaart moeten we lokaal vertalen en invulling aan geven. Hiermee geven we inzicht hoe wij omgaan met ons vastgoed. Hierbij maken we ook een koppeling met onderwĳshuisvesting en sport (verenigingen/ accommodaties), omdat zij een zelfde opgave hebben. Hiermee zorgen we voor eenduidigheid en inzicht voor de toekomst.

Paragraaf maatschappelijke voorzieningen

Versterken gemeenschapszin en onderlinge band inwoners zodat leefbaarheid en aantrekkelijkheid kernen vergroot

Met een multifunctionele accommodatie (mfa) ondersteunen we de gemeenschapszin, de onderlinge binding en contacten binnen een dorp. Het is een ontmoetingsplaats van jong en oud, voor kaartspelers en sporters, voor schoolkinderen en gepensioneerden. Kortom, een ontmoetingsplek voor de inwoners van het dorp. Dat kan door de verschillende maatschappelijke functies, zoals sport- en sociaal-culturele voorzieningen, scholen, kinderopvang, welzijns- en gezondheidsvoorzieningen, onder één dak te brengen. Hiermee krijgt de leefbaarheid van een dorp een impuls.

Tegelijkertijd draagt dit bij aan een goed vestigingsklimaat voor nieuwe inwoners. Deze mfa's bouwen we duurzaam, circulair en waar mogelijk flexibel / demontabel. Nieuwe scholen bouwen we zoveel mogelijk onder één dak en natuurlijk in overleg met de schoolbesturen. We bouwen scholen volgens de ENG-norm (Energie Neutraal Gebouw), waarmee een frisse, optimale onderwijsomgeving wordt gemaakt. We maken geld vrij om de onderwijsgebouwen kwalitatief beter te bouwen dan de rijksnormen voorschrijven.

In de eerste fase gaat het om vier kernen: Aagtekerke, Oostkapelle, Serooskerke en Westkapelle. In samenspraak met inwoners, (sport)verenigingen, onderwijsinstellingen en overige belanghebbenden zijn Programma's van Eisen per kern opgesteld en verwerkt in de projectplannen. De projectplannen zijn voor de eerste fase opgesteld en de uitwerking is gestart. Ook tijdens de uitwerking tot ontwerpen worden de hiervoor genoemde partijen betrokken. In enkele kernen wordt in 2023 de uitvoering afgerond en voorbereidingen voor de realisatie in andere kernen voortgezet.

Koers bepalen en uitwerken

Het programma per kern ziet er voor fase I als volgt uit:

Aagtekerke (realisatie 2021/2022/2023)

Nieuwbouw gymzaal en de ontmoetingsruimte met beperkte gezondheidsfunctie (flexibele-, circulaire-, aanpasbare bouw) die in 2e kwartaal 2023 gereed is, verplaatsen speeltuin naar nieuwe mfa. De vrijkomende locatie gymzaal en speeltuin vullen we in met woningbouw. De school blijft behouden op de huidige locatie en deze wordt later vernieuwd;

Wat willen we bereiken?

Realisatie van een multifunctioneel dorps huis met gymzaal en speelvoorziening ter bevordering van de sociale cohesie tussen de inwoners van het dorp. De ruimtelijke kwaliteit van het gebied rondom de Agathastraat verbeteren en beperkte toevoeging nieuwe woningen om invulling te geven aan de lokale woonbehoefte.

In 2023 doen we hiervoor:

- a. de exploitatievorm en beheeraspecten verder uitwerken met toekomstige gebruikers / beheerders;
- b. afronding mfa inclusief aanleg nieuwe speeltuin.

Oostkapelle (realisatie renovatie De Halve Maan 2022, mfa gereed 2024-2025)

We renoveren de sporthal en dorps huis De Halve Maan naar BENG niveau. Voor de twee scholen en de kinderopvang wordt één multifunctionele accommodatie nabij De Halve

Maan gerealiseerd. Een deel van de velden op sportpark Duinhelm wordt gerenoveerd en de infrastructuur nabij De Halve Maan wordt aangepast.

Wat willen we bereiken?

Het "groene hart" in Oostkapelle blijft en de voorzieningen blijven geconcentreerd in de kern. Multifunctionele accommodaties waar ontmoeten, ontspanning, sport en onderwijs in elkaars nabijheid samengebracht worden. Hierdoor versterken we de aantrekkelijkheid en toekomstbestendigheid van de voorzieningen en daardoor de aantrekkelijkheid als woondorp. We stimuleren sporten onder jongeren door een fysiek vanzelfsprekende verbinding tussen school en sport te maken.

We renoveren sporthal De Halve Maan en bijbehorend dorpshuis;

In 2023 doen we hiervoor:

- a. afronding renovatie De Halve Maan volgens het in overleg met belanghebbenden opgestelde programma van eisen;
- b. de exploitatievorm en beheeraspecten verder uitwerken met toekomstige gebruikers / beheerders.

Nieuwbouw twee scholen en kinderopvang onder één dak, renovatie velden Duinhelm

In 2023 doen we hiervoor:

- a. in 2023 werken we het programma van eisen dat in samenwerking met schoolbestuur, kinderopvang en GGD is opgesteld uit tot een ontwerp voor de nieuwe kind-mfa inclusief het inrichtingsontwerp van de omgeving;
- b. indien noodzakelijk wijzigingen van bestemmingsplan aanvragen bij afdeling RO dan wel de daarvoor voorgeschreven procedure uit de nog vast te stellen Omgevingswet volgen;
- c. op basis van het ontwerp besluiten nemen over de aanbestedingsvorm, financieringsvorm, het toekomstige eigendom, de exploitatievorm en beheeraspecten;
- d. in samenhang met het programma voor het nieuwe kind-mfa maken we het programma voor de aanpassing / renovatie van velden op Duinhelm en eventuele invulling met van restruimte met woningbouw.

Serooskerke (gereed 2025)

We verplaatsen de gymzaal, basisschool en kinderdagopvang richting Serooskerke Oost. Het huidige zwembad De Goudvijver in het Zandputgebied is gerenoveerd. Het entree- en kleedgebouw is zo gebouwd zodat een eventueel nieuw dorpshuis hieraan gekoppeld kan worden.

Wat willen we bereiken?

We zetten in op een multifunctionele clustering van voorzieningen in Serooskerke Oost met de school, kinderopvang, de gymzaal en een zorgfunctie. Hierdoor brengen we zorg, onderwijs en sport dichterbij. We houden ook rekening met de verplaatsing van fysio en fitness De Driehoek naar Serooskerke-Oost.

In 2023 doen we hiervoor:

- a. op basis van het opgestelde programma van eisen, besluiten nemen over de aanbestedingsvorm, financieringsvorm, het toekomstige eigendom, de exploitatievorm en beheeraspecten van de MFA in Serooskerke Oost
- b. in samenspraak met het schoolbestuur, kinderopvang, zorgpartij, fysio/fitness en gebruikers worden, onder leiding van de architect, achtereenvolgend een schetsontwerp, voorlopig opgesteld (doel realisatie 2025);

- c. Na voteren investeringskrediet MFA samen met andere partners een aannemer selecteren.
- d. Onderzoek naar nieuwbouw of renovatie van dorpshuis De Zandput.

Westkapelle (realisatie 2024/2025)

We volgen het pad voor de invulling van de multifunctionele accommodatie (mfa), zoals in de Dorpsvisie is beschreven. De functies sport (sportaccommodatie), scholen en gezondheidsvoorzieningen worden samengebracht. De locatie van de MFA is na uitvoerige consultatie van belanghebbenden vastgesteld. Het nieuwe gebouw komt op de huidige locatie aan de Molenwal. Herrijst blijft als dorpshuis aan de Markt.

Wat willen we bereiken?

De realisatie van een MFA (sportaccommodatie, onderwijs, kinderdagopvang, gezondheidsfunctie) geeft een kwaliteitsimpuls aan het woonklimaat. Het beoefenen van sport op intensief niveau wordt mede als sociale binding /sociale cohesie door het dorp ervaren. Met het clusteren van sport-, onderwijs- en gezondheidsvoorzieningen onder één dak versterken we de synergie tussen de diverse gebruikers en functies wat deze voorziening voor de toekomst borgt.

In 2023 doen we hiervoor:

- a. samen met de bestaande werkgroep van inwoners /schoolbesturen /gebruikers wordt het programma van eisen voor de mfa uitgewerkt tot een ontwerp
- b. op basis van het opgestelde programma van eisen, besluiten nemen over de aanbestedingsvorm, financieringsvorm, het toekomstige eigendom, de exploitatievorm en beheeraspecten
- c. voorontwerp met budgetraming ter besluitvorming aanbieden aan de raad.

Wat mag het project in totaliteit kosten?

In het zoeken naar de balans tussen ambities en financiële mogelijkheden is budget uitgewerkt. Voor 2023 is de koers (voor met name fase I) duidelijk en is daarmee concreter een budget geraamd. Dit blijft een raming, tot het moment dat aanbesteding van werkzaamheden heeft plaatsgevonden.

Voor huisvesting van de kinderopvang en andere (zorg)partners zijn er nu nog geen investeringsbedragen en bijbehorende lasten en baten opgenomen. Uitzondering hierop is de gezondheidsfunctie in Aagtekerke. Uitgangspunt hierbij is kostprijsdekkende verhuur.

Voor de onderwijsinvesteringen is er volgens de VNG richtlijnen een index op de bouwkosten toegepast van 4,92%. Dit geeft een extra investering van € 522.000 met een kapitaallast van afgerond € 14.000 gebaseerd op een afschrijvingstermijn van 50 jaar en 0,65% rente.

Indexering restant investeringen Maatschappelijk Vastgoed

Door forse prijsstijgingen is het nodig om de ramingen voor nog uit te voeren projecten maatschappelijke voorzieningen op sportgebied en verenigingsgebouwen te indexeren.

In onderstaande ramingen is een bedrag van € 2.800.000 opgenomen wat overeenkomt met ca. 20%. De benodigde kapitaallast hiervoor is afgerond € 80.000 gebaseerd op

afschrijvingen in respectievelijk 50 jaar bij nieuwbouw en 25 jaar bij renovatie en 0,65% rente. De huidige ramingen dateren uit 2018 met daarin opgenomen een prijsstijging van ca. 10% in de afgelopen jaren.

De kapitaallasten dekken we uit de stelpost MV. In deze stelpost is dan nog afgerond € 344.000 beschikbaar (€ 424.000 - € 80.000 = € 344.000).

De tegenvallers bij de aanbesteding renovatie Halve Maan en MFA Aagtekerke zijn hierin verwerkt.

Dit saldo is bestemd voor het opvangen van tegenvallers bij de realisatie, indexering van de projecten en voor het sparen voor de toekomst (zoals fase 2 en (tussentijds) vervangingsonderhoud bij nieuwbouwprojecten).

x € 1.000	Investering	rente en afschrijving	exploitatie- lasten	totaal
Investeringen sport, ontmoeten en herinrichten omgevingen	€ 26.617	€ 937	€ 657	€ 1. 594
Gezondheidsfunctie	€ 377	€ 10	€ -10	€ -
Investeringen scholen	€ 11.325	€ 298	€ -16	€ 282
Subtotaal	€ 38.319	€ 1.245	€ 631	€ 1. 876
Vorbereidingskosten	€ 3.000	€ 110	€ -	€ 110
Subtotaal	€ 41.31 9	€ 1.355	€ 631	€ 1. 986
Subsidiekansen, fiscale maatregelen	€ -2.953	€ -120	€ -	€ - 120
Totaal	€ 38.36 6	€ 1.235	€ 631	€ 1. 866

Beschikbare huidige exploitatielasten 4 kernen				€ 705
Aanvullende kapitaallast indexering bouwkosten scholen				€ 14
Stelposten dekkingsmiddelen MV				€ 1. 491
Subtotaal Dekkingsmiddelen				€ 2. 210
Saldo na renteaanpassing voor tegenvallers, indexering en sparen voor de toekomst				€ 344

Toelichting kredieten Maatschappelijke voorzieningen begroting 2023

Om in 2023 verder te kunnen gaan met de realisatie van de verschillende projecten is het nodig om diverse kredieten beschikbaar te stellen. Voor de investeringskredieten van de gebouwen leggen we een apart raadsvoorstel aan U voor.

Te ontvangen subsidies brengen we nog in mindering op de opgenomen kredieten.

Rapportage vindt plaats via de bestuursrapportage.

Algemene voorbereidingskosten

Voor algemene voorbereidingskosten is een totaalbudget geraamd van € 3.000.000. Hiervan is in 2016 € 2.000.000 beschikbaar gesteld. Om de verdere voorbereiding van de projecten door te zetten wordt er voor 2023 en volgende jaren aanvullend € 500.000 gevraagd.

Infra rondom Halve Maan en scholen Oostkapelle

Gelijktijdig met de renovatie van de Halve Maan en voorbereiding/bouw scholen zullen infrastructurele aanpassingen noodzakelijk zijn. Hiervoor ramen we voorlopig een aanvullend budget van € 399.000. Totaal is hiervoor dan € 549.000 geraamd.

Renovatie/herindeling sportpark Duinhelm Oostkapelle

In afstemming met en zo nodig vooruitlopend op de ontwikkeling van de scholen voeren we aanpassingen uit aan de sportvelden Duinhelm. Hiervoor ramen we een aanvullend budget van € 740.000. Totaal is er dan € 840.000 geraamd. De aanpassingen zijn ook nog afhankelijk van de locatiekeuze van de te realiseren scholen.

Vorbereiding inventaris gymzaal Serooskerke

Om tijdig de inventaris van de nieuwe gymzaal Serooskerke te vervangen is er een budget nodig van € 66.000 nodig.

Aankoop grond gymzaal Serooskerke

Voor de aankoop van grond voor de nieuwbouw gymzaal is een budget van € 82.000 geraamd.

Aankoop grond school Serooskerke

Voor de aankoop van grond voor de nieuwbouw school is een budget van € 192.000 geraamd.

Vorbereiding inventaris verenigingsgebouw Serooskerke

Om tijdig de inventaris van verenigingsgebouw Serooskerke (renovatie of nieuwbouw) te vervangen is er een budget nodig van € 78.000 nodig.

Vorbereidingskosten infra MFA en omgeving Westkapelle

In voorbereiding op de nieuwbouw sportaccommodatie en scholen zijn onderzoeken en wellicht vooruitlopend op de uitvoering aanpassingen aan de infrastructuur noodzakelijk (o.a. verplaatsen volkstuinen). Hiervoor wordt een aanvullend bedrag van € 240.000 begroot.

De totale raming voor de voorbereidende werkzaamheden bedraagt dan € 430.000.

Vorbereiding inventaris sportaccommodatie Westkapelle

Om tijdig de inventaris van de sportaccommodatie Westkapelle te vervangen is er een budget nodig van € 66.000.

Vorbereiding inventaris ontmoetingsruimte Westkapelle

Om tijdig de inventaris van de ontmoetingsruimte in sportaccommodatie/dorpshuis in Westkapelle te vervangen is er een budget nodig van € 126.000 geraamd.

Reserve Maatschappelijke Voorzieningen

In de nota Reserves en Voorzieningen 2020 is met betrekking tot de reserve Maatschappelijke Voorzieningen de volgende doelstelling opgenomen: "*Het realiseren van maatschappelijke voorzieningen die aansluiten bij de behoefte van de samenleving en maatschappelijke functies.*"

In de praktijk houdt dit in dat we deze reserve voeden met:

- het niet benutte deel van de (structurele) stelpost Maatschappelijke Voorzieningen en
- het niet benutte deel van de (structurele) stelpost energiebeheer.

Daarnaast storten/onttrekken we de netto opbrengst van de verkoop van gemeentelijke eigendommen en netto resultaten van grondexploitaties in deze reserve. Dit beperkt zich tot de eigendommen en (voorgenomen) grondexploitaties die in fase 1 zijn genoemd.

Op basis van een voorlopige prognose ziet het verloop van de reserve er als volgt uit: (deze wijken af van de cijfers in de staat van reserves).

x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per 01-01	€ 2.885	€ 3.655	€ 4.156	€ 4.700	€ 5.488
Stortingen (incl. prognose)	€ 770	€ 501	€ 944	€ 788	€ 441
Onttrekkingen (incl. prognose)	€ -	€ -	€ -400	€ -	€ -
Stand per 31-12	€ 3.655	€ 4.156	€ 4.700	€ 5.488	€ 5.929

Deze reserve zetten we in voor investeringen in de 2e fase van het project en eventuele tegenvallers in de 1e fase.

Stelposten Maatschappelijke Voorzieningen

De stelpost Maatschappelijke voorzieningen is een raming in de begroting om de kapitaal- en exploitatielasten van te realiseren Maatschappelijke voorzieningen te dekken. Bij het beschikbaar stellen van investeringen dekken we de kapitaal- en exploitatielasten uit deze stelposten. Het niet benutte deel van deze stelposten voegen we jaarlijks toe aan de reserve

Maatschappelijke voorzieningen. Zie hiervoor bij de toelichting op deze reserve. In het lopende jaar dekken we o.a. incidentele knelpunten in de capaciteit en kleine aanpassingen in accommodaties uit deze stelposten.

De stelpost onderwijshuisvesting wordt jaarlijks toegevoegd aan de reserve lokaal onderwijsbeleid.

Hieronder de raming in de begroting 2023-2026 van de stelposten.

x € 1.000	2023	2024	2025	2026

Stelpost MV	€ 554	€ 847	€ 691	€ 86
Stelpost onderwijshuisvesting	€ 161	€ 161	€ 161	€ 161
Stelpost Energiebeheer	€ 97	€ 97	€ 97	€ 97
Totaal	€ 812	€ 1.105	€ 949	€ 344

Prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Enmalig/	Structureel	Nieuw/	Bestaand	2023	Lasten	2023	Baten	2024	Lasten	2024	Baten	2025	Lasten	2025	Baten	2026	Lasten	2026	Baten	
1 fte projectleider	S		Nieuw		97.000		97.000		97.000		97.000		97.000		97.000		97.000		97.000		97.000

Investerings

Omschrijving investering	Nieuw/	bestaand	Investerings	jaar	Investerings	bedrag	Afschr.	Totale	Totale
							termijn	lasten	baten
							in		
							jaren		
algemeen voorbereidingskrediet	Bestaand		2023		500.000		50	13.250	13.250
Inventaris Gymzaal Serooskerke	Bestaand		2025		66.000		25	3.069	3.069
aankoop grond gymzaal Serooskerke	Bestaand		2023		82.000		0	533	533
aankoop grond school Serooskerke	Bestaand		2023		192.000		0	1.248	1.248
Inventaris ontmoetingsruimte Serooskerke	Bestaand		2024		78.000		25	3.627	3.627
Inventaris Sporthal Westkapelle	Bestaand		2025		66.000		25	3.069	3.069
Inventaris dorps huis Westkapelle	Bestaand		2024		126.000		25	5.859	5.859
Infra rondom HM en scholen aanvullend gepland budget.	Nieuw		2023		399.000		25	18.554	18.554
Aanvullend budget renovatie/herindeling sportpark Oostkapelle	Nieuw		2023		740.000		25	34.410	34.410
Aanvullend budget infrastructurele werken Molenwal Westkapelle	Nieuw		2023		200.000		25	9.300	9.300

